

ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΤΗΤΑ - ΕΛΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ: οι νέοι όροι της εργασιακής πειθαρχίας: δεν υπάρχει κάποιο "υπερ-υποκείμενο" που καθορίζει την εξέλιξη του καπιταλιστικού κόσμου, είτε σαν "κράτος" είτε σαν "κεφάλαιο". Αντίθετα υπάρχουν σχέσεις, σχέσεις σχέσεων, και μιά καπιταλιστική διαλεκτική απέναντι στην προλεταριακή αδιαλλαξία. Η προσωρινότητα και η ελαστικότητα στην εργασία τέθηκαν κατ' αρχήν σαν μορφές άρνησής της, πίο έντονα την δεκαετία του '70. Τα αφεντικά κατάφεραν να τις αξιοποιήσουν για λογαριασμό τους, μετατρέποντάς τες σε νέους όρους εργασιακής πειθαρχίας..... σελ 9 έως 15.

ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ: η ιστορία παρουσιάζεται ξανά σαν κύκλος, που

μάλιστα έχει κλείσει. Αλλά αν υπάρχει κάτι

πράγματι κυκλικό, αυτό είναι η θηλεία που

μιά ελάχιστη μειοψηφία έχει περά-

σει στον λαιμό της

πλειοψηφίας των επιβα

τών αυτού του πλανήτη. Οι

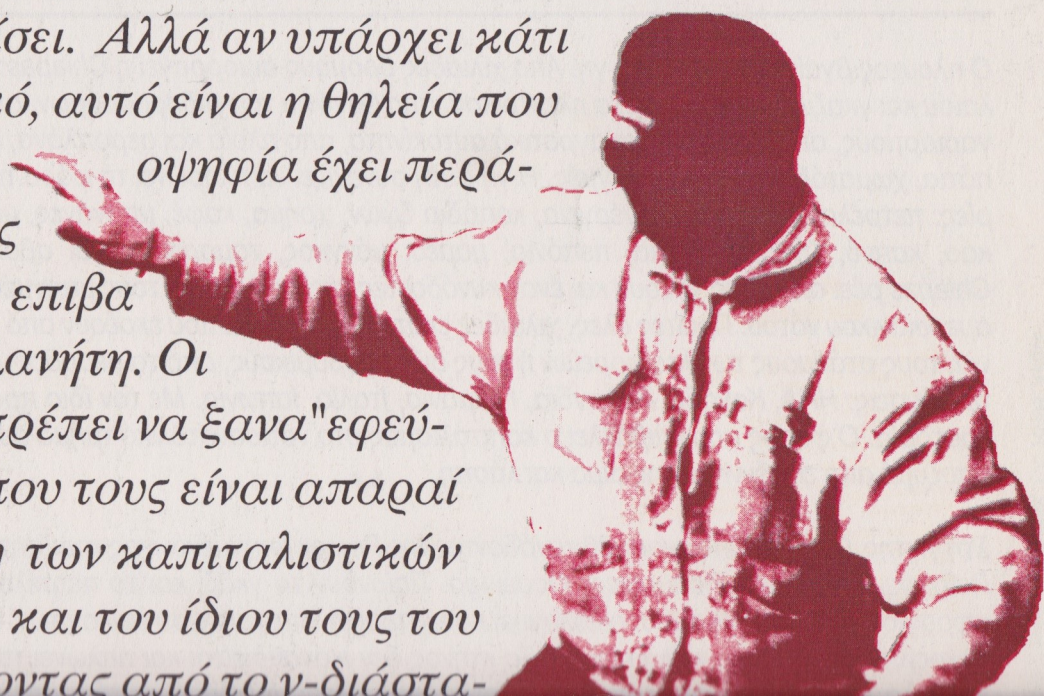
προλετάριοι θα πρέπει να ξανα"εφεύ-

ρουν" τη μνήμη που τους είναι απαραί

τητη, σαν άρνηση των καπιταλιστικών

προσταγών αλλά και του ίδιου τους του

"εαυτού", διαλέγοντας από το γ-διάστα-

γασιακής πειθαρχίας..... σελ 9 έως 15.

ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟΝ

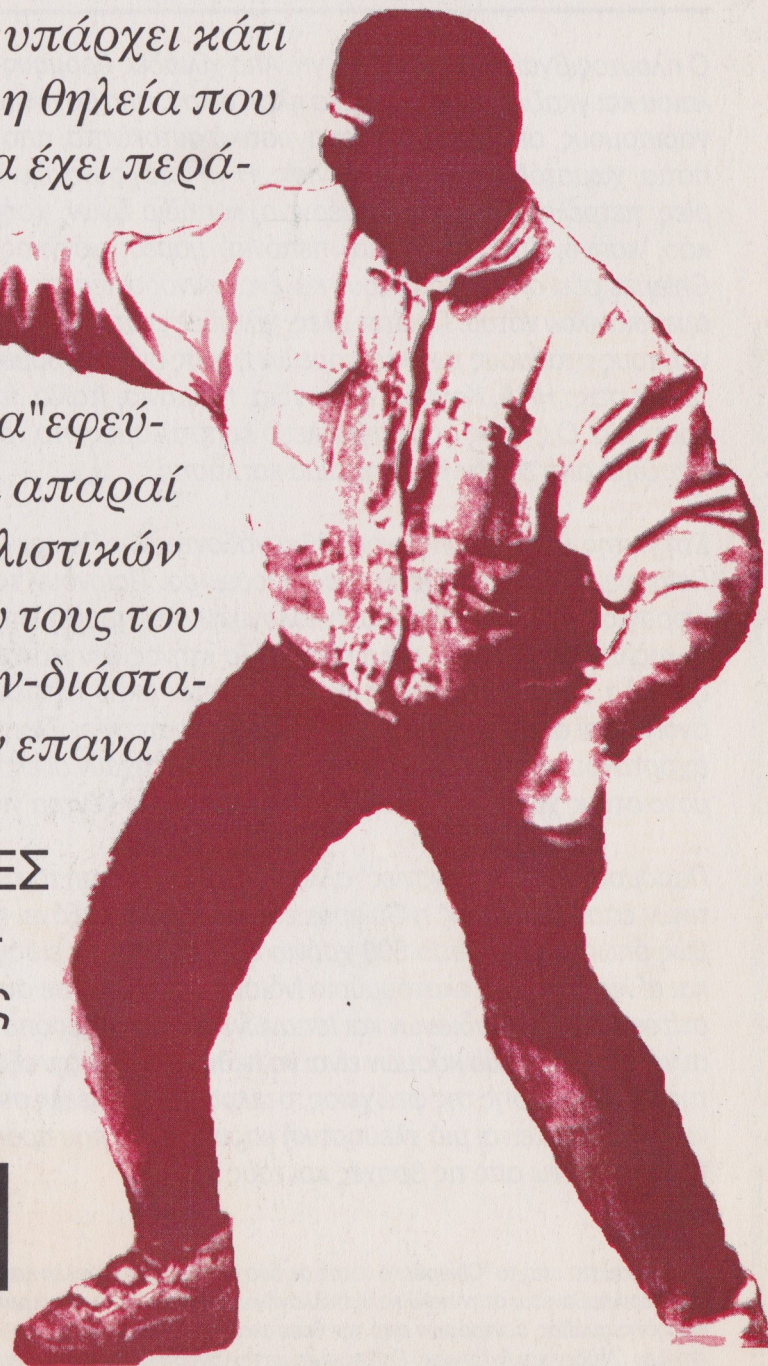
ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ: η ιστορία παρουσιάζεται ξανά σαν κύκλος, που μάλιστα έχει κλείσει. Αλλά αν υπάρχει κάτι πράγματι κυκλικό, αυτό είναι η θηλεία που μιά ελάχιστη μειοψηφία έχει περάσει

στον λαιμό της πλειοψηφίας των επιβατών αυτού του πλανήτη. Οι προλετάριοι θα πρέπει να ξανα"εφεύρουν" τη μνήμη που τους είναι απαραίτητη, σαν άρνηση των καπιταλιστικών προσταγών αλλά και του ίδιου τους του "εαυτού", διαλέγοντας από το ν-διάστατο πεδίο των μισοτελειωμένων επαναστάσεών τους.... σελ 3, 8, 16, 21

**ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΡΟΒΟΚΑΤΟΡΕΣ
ΣΤΟΥΣ ΓΝΩΣΤΟΥΣ - ΑΓΝΩ-
ΣΤΟΥΣ: 16/11/80, η άνοδος
και η πτώση δέκα χιλιάδων
προβοκατόρων... σελ 22, 24**

**Δημόσια δήλωση άρνησης
στράτευσης σελ 23**

Σώματος αρσενικού σελ 19

Η ΕΚΔΟΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
ΝΑΙΚΑΤΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΥΧΕΙΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

**ΔΙΠΛΟ ΤΕΥΧΟΣ 11-12
ΙΟΥΝΗΣ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ '94**

Οι γλώσσες της εξουσίας είναι πριν απ' όλα γλώσσες αποπλάνησης, που υποχρεώνουν στην αγόρευση πριν την απ-αγόρευση, αλλά που επιβάλλονται με τη βία εκεί όπου η υπνωτική έκσταση δεν λειτουργεί και τα σημαίνοντα της κυριαρχίας δεν κατορθώνουν να καθηλώσουν τις κοινωνικές συμπεριφορές στα διάφορα προγράμματα αναπαραγωγής των αλλοτριωμένων κοινωνικών σχέσεων....

....Ομως ακόμα χειρότερα, πρόκειται για γλώσσες παρανοϊκές... παραληρηματικές, γιατί μεταφέρουν "αλλού", σε σχέση με τις αντιθέσεις που γεννιούνται στην παραγωγή της ζωής, γλώσσες που αυτονομούνται από την υλικότητα των πραγμάτων, των σωμάτων και των μεταξύ τους πραγματικών σχέσεων, για να επιβάλλουν τα μονοδιάστατα σημαίνοντα της εξουσίας....

...Είναι οι γλώσσες του αφεντικού και του σκλάβου: τόσο αλαζονικές και εκφοβιστικές απο τη μιά, όσο δουλοπρεπείς, ενδοτικές και υποκριτικές από την άλλη... Είναι γλώσσες προσανατολισμένες στο παρελθόν και στην αέναη επανάληψη των εξουσιο-δοτημένων στερεοτύπων που δημιουργεί η αλλοτρίωση, η οποία διαποτίζει κάθε μορφή τους. Είναι γλώσσες αρσενικού γένους σε κάθε μοντελοποίηση του κόσμου και επιβάλλουν στο θηλυκό την ιεραρχία της υποταγής....

...Το ψυχρό κτήνος των καπιταλιστικών σχέσεων υλοποιεί στις πληροφοριοποιημένες μητροπόλεις την παραληρηματική, παρανοϊκή επιδίωξή του να δημιουργήσει μιά νέα δουλεία....

αποσπάσματα από το κεφάλαιο "για την παραληρηματική γλώσσα του κοινωνικού ελέγχου" του σταγόνες ήλιου στη στοιχειωμένη πόλη, των Renato Curcio και Alberto Francescini (1982) ελλ. έκδοση convoy

Ο πλούτος βγαίνει απ' αυτή τη γη. Απο χιλιάδες δρόμους αιμορραγεί η Chiapas: απο δίκτυα πετρελαίου και γκαζιού, απο σύρματα ηλεκτρικού, απο βαγόνια των σιδηροδρόμων, απο τραπεζικούς λογαριασμούς, απο φορτηγά και αγροτικά αυτοκίνητα, απο πλοία και αεροπλάνα, απο λαθραία μονοπάτια, χωματόδρομους και ρωγμές. Η γη αυτή συνεχίζει να πληρώνει το φόρο της στις αυτοκρατορίες: πετρέλαιο, ηλεκτρική ενέργεια, κοπάδια ζώων, χρήμα, καφέ, μπανάνες, μέλι, καλαμπόκι, κάκαο, καπνό, ζάχαρη, σόγια, πεπόνια, μαμέυ, μάνγκος, ταμαρίντος και αβοκάντος... αίμα της Chiapas ρέει από τους χίλιους και έναν κυνόδοντες της λεηλασίας, τους μπηγμένους στο λαιμό του αμερικάνικου νότου. Πρώτες ύλες, χιλιάδες εκατομμύρια τόνοι που εκρέουν από τα μεξικάνικα λιμάνια, τους στάθμους των λεωφορείων ή τους σιδηροδρομικούς, από τα αεροδρόμια με διάφορες κατευθύνσεις: ΗΠΑ, Καναδά, Ολλανδία, Γερμανία, Ιταλία, Ιαπωνία. Με τον ίδιο προορισμό: την αυτοκρατορία. Ο φόρος που επιβάλλει ο καπιταλισμός στο νοτιοανατολικό τμήμα αυτής της χώρας της αποζυμιά απο τη γέννησή της αίμα και λάσπη.

...

Στη γη της Chiapas υπάρχουν 86 κυνόδοντες της Pemex μπηγμένοι στις κοινότητες Estacion, Juarez, Reforma, Ostuacan, Pichucalco, Ocosingo. Παίρνουν το γκάζι και το πετρέλαιο και αφήνουν τη σφραγίδα του καπιταλισμού: οικολογική καταστροφή, απογύμνωση των αγρών, υπερπληθωρισμός, αλκοολισμός, πορνεία και φτώχεια. Το κτήνος δεν ικανοποιείται και απλώνει τα πλοκάμια του στη ζωή της Chiapas (που συνεχίζει να είναι πετρελαιοπλούσια και πλούσια σε νερό). Οι κοινωνίες της γης...

Ο πλούτος βγαίνει απ' αυτή τη γη. Απο χιλιάδες δρόμους αιμορραγεί η Chiapas: απο δίκτυα πετρελαίου και γκαζιού, απο σύρματα ηλεκτρικού, απο βαγόνια των σιδηροδρόμων, απο τραπεζικούς λογαριασμούς, απο φορτηγά και αγροτικά αυτοκίνητα, απο πλοία και αεροπλάνα, απο λαθραία μονοπάτια, χωματόδρομους και ρωγμές. Η γη αυτή συνεχίζει να πληρώνει το φόρο της στις αυτοκρατορίες: πετρέλαιο, ηλεκτρική ενέργεια, κοπάδια ζώων, χρήμα, καφέ, μπανάνες, μέλι, καλαμπόκι, κάκαο, καπνό, ζάχαρη, σόγια, πεπόνια, μαμέυ, μάνγκος, ταμαρίντος και αβοκάντος... αίμα της Chiapas ρέει από τους χίλιους και έναν κυνόδοντες της λεηλασίας, τους μπηγμένους στο λαιμό του αμερικάνικου νότου. Πρώτες ύλες, χιλιάδες εκατομμύρια τόνοι που εκρέουν από τα μεξικάνικα λιμάνια, τους στάθμους των λεωφορείων ή τους σιδηροδρομικούς, από τα αεροδρόμια με διάφορες κατευθύνσεις: ΗΠΑ, Καναδά, Ολλανδία, Γερμανία, Ιταλία, Ιαπωνία. Με τον ίδιο προορισμό: την αυτοκρατορία. Ο φόρος που επιβάλλει ο καπιταλισμός στο νοτιοανατολικό τμήμα αυτής της χώρας της αποζυμά απο τη γέννησή της αίμα και λάσπη.

...
Στη γη της Chiapas υπάρχουν 86 κυνόδοντες της Pemex μπηγμένοι στις κοινότητες Estacion, Juarez, Reforma, Ostucan, Pichucalco, Ocosingo. Παίρνουν το γκάζι και το πετρέλαιο και αφήνουν τη σφραγίδα του καπιταλισμού: οικολογική καταστροφή, απογύμνωση των αγρών, υπερπληθωρισμός, αλκοολισμός, πορνεία και φτώχεια. Το κτήνος δεν ικανοποιείται και απλώνει τα πλοκάμια του στη ζούγκλα Lacandon, όπου εκμεταλλεύεται οκτώ πετρελαιοφόρα κοιτάσματα. Οι ρωγμές στη γη ανοίγονται από τα μεγάλα μαχαίρια που κρατούν οι ίδιοι χωρικοί που έμειναν χωρίς γη εξαιτίας του αχόρταγου κτήνους. Πέφτουν τα δέντρα, αντηχούν οι εκρήξεις του δυναμίτη σε κομμάτια γης όπου μόνο στους χωρικούς απαγορεύεται να κόψουν δέντρα για να σπείρουν.

...
Παρόμοια με τις "μπανανιές" αλλά στη πλήρη άνθιση του νεοφιλελευθερισμού και των "απελευθερωτικών επαναστάσεων" η Chiapas εξακολουθεί να εξαγεί πρώτες ύλες και εργατικά χέρια, και ακριβώς όπως και πριν απο 500 χρόνια εξακολουθεί να εισάγει το κύριο καπιταλιστικό προϊόν: θάνατο και αθλιότητα. Ενα εκατομμύριο Ινδιάνοι κατοικούν σε αυτά τα χώματα και μοιράζονται με τους μεστίτος (επιμειξία Ινδιάνων και Ισπανών) έναν ανισόρροπο εφιάλτη: εδώ η μόνη επιλογή τους από τη συνάντηση των δύο κόσμων είναι να πεθάνουν από την εξαθλίωση και την καταπίεση. Το πρόγραμμα της ωραιοποίησης της φτώχειας, ο μικρός αυτός λεκές σοσιαλδημοκρατίας που πιτσιλάει το μεξικάνικο κράτος ...είναι μιά χλευαστική καρικατούρα που προκαλεί αιμάτινα δάκρυα σ' αυτούς που σκοτώνονται κάτω από τις βροχές και τους ήλιους.

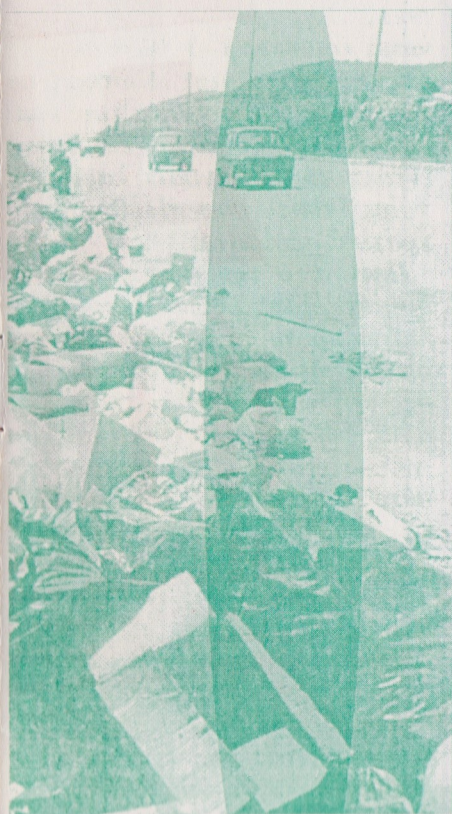
...

αποσπάσματα από το "Chiapas: ο νότος σε δύο ανέμους, μιά θύελλα και μιά προφητεία", κείμενο του subcomandante Marcos, που περιλαμβάνεται στην πολύ καλή συλλογή κειμένων με τίτλο **εξεγερμένο Μεξικό**, πρόσφατη (μήης '94) έκδοση αντιπλήροφόρησης ομάδας συντρόφων από την Θεσσαλονίκη. Στην αθήνα η μπροσούρα αυτή διατίθεται από το βιβλιοπωλείο της Villa Amalias (Χεύδεν και Αχαρνών). Επικοινωνία με την ομάδα έκδοσης της μπροσούρας: Τ.Θ. 50042 - Τ.Κ. 54013, Θεσ/νίκη.

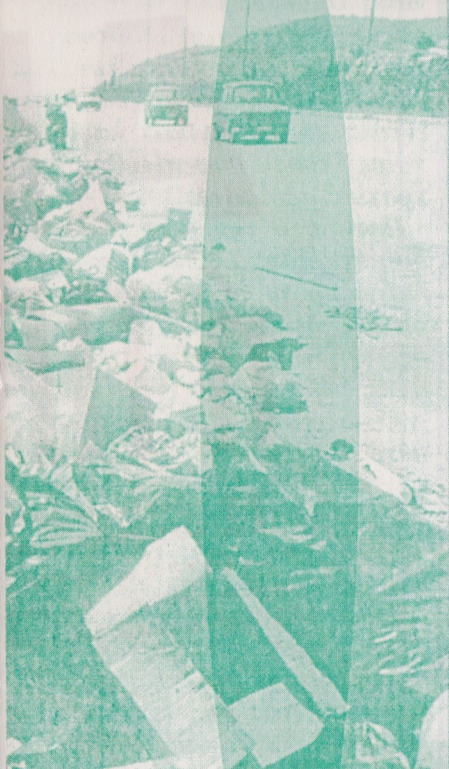

Στο τέλος του εικοστού αιώνα η ιστορία των (κατα φαντασίαν) αναπτυγμένων κοινωνιών μπορεί, από πολλές απόψεις, να αναπαρασταθεί σαν μία κυκλική διαδρομή. Αν ωστόσο υπάρχει πράγματι κάτι "κυκλικό" αυτό είναι ο βρόγχος που έχει περάσει στο λαιμό της πλειοψηφίας της ανθρωπότητας μία ελάχιστη μειοψηφία κυρίαρχων, που έμειναν, για καιρό, χωρίς αποφασισμένο αντίπαλο.

Θα πρέπει να θεωρείται δεδομένο (και μάλιστα ένα καθόλου καινούργιο δεδομένο) πως για τον καπιταλιστικό κόσμο ισχύει απόλυτα ότι το πέταγμα μιάς πεταλούδας στο Πεκίνο επηρεάζει τον καιρό στη Νέα Υόρκη. Το αποφασιστικό ζήτημα ωστόσο παραμένει ότι προς το παρόν μιά τέτοια γνώση παραμένει στα χέρια των "μετεωρολόγων" του συστήματος -που μπορούν να εξαπολύσουν μιά γερή δόση εντομοκτόνων κάπου στην "περιφέρεια" προκειμένου να εξασφαλίσουν μιά μέρα λιακάδας στη "μητρόπολη".

Θα πρέπει να θεωρείται δεδομένο (και μάλιστα ένα καθόλου καινούργιο δεδομένο) πως για τον καπιταλιστικό κόσμο ισχύει απόλυτα ότι το πέταγμα μιάς πεταλούδας στο Πεκίνο επηρεάζει τον καιρό στη Νέα Υόρκη. Το αποφασιστικό ζήτημα ωστόσο παραμένει ότι προς το παρόν μιά τέτοια γνώση παραμένει στα χέρια των "μετεωρολόγων" του συστήματος -που μπορούν να εξαπολύσουν μιά γερή δόση εντομοκτόνων κάπου στην "περιφέρεια" προκειμένου να εξασφαλίσουν μιά μέρα λιασκάδας στη "μητρόπολη".

Οι αβεβαιότητες που προκαλούνται (ή μπορούν να προκληθούν) στον καπιταλιστικό κόσμο από "αμελητέους παράγοντες" (κόντρα στον υποτιθέμενο ορθολογισμό του) εξισσοροπούνται από την γενικευμένη αδιαφορία της καπιταλιστικής προσταγής. Εστω κι' αν τα αφεντικά υποστηρίζουν πως κατάφεραν να "κλείσουν" τον "ιστορικό κύκλο" του ταξικού ανταγωνισμού, εστω κι' αν έχουν επιβάλλει σαν αναπόφευκτες τις ηγεμονίες τους, εν τούτοις δεν μπορούν να κρύψουν απόλυτα πως οι επιτυχίες τους είναι νίκες -αποτελέσματα δηλαδή ενός σύνθετου πολέμου.

Εφτασαν στο "σαμποτάζ" δύο προκηρύξεις σχετικές με την επίθεση που έκανε ομάδα αντισεξιστριών - αντισεξιστών σε sex shop, στα μέσα του Μάη, καταστρέφοντας τα sex εμπορεύματά του (βιντεοταινίες, "αξεσουαρ" κλπ).

Δημοσιεύουμε αυτές τις προκηρύξεις, αν και διαφωνούμε σε αρκετά σημεία του σκεπτικού τους. Δεν πρόκειται ωστόσο να εκθέσουμε "εδώ και τώρα" αυτές τις διαφωνίες, σεβόμενοι το γεγονός πως δεν μπορεί να υπάρξει κάποιος ισότιμος διάλογος ανάμεσα σε ένα περιοδικό (έστω μικρής κυκλοφορίας) και μία ομάδα δράσης που δεν διαθέτει ανάλογα ένα έντυπο. Σκοπεύουμε, αντίθετα, σε επόμενα τεύχη του σαμποτάζ να παρουσιάσουμε "αυτοτελώς" μερικές απόψεις -ή σκέψεις- περί σεξισμού και αντισεξισμού.

ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΤΟ ΑΝΕΧΟΜΑΣΤΕ

Αυτό που κάνουμε εδώ σήμερα δεν έχει καμμία σχέση με ξεκαθάρισμα λογαριασμών, με νονούς του υποκόσμου, με οργανωμένα συμφέροντα μαγαζιών. Αυτό που κάνουμε εδώ σήμερα είναι απλώς η έμπρακτη αντίθεσή μας σε κάτι που δεν μπορούμε να ανεχτούμε και φυσικά να αγνοήσουμε, υποκρινόμενοι πως δεν υπάρχει.

Ο στόχος που διαλέξαμε να παρέμβουμε ήταν μία τυχαία επιλογή και στην θέση του θα μπορούσε (και θα έπρεπε) να είναι όλα αυτά τα "καταστήματα" του είδους. Καταστρέφουμε τα είδη αυτού του μαγαζιού γιατί θεωρούμε ότι συμβάλλουν (και διαιωνίζουν) στην εικόνα της "γυναίκας-όργανο του σεξ", στην εικόνα που θέλει το θηλυκό αιώνιο θήραμα και το αρσενικό τον βαρβάτο κυνηγό και σε όλους αυτούς τους ρόλους που καταπατούν την προσωπικότητα και τα αισθήματά μας. Στο εγχείρημα αυτό δεν είμαστε μόνο γυναίκες ή μόνο άντρες, αλλά άνθρωποι που έχουν διαλέξει κάποιους τρόπους επικοινωνίας, συνεργασίας, φιλίας και έρωτα στη καθημερινότητά μας.

Εχουμε διαλέξει το να σεβόμαστε τους ανθρώπους δίπλα μας και κρίνοντάς τους ως άτομα κι' όχι ως προς το φύλο ή την εμφάνισή τους. Αυτό που κάνουμε σήμερα είναι ένα μικρό βήμα προς την ελευθερία μας που θα κατακτηθεί όταν όχι μόνο κλείσουν τέτοιου είδους μαγαζιά (θα ήταν μία αυταπάτη αν πιστεύαμε ότι αυτό θα έλυne όλα τα προβλήματα) αλλά όταν μία γυναίκα μπορεί να κυκλοφορεί στους δρόμους όποτε θέλει και όπως θέλει χωρίς να είναι υποχρεωμένη ν'

Η πατριαρχία σαν σύστημα κυριαρχίας εδώ και αρκετές χιλιετίες, εδραίωσε έναν πολιτισμό που βασίστηκε πάνω στη βίαιη ιεράρχηση του μισού του πληθυσμού πάνω στο άλλο μισό. Η σημερινή μορφή της πατριαρχίας οδηγεί σε μία κοινωνική ανισότητα που καμμία φορά γίνεται δυσδιάκριτη λόγω των ρόλων που είναι ενσωματωμένοι στη συνείδηση των ανθρώπων. Η έκφραση της αντρικής κυριαρχίας μπορεί να φανεί ξεκάθαρα μέσα από την πορνογραφική βιομηχανία.

Το βασικό θέμα της πορνογραφίας σαν είδος είναι η αντρική εξουσία, η φύση της, το μέγεθός της, η χρήση της, το νόημά της. Η αντρική εξουσία, όπως εκφράζεται διαμέσου της πορνογραφίας, διακρίνεται στους εξής, αλληλένδετους μεταξύ τους, τομείς: την εξουσία του εγώ, την σωματική εξουσία πάνω στους άλλους, την εξουσία του εκφοβισμού, την εξουσία της ονοματοθεσίας (διαιώνιση της αντρικής εξουσίας μέσα από τη γλώσσα), της ιδιοκτησίας, του χρήματος και του σεξ.

Στην πορνογραφία φαίνεται το πως αντιλαμβάνεται ο άντρας τη γυναίκα και τί θέση της επιφυλάσει. Οι γυναίκες είναι σεξ. Το σεξ είναι οι πόρνες. Οι πόρνες υπάρχουν για να εξυπηρετούν σεξουαλικά τους άντρες.

Το "αντικείμενο" γυναίκα έρχεται στον κόσμο όπως οι άντρες την έχουν πλάσει για να χρησιμοποιηθεί όπως αυτοί θέλουν να τη χρησιμοποιήσουν. Και μόλις γίνεται "πρόκληση", προκαλεί τη χρησιμοποίησή της, εξαιτίας της μορφής που της έχει καθορίσει εκείνος που "προκαλείται".

Το ερωτικό της πεπρωμένο είναι να γίνει πράγμα. Όσο πιο πράγμα γίνεται τόσο περισσότερο προκαλεί στύση. Η πορνογραφία δίνει το μήνυμα ότι η γυναίκα σαν αντικείμενο χρήσεως είναι πάντα "έτοιμη" και "θέλει προκαλώντας". Νομιμοποιεί και προκαλεί τις βιαιότητες εναντίον της ακεραιότητας των γυναικών. Κλιμακώνεται από ένα "πείραγμα" μέχρι την πορνοεία και τον βιασμό, τα σεξουαλικά παιχνίδια και τα παιχνίδια με γυναίκες που παύουν να είναι

ΜΕ ΤΟ Α

α

ΑΝΕΞΑΡ

ΕΤΟΣ 140

Κάτω
μία ΠΡ

ΑΙ
ή ΠΡ

Η ανθελληνική ΑΘΛΙΟ
ΠΟΚΕΙΜΕΝΑ, συνεχί
Και μάλαπα, προκλητικά, κ
περιθύνει κανείς... Και μέσα
Ξανθός! Ξεσηκώνοντας φυσι

σούμε, υποκρινόμενοι πως δεν υπάρχει. Ο στόχος που διαλέξαμε να παρέμβουμε ήταν μία τυχαία επιλογή και στην θέση του θα μπορούσε (και θα έπρεπε) να είναι όλα αυτά τα "καταστήματα" του είδους. Καταστρέφουμε τα είδη αυτού του μαγαζιού γιατί θεωρούμε ότι συμβάλλουν (και διαιωνίζουν) στην εικόνα της "γυναίκας-όργανο του σεξ", στην εικόνα που θέλει το θηλυκό αιώνιο θήραμα και το αρσενικό τον βαρβάτο κυνηγό και σε όλους αυτούς τους ρόλους που καταπατούν την προσωπικότητα και τα αισθήματά μας. Στο εγχείρημα αυτό δεν είμαστε μόνο γυναίκες ή μόνο άντρες, αλλά άνθρωποι που έχουν διαλέξει κάποιους τρόπους επικοινωνίας, συνεργασίας, φιλίας και έρωτα στη καθημερινότητά μας.

Εχουμε διαλέξει το να σεβόμαστε τους ανθρώπους δίπλα μας και κρίνοντάς τους ως άτομα κι' όχι ως προς το φύλο ή την εμφάνισή τους. Αυτό που κάνουμε σήμερα είναι ένα μικρό βήμα προς την ελευθερία μας που θα κατακτηθεί όταν όχι μόνο κλείσουν τέτοιου είδους μαγαζιά (θα ήταν μία αυταπάτη αν πιστεύαμε ότι αυτό θα έλυne όλα τα προβλήματα) αλλά όταν μία γυναίκα μπορεί να κυκλοφορεί στους δρόμους όποτε θέλει και όπως θέλει χωρίς να είναι υποχρεωμένη ν' ανέχεται τα χυδαία ή "χαριτωμένα" σχόλια των γύρω της. Κι' ακόμα όταν το γυναικείο ή αντρικό κορμί θα πάψει να χρησιμοποιείται για να πουλήσει τις εικόνες σεξ, τα προϊόντα διαφήμισης, τα περιοδικά κλπ.

Αυτό λοιπόν που συμβαίνει εδώ σήμερα δεν είναι παρά μία συνέχεια στον αγώνα που κάνουμε καθημερινά ενάντια στον σεξισμό και ρατσισμό γιατί είναι κάτι που **δεν μπορούμε να ανεχτούμε**.

Ενάντια στις υποκριτικές κι εξιλαστήριες επετει-
ους.

**Αναρχικές - Αναρχικοί
Αντιεξουσιαστριες - Αντιεξουσιαστές
Αντισεξίστριες - Αντισεξιστές**

**ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ
365 μέρες το χρόνο**

συνείδηση των ανθρώπων. Η έκφραση της αντρικής κυριαρχίας μπορεί να φανεί ξεκάθαρα μέσα από την πορνογραφική βιομηχανία.

Το βασικό θέμα της πορνογραφίας σαν είδος είναι η αντρική εξουσία, η φύση της, το μέγεθός της, η χρήση της, το νόημά της. Η αντρική εξουσία, όπως εκφράζεται διαμέσου της πορνογραφίας, διακρίνεται στους εξής, αλληλένδετους μεταξύ τους, τομείς: την εξουσία του εγώ, τηνωματική εξουσία πάνω στους άλλους, την εξουσία του εκφοβισμού, την εξουσία της ονοματοθεσίας (διαιώνιση της αντρικής εξουσίας μέσα από τη γλώσσα), της ιδιοκτησίας, του χρήματος και του σεξ.

Στην πορνογραφία φαίνεται το πως αντιλαμβάνεται ο άντρας τη γυναίκα και τί θέση της επιφυλάσει. Οι γυναίκες είναι σεξ. Το σεξ είναι οι πόρνες. Οι πόρνες υπάρχουν για να εξυπηρετούν σεξουαλικά τους άντρες.

Το "αντικείμενο" γυναίκα έρχεται στον κόσμο όπως οι άντρες την έχουν πλάσει για να χρησιμοποιηθεί όπως αυτοί θέλουν να τη χρησιμοποιήσουν. Και μόλις γίνεται "πρόκληση", προκαλεί τη χρησιμοποίησή της, εξαιτίας της μορφής που της έχει καθορίσει εκείνος που "προκαλείται".

Το ερωτικό της πεπρωμένο είναι να γίνει πράγμα. Όσο πιο πράγμα γίνεται τόσο περισσότερο προκαλεί στύση. Η πορνογραφία δίνει το μήνυμα ότι η γυναίκα σαν αντικείμενο χρήσεως είναι πάντα "έτοιμη" και "θέλει προκαλούντας". Νομιμοποιεί και προκαλεί τις βιαιότητες εναντίον της ακεραιότητας των γυναικών. Κλιμακώνεται από ένα "πείραγμα" μέχρι την πορνεία και τον βιασμό, τα σεξουαλικά ταξίδια και εμπόριο με γυναίκες του τρίτου κόσμου. Έτσι, το βασικό θέμα της πορνογραφίας είναι η διαιώνιση της εξουσίας του αντρικού πληθυσμού, και ο υποβιβασμός του θηλυκού είναι το μέσο για την απόκτηση αυτής της εξουσίας.

Μέσα στο αντρικό σύστημα οι άντρες οικειοποιούνται το φύλο της γυναίκας, κατεχουν το κορμί της, τη χρησιμοποιούν και την περιφρονούν. Η πορνογραφία αποτελεί πραγματώση και απόδειξη αυτής της ιδεολογίας.

Στην πατριαρχική κοινωνία η "ισότητα" σημαίνει πάντα την προσαρμογή στις αξίες της πατριαρχίας, και οι αξίες αυτές δεν καταστρέφουν μόνο την γυναίκα αλλά και τον ίδιο τον άντρα. Γιατί η πατριαρχία δεν είναι μόνο η δικτατορία του άντρα πάνω στη γυναίκα και στο παιδί, αλλά συνολικότερα η ιδεολογία ενός εκμεταλεπτικού, καταπιεστικού συστήματος που διαφθείρει κι αλλοτριώνει όλα τα μέλη μιάς κοινωνίας.

**Αναρχικές - Αναρχικοί
Αντιεξουσιαστριες - Αντιεξουσιαστές
Αντισεξίστριες - Αντισεξιστές**

ΑΙ ή ΠΡ

Η ανθελληνική ΑΘΑΙΟ
ΠΟΚΕΙΜΕΝΑ, συνεχί-
Και μάλιστα, προκαλικά, κε-
μερβάνει κανείς... Και μέσα
Ξανθής! Σεσηκωνώντας φυσί-

ΑΟ, ΓΙΑ ΤΟ ΛΑΟ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΔΕΔΜΕΥΤΗ

ΤΗΤΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

ΑΡΙΘΜ. ΦΥΛΛΟΥ 3289 - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6 ΜΑΙΟΥ 1994 - ΔΡΧ. 70 - ΤΗΛ. 28.725 & 78.000

από τα μάτια της Αστυνομίας Ξάνθης,
ΟΚΗΡΥΞΗ ξεσήκωσε θύελλα διαμαρτυριών!!!

ΝΑΡΧΙΚΟΙ ΔΙΑΚΤΟΡΕΣ ΤΗΣ ΑΓΚΥΡΑΣ;

ΕΛΛΗΝΕΣ, ΠΟΜΑΚΟΙ
ΚΟΥΡΔΟΙ, ΤΟΥΡΚΟΙ
ΚΑΤΑΠΙΕΣΜΕΝΟΙ
ΑΔΕΡΦΙΑ

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΣΤΗ ΧΡΥΣΑ

Στα πλαίσια των επισκέψεων του Δημάρχου Ξάνθης κ. Φ. Αμοιρίδη στις συνοικίες της πόλης, για άμεση επαφή με τους συνδημότες, την Τετάρτη 11 Μαου 1994 και ώρα 8 το βράδυ, στην πλατεία του Νέου οικισμού Χρύσας, ο κ. Δήμαρχος θα συζητήσει με τους συνδημότες των οικισμών Παλαιάς και Νέας Χρύσας, για τα προβλήματα και τις προοπτικές τους.

ΣΗΜΕΡΑ
12
ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΘΛΙΟΙ ΕΣΠΑΣΑΝ ΤΟΝ ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟ ΚΑΙ ΚΑΝΤΗΛΕΣ
Στα Αρριανά Ροδόπης

Ανίεση πράξη βεβήλωσης ιερών και οσίων συνέβη τις μέρες αυτές στα Αρριανά Ροδόπης όταν κοίτασαν κά-

ΜΟΝΤΕΡΝΟΙ ΚΑΙΡΟΙ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ

...με... διαμαρτυριών!!!

ΣΗΜΕΡΑ
12
ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ

ΔΙΑΚΤΟΡΕΣ ΤΗΣ ΑΓΚΥΡΑΣ;

ΕΛΛΗΝΕΣ, ΠΟΜΑΚΟΙ
ΚΟΥΡΔΟΙ, ΤΟΥΡΚΟΙ
ΚΑΤΑΠΙΕΣΜΕΝΟΙ
ΑΔΕΡΦΙΑ

ΒΟΛΙΟΙ ΕΣΠΑΣΑΝ ΤΟΝ ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟ ΚΑΙ ΚΑΝΤΗΛΕΣ
Στα Αρριανά Ροδόπης
Ανίεση πράξη βεβήλωσης ιερών και οσίων συνέβη τις μέρες αυτές στα Αρριανά Ροδόπης όταν νοσταλγοί και...

ΜΟΝΤΕΡΝΟΙ ΚΑΙΡΟΙ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ

Ενώ στη μητρόπολη το "δόγμα" των μμε είναι: "αγνοήστε τους -όταν δεν τους προβοκάρετε", στην επαρχία φαίνεται πως είναι ακόμα πίσω. Ετσι όταν οι σύντροφοι αναρχικοί της Ξάνθης κυκλοφόρησαν την προκήρυξη (δίπλα) η τοπική "αδέσμευτη" εφημερίδα βγήκε τόσο πολύ από τα ρούχα της, ώστε την επόμενη μέρα φρόντισε, κάτω από τεράστιο τίτλο να αναδημοσιεύσει ολόκληρη την προκήρυξη!! Φυσικά η πατριωτική εφημερίδα αναρωτιέται: "πρόκειται για ΠΡΟΒΟΚΑΤΟΡΕΣ, για μιά ακόμη ενέργεια πίσω από την οποία κρύβεται το τούρκικο προξενείο ή για πραγματικούς ΑΝΑΡΧΙΚΟΥΣ που λειτουργούν συνειδητά σαν ανθέλληνες, στη Θράκη μας;" Και καλεί την αστυνομία να δράσει...

Από όσο ξέρουμε οι σύντροφοι στη Ξάνθη χάθηκαν ιδιαίτερα από την δωρεάν προβολή της προκήρυξής τους...

ΕΠΕΙΔΗ είμαστε αυτό που πιστεύει και θέλει να είναι ο καθένας μας
ΕΠΕΙΔΗ επαγγελματίες πολιτικοί ανεξάρτητοι και μη θέλουν να παί-
ζουν με τις ζωές μας
ΕΠΕΙΔΗ εξουσιαστές και εξουσιαζόμενοι είναι το άσπρο με το
μαύρο
ΕΠΕΙΔΗ δεν πρόκειται ν' αφήσουμε τις ζωές μας στα χέρια τους

ΒΡΟΝΤΟΦΩΝΑΖΟΥΜΕ ΚΑΙ ΛΕΜΕ:

Οι εκμεταλλεζόμενοι - εξουσιαζόμενοι
μεταξύ μας δεν έχουμε να χωρίσουμε ΤΙΠΟΤΑ
αλλά με τους εκμεταλλευτές - εξουσιαστές
ΤΑ ΠΑΝΤΑ

Εντείνουμε τον κοινωνικό ταξικό πόλεμο
για την καταστροφή της εξουσίας
για τη δημιουργία μιας ελεύθερης αεθνικής κοινωνίας

Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΟΠΛΟ ΤΩΝ ΛΑΩΝ
ΠΟΛΕΜΟ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΤΩΝ ΑΦΕΝΤΙΚΩΝ

ΑΝΑΡΧΙΚΟΣ ΠΥΡΗΝΑΣ ΞΑΝΘΗΣ

ΓΚΟΡΑΝΤΖΕ ΓΚΟΡΑΝΤΖΕ

Στο προηγούμενο τεύχος του σαμποταζ παρατηρούσαμε: το γεγονός πως η κυριώτερη πολεμική μηχανή στη γιουγκοσλαβία είναι αυτή του σέρβικου κράτους κάνει, μέχρι τώρα, τους σέρβους εθνικιστές τακτικό σύμμαχο των αμερικάνων, αφού.....εκείνο που πρώτιστα βολεύει και ενδιαφέρει τους αμερικάνους είναι ο ίδιος ο πόλεμος στα βαλκάνια, μαλακό υπογάστρο της ευρώπης, εί δυνατόν χωρίς τη συμμετοχή τους.

Μερικοί "ορκισμένοι αντιιμπεριαλιστές", φίλοι και ομόθησκοι (γιατί εκτός από τον ιμπεριαλισμό υπάρχει και η ...σωτηρία της ψυχής) των σέρβων εθνικιστών/φασιστών βγήκαν από τα ρούχα τους με αυτήν την ιερόσυλη θέση, που αρνείται την "βεβαιότητά" τους περί ενός "λαού" που πολεμάει εναντίον ...της νέας τάξης(!) γαμώντας των "εχθρών" τη παναγία για του χριστού τη πίστη την αγία. Βιάστηκαν κιάλας, μόλις τα φιλοσέρβικα δελτία ειδήσεων² άρχισαν με το γνωστό μελοδραματικό ύφος να μεταδίδουν εκτιμήσεις περί επικείμενης επίθεσης των αμερικάνων στους σέρβους (με αφορμή την ανατίναξη δύο σέρβικων τανκς) να ανατριχιάζουν για την βάρβαρη ιμπεριαλιστική επίθεση εναντίον ενός περήφανου και ανεξάρτητου λαού.... ενός λαού που κατά την γνώμη των ελλήνων φίλων του δεν περιλαμβάνει ούτε αντιεθνικιστές, ούτε αντιφασίστες, ούτε αρνητές στράτευσης, ούτε λιποτάκτες....

Τα γεγονότα φυσικά, όλα αυτά τα χρόνια του πολέμου, δείχνουν ακριβώς το αντίθετο. Και το πιο πρόσφατο γεγονός, η επίθεση των σέρβων εθνικιστών στο Γκοράντζε, μιλάει από μόνο του.

Στο Γκοράντζε υπήρχε ένα εργοστάσιο πυρομαχικών, υπό μουσουλμανικό έλεγχο. Αλλά επίσης στο Γκοράντζε (υποτιθέμενο θύλακα ασφαλείας υπό την υποτιθέμενη προστασία του ΟΗΕ) είχαν συγκεντρωθεί περισσότεροι από είκοσι χιλιάδες πρόσφυγες του πολέμου, μουσουλμάνοι, διπλασιάζοντας τον πληθυσμό της πόλης. Μπορεί να φανταστεί κανείς κάτω από ποιές συνθήκες ζούσαν αυτές οι πενήντα χιλιάδες άνθρωποι, πολιορκούμενοι για πολλούς μήνες από τους σέρβους εθνικιστές...

Οι σέρβοι, κλιμακώνοντας την πολιορκία, έκαναν την τελική τους επίθεση βομβαρδίζοντας αδιάκριτα νοσοκομεία, σχολεία, σπίτια, καταυλισμούς προσφύγων, σαν αυθεντικοί μακελλάρηδες, με σκοπό να "πετύχουν" το εργοστάσιο πυρομαχικών. Πολλοί άμαχοι πρόσφυγες ήταν οι νεκροί και οι τραυματίες της πολιορκίας και της επίθεσης, που ακόμα και για τα "επίσημα" δεδομένα των αφεντικών ήταν ένα μαζικό έγκλημα πολέμου. **Πολύ περισσότερο που την "ασφάλεια" -δηλαδή την επιβίωση- αυτών των χιλιάδων προσφύγων την εγγυόταν, υποτίθεται, ο ΟΗΕ.** Ποιά ήταν λοιπόν τα εμπόδια που έβαλε ο ΟΗΕ στην προέλαση των σέρβων φασιστών; Κανένα! Και ποιά ήταν η εκ των υστέρων απάντηση των υποτιθέμενα "αντισέρβων" αμερικάνων; Η συμβολική καταστροφή δύο σέρβικων τάνκς, και ένα "τελεσίγραφο" προς τους σέρβους να απομακρυνθούν μερικά χιλιόμετρα από την πόλη. Φυσικά οι σέρβοι συμμορφώθηκαν, αφού είχαν πετύχει ήδη τον στόχο τους....

Αν (και) αυτό το γεγονός δεν είναι απόδειξη, τουλάχιστον, της μέχρι τώρα αμερικανικής εύνοιας προς τον "αντιγερμανικό" ρόλο του σέρβικου εθνικισμού, τότε τίνας πράγματος απόδειξη είναι; Κι' αν η μαζική, εν ψυχρώ, και με τις ευλογίες των πλανητόμπατσων δολοφονία άμαχων προσφύγων δεν είναι μιά ακόμα απόδειξη του πορωμένου εθνοφασισμού των σέρβων μιλιταριστών, τότε τίνας πράγματος απόδειξη είναι;

Υπάρχουν όμως και πολλοί που επιμένουν να θεωρούν το εμπάργκο εναντίον της σερβίας σαν ικανή απόδειξη του πολέμου όλων (!!!) εναντίον της. Μόνο ηλίθιοι θα πίστευαν και θα διέδιδαν αυτή την άποψη, εν έτει 1994. Μήπως και το εμπάργκο στο κράτος των λευκών της νότιας αφρικής ήταν πόλεμος εναντίον τους; Οχι βέβαια: τα εμπάργκο, υπό τις σημερινές συνθήκες της καπιταλιστικής ανάπτυξης και των μεθόδων εμπορίου είναι προσχήματα, και αυτό το ξέρουν πρώτοι και καλύτεροι αυτοί που παίρνουν αυτές τις αποφάσεις. Συχνά μάλιστα έχουν τον αντίθετο στόχο από αυτόν που επίσημα δηλώνεται: να ενισχύσουν τα αφεντικά της "υπο αποκλεισμό" χώρας.

Εν πάσει περιπτώσει το εμπάργκο εναντίον της σερβίας δεν αποδεικνύει καμμία επίθεση της "νέας τάξης" εναντίον του Μιλόσεβιτς. Πρώτον γιατί ήταν μιά αναγκαστική απόφαση: χωρίς αυτό το, έστω πολιτικά συμβολικό μέτρο, οι σέρβοι εθνικιστές, επωφελούμενοι από την στρατιωτική τους υπεροχή, θα είχαν φτάσει μέχρι την Βιέννη ελευθερώνοντας "πάτρια εδάφη" - πράγμα που θα ανάγκαζε τους γερμανούς συμμάχους του Τούττμαν να τον στηρίξουν εντελώς αποκάλυπτα και στρατιωτικά, αν ήθελαν να υπάρχει κροατικό κράτος με υπολογίσιμη έκταση. Δεύτερον γιατί το εμπάργκο είναι, απο οικονομική άποψη, ένα μέτρο που λαμβάνεται για να ...παραβιάζεται (οι ελληνάρες έμποροι είναι καθηγητές σε αυτό το θέμα, εδώ και αιώνες). Στην ουσία το εμπάργκο επιτρέπει στα αφεντικά της υπο αποκλεισμό χώρας να πετύχουν μιά βίαιη ανακατανομή του πλούτου προς όφελος τους, και αυτό ακριβώς έχει συμβεί στην σερβία. Τρίτον, γιατί σαν συνέπεια αυτής της ανακατανομής οι μαυραγορίτες "γεννιούνται" σαν συμπλήρωμα της διευθύνουσας τάξης -στην περίπτωση της σερβίας της κομματικής γραφειοκρατίας- μιάς τάξης της οποίας τα συμφέροντα δεν ενοχλούνται ιδιαίτερα από το εμπάργκο, μέχρις ότου πετύχει μιά ικανοποίηση της επιτρέπουν να συσπειρώσει αποτελεσματικά τους υποτελείς γύρω της, στην βάση του (αποκλεισμένου) έθνους - κράτους της. Στην προκειμένη περίπτωση το εμπάργκο τονώνει τον σέρβικο αλυτρωτισμό - όπως λίγο νοτιότερα η υποτιθέμενη συνωμοσία των δυτικών ενάντια στην Ελλάδα τονώνει τον ελλη-

πολιορκίας και της επίθεσης; που ακόμα και για τα "επίσημα" δεδομένα των αφεντικών ήταν ένα μαζικό εγκλημα πολέμου. Πολύ περισσότερο που την "ασφάλεια" -δηλαδή την επιβίωση- αυτών των χιλιάδων προσφύγων την εγγυόταν, υποτίθεται, ο ΟΗΕ. Ποιά ήταν λοιπόν τα εμπόδια που έβαλε ο ΟΗΕ στην προέλαση των σέρβων φασιστών; Κανένα! Και ποιά ήταν η εκ των υστέρων απάντηση των υποτιθέμενα "αντισέρβων" αμερικάνων; Η συμβολική καταστροφή δύο σέρβικων τάνκς, και ένα "τελεσίγραφο" προς τους σέρβους να απομακρυνθούν μερικά χιλιόμετρα από την πόλη. Φυσικά οι σέρβοι συμμορφώθηκαν, αφού είχαν πετύχει ήδη τον στόχο τους....

Αν (και) αυτό το γεγονός δεν είναι απόδειξη, τουλάχιστον, της μέχρι τώρα αμερικανικής εύνοιας προς τον "αντιγερμανικό" ρόλο του σέρβικου εθνικισμού, τότε τίνος πράγματος απόδειξη είναι; Κι' αν η μαζική, εν ψυχρώ, και με τις ευλογίες των πλανητόμπατσων δολοφονία άμαχων προσφύγων δεν είναι μιά ακόμα απόδειξη του πορωμένου εθνοφασισμού των σέρβων μιλιταριστών, τότε τίνος πράγματος απόδειξη είναι;

Υπάρχουν όμως και πολλοί που επιμένουν να θεωρούν το εμπάργκο εναντίον της σερβίας σαν ικανή απόδειξη του πολέμου όλων (!!!) εναντίον της. Μόνο ηλίθιοι θα πίστευαν και θα διέδιδαν αυτή την άποψη, εν έτει 1994. Μήπως και το εμπάργκο στο κράτος των λευκών της νότιας αφρικής ήταν πόλεμος εναντίον τους; Οχι βέβαια: τα εμπάργκο, υπό τις σημερινές συνθήκες της καπιταλιστικής ανάπτυξης και των μεθόδων εμπορίου είναι προσχήματα, και αυτό το ξέρουν πρώτοι και καλύτεροι αυτοί που παίρνουν αυτές τις αποφάσεις. Συχνά μάλιστα έχουν τον αντίθετο στόχο από αυτόν που επίσημα δηλώνεται: να ενισχύσουν τα αφεντικά της "υπο αποκλεισμό" χώρας.

Εν πάσει περιπτώσει το εμπάργκο εναντίον της σερβίας δεν αποδεικνύει καμμία επίθεση της "νέας τάξης" εναντίον του Μιλόσεβιτς. Πρώτον γιατί ήταν μιά αναγκαστική απόφαση: χωρίς αυτό το, έστω πολιτικά συμβολικό μέτρο, οι σέρβοι εθνικιστές, επωφελούμενοι από την στρατιωτική τους υπεροχή, θα είχαν φτάσει μέχρι την Βιέννη ελευθερώνοντας "πάτρια εδάφη" - πράγμα που θα ανάγκαζε τους γερμανούς συμμάχους του Τούτζμαν να τον στηρίξουν εντελώς απροκάλυπτα και στρατιωτικά, αν ήθελαν να υπάρχει κροατικό κράτος με υπολογίσιμη έκταση. Δεύτερον γιατί το εμπάργκο είναι, απο οικονομική άποψη, ένα μέτρο που λαμβάνεται για να ...παραβιάζεται (οι ελληνάρες έμποροι είναι καθηγητές σε αυτό το θέμα, εδώ και αιώνες). Στην ουσία το εμπάργκο επιτρέπει στα αφεντικά της υπο αποκλεισμό χώρας να πετύχουν μιά βίαιη ανακατανομή του πλούτου προς όφελος τους, και αυτό ακριβώς έχει συμβεί στην σερβία. Τρίτον, γιατί σαν συνέπεια αυτής της ανακατανομής οι μαυραγορίτες "γεννιούνται" σαν συμπλήρωμα της διευθύνουσας τάξης -στην περίπτωση της σερβίας της κομματικής γραφειοκρατίας- μιάς τάξης της οποίας τα συμφέροντα δεν ενοχλούνται ιδιαίτερα από το εμπάργκο, μέχρις ότου πετύχει μιά ικανοποίηση της επιτρέπουν να συσπειρώσει αποτελεσματικά τους υποτελείς γύρω της, στην βάση του (αποκλεισμένου) έθνους - κράτους της. Στην προκειμένη περίπτωση το εμπάργκο τονώνει τον σέρβικο αλυτρωτισμό - όπως λίγο νοτιότερα η υποτιθέμενη συνωμοσία των δυτικών ενάντια στην Ελλάδα τονώνει τον ελληνικό εθνικισμό.

Πως λοιπόν, και ποιός, θεωρεί το εμπάργκο εναντίον της σερβίας επίθεση της "διεθνούς κοινότητας" ενάντια στους σέρβους; Αν πρόκειται για επίθεση, αυτή στρέφεται μόνο ενάντια στους προλετάριους της χώρας. Κατα τα άλλα πρόκειται για ένα μετρο "απόλυτα αναγκαίο" για όλες τις πλευρές των αφεντικών.

Γιατί επιμένουμε σε αυτό το ζήτημα που είναι "πολύ μακριά" -όπως υποστηρίζουν κάποιοι- απο τα χωράφια μας; Και γιατί θα συνεχίσουμε να επιμένουμε; Μα επειδή δεν είναι καθόλου μακριά...

Νοιώθουμε οργή και απελπισία για το μακελειό στη γιουγκοσλαβία, έστω κιαν δεν φαίνεται να έχουμε κάποιον αποτελεσματικό τρόπο να το εμποδίσουμε. Αλλά νοιώθουμε πολλαπλάσια αηδία για τους υποστηριχτές των σέρβων δολοφόνων στην Ελλάδα, υποστηριχτές που δεν περιορίζονται καθόλου στην εξουσία, ούτε επίσης στους πατενταρισμένους φασίστες. Νοιώθουμε οργή και αηδία για την αρρωστημένη διαστροφή των πραγματικών γεγονότων από "ιδεολογικό" συμφέρον, νοιώθουμε οργή και αηδία για την πανούκλα των "απο τα αριστερά" συνηγόρων στα "ορθόδοξα τόξα" και στα "σύνορα με τη σερβία", αηδία κι' οργή τέλος για την διανοητική και συναισθηματική αθλιότητα στην οποία προσπαθούν να μας οδηγήσουν οι διάφοροι σπεκουλαδόροι του "ελληνισμού". Είναι πράγματα ασήμαντα; Οχι. Ενα σοβαρό μέρος της ιδεολογικής χειραγώγησης και του νέου εθνικισμού στην Ελλάδα σήμερα έχει συγκροτηθεί πάνω στο θέμα της φιλίας και της αλληλεγγύης με τους σέρβους φασίστες. Υπάρχει ένα πλατύ φάσμα "εθνικής ενότητας" διάφορων ιδεολογιών, που έχουν δουλέψει για πολύ καιρό χωρίς υπολογίσιμα εμπόδια, και έχουν διαμορφώσει έναν σημαντικό "κοινωνικό όγκο" που αποδέχεται (έστω παθητικά, αλλά αυτό δεν είναι και πολύ αισιόδοξο) πως μερικά καθάρματα του είδους Κάρατζιτς, Ντανίλοβιτς, Μιλόσεβιτς, καί όλος ο εσμός των δολοφόνων που κουμαντάρουν, είναι φίλοι "μας". Εννοείται πως δεν είναι τέτοιοι οι χιλιάδες αντιμιλιταριστές, αντιεθνικιστές, λιποτάκτες, ή αρνητές στρατεύσης, από την ίδια χώρα. Πάνω σε αυτήν την "φιλία" και σε αυτήν την "συγγένεια" με τους σέρβους φασίστες οικοδομείται, έστω συμπληρωματικά, το περιεχόμενο της "ελληνικότητας" σήμερα.

Θα πεί κάποιος, ίσως, πως αυτές οι ιδεολογικές βάσεις είναι δευτερεύουσες μπροστά στη καλλιέργεια του εθνικισμού μέσα από το "η μακεδονία είναι ελληνική", το "η βόρεια ήπειρος είναι ελληνική", το "η κύπρος είναι ελληνική". Πράγματι είναι δευτερεύουσες, αλλά σε ένα σημείο τους έχουν μιά καθοριστική ση-

μασία: **αν τα υπόλοιπα προτάγματα του ντόπιου εθνικισμού καθορίζουν τους στόχους του, η "συγγένεια" και η "φιλία" με τους σέρβους φασίστες εκπαιδεύει στις μεθόδους του.** Γι αυτό το λόγο το "σύννομα με τη σερβία" ή το πιό ήπιο "αλληλεγγύη στη σερβία", ανακαλώντας θρησκείες και άλλα παρεμφερή σκατά, πηγαίνει πολύ μακρύτερα: όσοι χειροκροτούν τους δολοφόνους, τους χασάπηδες, έχουν κάνει ένα αποφασιστικό βήμα για να τους μοιάσουν.

Θα έπρεπε να έχει επιτευχθεί μιά αντιπαλότητα και σε αυτό το ζήτημα. Είχαμε προσπαθήσει να προειδοποιήσουμε, εδώ και δύο χρόνια, για το ότι η υπόθεση της γιουγκοσλαβίας μας αφορά, και όχι μόνο, ή κυρίως, ανθρωπιστικά. Το ίδιο έκαναν φυσικά και άλλοι, αλλά με θέσεις και μεθόδους που αποδείχθηκαν πολύ γρήγορα σαθρές. Κρίνουμε σαν τεράστια αδυναμία και παράλειψη, αδυναμία και παράλειψη που ίσως αποδειχθούν μοιραίες, το γεγονός πως δεν κατακτήθηκε αυτά τα χρόνια η θεωρητική επάρκεια και δεν επιχειρήθηκε η πολιτική δράση που θα επέτρεπε σήμερα ή αύριο ένα υπολογίσιμο αλλά και βαθύ αντιεθνικιστικό/αντιφασιστικό προλεταριακό κίνημα. Υπάρχει ίσως ακόμα χρόνος, αλλά όχι άνεση. Οσοι ελπίζουν πως αγνοώντας την γιουγκοσλαβική καραμπόλα θα ξεφύγουν από τις συνέπειές της κάνουν λάθος. Οσοι ελπίζουν από την άλλη πως θα βρεθεί κάποιος "απο μηχανής θεός" για να αποτρέψει το ξεδίπλωμα της αθλιότητας της "ελληνικότητας" σαν μέρους ενός γενικευμένου παροξυσμού ξεφτίλας και υποτέλειας, κάνουν εξίσου λάθος. Και οι μεν, και οι δε ας ψάχνουν καλύτερα για κάποιο μέρος μετανάστευσης, πιό ήσυχο ή πιό επαναστατικά ρωμαντικό. Γιατί φοβόμαστε πως αν αφήσουμε το "δράμα" να εξελιχτεί σύμφωνα με τα σενάρια των αφεντικών και των οπαδών τους, τότε γρήγορα στα βαλκάνια δεν θα υπάρχουν θέσεις για θεατές....

"Τακτικός" σύμμαχος δεν σημαίνει "στρατηγικός" σύμμαχος -το αντίθετο: ο Χουσεΐν για παράδειγμα υπήρξε τακτικός σύμμαχος των αμερικάνων όταν πολεμώντας και νικώντας τους μουλάδες του Ιραν περιόρισε την εξάπλωση της "ισλαμικής" επανάστασης. Στη συνέχεια έγινε τακτικός αντίπαλος των αμερικάνων, όταν αυτοί έψαχναν αφορμή για να εγκατασταθούν στρατιωτικά μόνιμα στον περσικό. Οι σέρβοι εθνικιστές είναι μέχρις στιγμής τακτικοί σύμμαχοι των αμερικάνων (και το αντίστροφο) για δύο βασικά λόγους: πρώτον γιατί άνοιξαν μια πολεμική πληγή εκεί που η ΕΟΚ (βασικά οι γερμανοί) επιχειρούσε πολιτικοοικονομική προέλαση. Και δεύτερον γιατί έδωσαν στους αμερικάνους την ευκαιρία να αποκτήσουν "δικαιολογημένα" στρατιω-

ΣΤΟ ΚΑΙΡΟ ΤΩΝ ΔΟΛΟΦΟΝΩΝ Η "ΑΘΩΟΤΗΤΑ" ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΕΝΟΧΗ

Χρειάζεται μήπως να γραφτεί μία ή δέκα φορές πως η πρόσφατη δολοφονία των αλβανών φαντάρων είναι ένα ελληνικής έμπνευσης και εκτέλεσης βήμα στην τακτική της έντασης που, μικρά και μεγάλα αφεντικά, ακολουθούν στα βαλκάνια; Οι πασοκοθρεμμένοι φασίστες παραστρατιωτικοί και κυπαντζήδες που δρουν επίσημα με βάσεις στο ελληνικό έδαφος και "στόχους" στο αλβανικό έχουν αρχίσει να σκορπίζουν αίμα στο βρώμικο "παιχνίδι" της δράσης και της αντίδρασης. Τα γεγονότα και οι μεθοδεύσεις είναι τόσο καθαρά, ώστε το κόλπο με τη μακεδονία θα αποδειχθεί γιορτή νηπιαγωγείου -σε σχέση με όσα εξελίσσονται γύρω από την λεγόμενη "βόρεια ήπειρο".

Χρειάζεται μήπως να γραφτεί πως ακόμα κι αν το "επίσημο" ελληνικό κράτος "νίπτει τας χείρας" του γι' αυτή την δολοφονία παριστάνοντας το ειρηνόφιλο παριστέρι των βαλκανίων έχει ωστόσο δημιουργήσει όλες τις προϋποθέσεις για να πιάνουν τόπο τέτοιες προβοκάτιες (υποτιθέμενων) ανεξέλεγκτων εκτελεστών; Η τελευταία, πάντως, τέτοια προϋπόθεση είναι το νέο αμυντικό δόγμα του ελληνικού κράτους και η κυνική φασιστική θεωρία του περί ενιαίου χώρου προστασίας του ελληνισμού, ενός χώρου που περιλαμβάνει και την νότια αλβανία σαν πεδίο δράσης του ελληνικού στρατού!

Όταν λοιπόν "σκοτεινοί κύκλοι" αναλαμβάνουν να δώσουν μιά προκαταβολή αυτού του νέου αμυντικού δόγματος επιτιθέμενοι σε αλβανικό στρατόπεδο και δολοφονώντας αλβανούς φαντάρους, οι "ειρηνόφιλοι πατριώτες" στην Ελλάδα μιλάνε για την "καταπίεση της ελληνικής μειονότητας από τους αλβανούς". Είναι βέβαιο πως το καθεστώς Μπερίσα κάθεται στον σβέρκο της πλειοψηφίας του αλβανικού λαού, και ειδικά των αλβανών προλετάρων. Αλλά είναι εξίσου βέβαιο πως το ελληνικό κράτος προσπαθεί μέσω της "ελληνικής" μειονότητας να βάλει χοντρά χέρι στις εξελίξεις στην αλβανία. Η μία τάση της "εθνικής εξωτερικής πολιτικής" δουλεύει για την "αυτονομία της β. ηπείρου", δηλαδή για μιά ακόμα πολεμική σύγκρουση στα βαλκάνια. Η άλλη τάση θα προτιμούσε μιά αλλαγή καθεστώτος στην (ενιαία) αλβανία, την αναβάθμιση του κοινωνικού και πολιτικού ρόλου της μειονότητας μέσα στην αλβανία, και μιά πιό σταθερή και μακρόχρονη οικονομική προσάρτηση της αλβανίας στον "ελληνικό, οικονομικό ζωτικό χώρο".

Είτε πρόκειται για διαφορετικές επιλογές διαφορετικών μερίδων των ελληνικών αφεντικών, είτε πρόκειται για μιά τακτική "εναλλαγής" ανάμεσα σε πόλεμο και "ειρήνη", το βέβαιο είναι πως το ελληνικό κράτος αξιοποιεί το καθεστώς Μπερίσα, αυτήν την περίοδο, σαν προνομιακό εταίρο της έντασης. Τα περί "καταπίεσης" και "τρομοκρατίας" της "ελληνικής μειονότητας" είναι για εσωτερική κατανάλωση, την στιγμή που τυπικά το αλβανικό κράτος κάνει ανακρίσεις και έρευνες για την εξάρθρωση του φασιστικού δικτύου "απόσχισης" της "β. ηπείρου", και μάλιστα με τρόπο πολύ πιό διακριτικό από τις κατα καιρούς προσπάθειες του ελληνικού κράτους για την εξάρθρωση της "τρομοκρατίας". Αυτονόητο είναι πως οι "ελληνες" στην αλβανία έχουν βασιλική μεταχείριση -σε σχέση με εκείνη των αλβανών στην Ελλάδα.

Εκείνο που δεν είναι καθόλου αυτονόητο είναι η σιωπή του κοπαδιού που λέγεται ελληνική κοινωνία, γύρω από αυτές τις "εξελίξεις". Σιωπή για τις δολοφονίες των

δράση που θα επέτρεπε σήμερα ή αύριο ένα υπολογίσιμο αλλά και βαθύ αντιεθνικιστικό/αντιφασιστικό προλεταριακό κίνημα. Υπάρχει ίσως ακόμα χρόνος, αλλά όχι άνεση. Όσοι ελπίζουν πως αγνοώντας την γιουγκοσλαβική καραμπόλα θα ξεφύγουν από τις συνέπειές της κάνουν λάθος. Όσοι ελπίζουν από την άλλη πως θα βρεθεί κάποιος "απο μηχανής θεός" για να αποτρέψει το ξεδίπλωμα της αθλιότητας της "ελληνικότητας" σαν μέρους ενός γενικευμένου παροξυσμού ξεφτίλας και υποτέλειας, κάνουν εξίσου λάθος. Και οι μεν, και οι δε ας ψάχνουν καλύτερα για κάποιο μέρος μετανάστευσης, πιά ήσυχο ή πιά επαναστατικά ρωμαντικό. Γιατί φοβόμαστε πως αν αφήσουμε το "δράμα" να εξελιχτεί σύμφωνα με τα σενάρια των αφεντικών και των οπαδών τους, τότε γρήγορα στα βαλκάνια δεν θα υπάρχουν θέσεις για θεατές....

"Τακτικός" σύμμαχος δεν σημαίνει "στρατηγικός" σύμμαχος -το αντίθετο: ο Χουσεΐν για παράδειγμα υπήρξε τακτικός σύμμαχος των αμερικάνων όταν πολεμώντας και νικώντας τους μουλάδες του Ιραν περιόρισε την εξάπλωση της "ισλαμικής" επανάστασης. Στη συνέχεια έγινε τακτικός αντίπαλος των αμερικάνων, όταν αυτοί έψαχναν αφορμή για να εγκατασταθούν στρατιωτικά μόνιμα στον περσικό. Οι σέρβιοι εθνικιστές είναι μέχρι στιγμής τακτικοί σύμμαχοι των αμερικάνων (και το αντίστροφο) για δύο βασικά λόγους: πρώτον γιατί άνοιξαν μια πολεμική πληγή εκεί που η ΕΟΚ (βασικά οι γερμανοί) επιχειρούσε πολιτικοοικονομική προέλαση. Και δεύτερον γιατί έδωσαν στους αμερικάνους την ευκαιρία να αποκτήσουν "δικαιολογημένα" στρατιωτική παρουσία βορειότερα της Ελλάδας, σε κρίσιμες γεωπολιτικές θέσεις. Ασχετα με τις ιδεολογικές φλυαρίες, ο σέρβικος εθνικισμός είναι βασικά και κύρια "αντιγερμανικός", και αυτό, στα πλαίσια του ανταγωνισμού μεταξύ των "μεγάλων δυνάμεων" δεν είναι καθόλου αμελητέο προσόν για τους αμερικάνους...

² Αξίζει (;) να σημειώσουμε πως τα ελληνικά μμε, όλα αυτά τα χρόνια του γιουγκοσλαβικού μακελλείου, δεν έχουν στείλει ούτε έναν δημοσιογράφο ή ανταποκριτή στην κροατική ή στην μουσουλμανική πλευρά. Ολές οι "ειδήσεις" έρχονται από ανταποκριτές που βρίσκονται στο Βελιγράδι, και φυσικά μεταδίδουν τα γεγονότα με την "αντικειμενικότητα" του σέρβικου καθεστώτος. Ευνόητο είναι εξάλλου πως όλες οι περίφημες "ανθρωπιστικές" βοήθειες από την Ελλάδα προς την γιουγκοσλαβία έχουν αποδέκτες σέρβους,, επιλεγμένους από το καθεστώς Μιλόσεβιτς..

Όταν λοιπόν υποτινίσκει κανείς ανακαμπάτον να ποδοπεί μια προκαταφρονη αυτού του νέου αμυντικού δόγματος επιτιθέμενοι σε αλβανικό στρατόπεδο και δολοφονώντας αλβανούς φαντάρους, οι "ειρηνόφιλοι πατριώτες" στην Ελλάδα μιλάνε για την "καταπίεση της ελληνικής μειονότητας από τους αλβανούς". Είναι βέβαιο πως το καθεστώς Μπερίσα κάθεται στον σβέρκο της πλειοψηφίας του αλβανικού λαού, και ειδικά των αλβανών προλετάρων. Αλλά είναι εξίσου βέβαιο πως το ελληνικό κράτος προσπαθεί μέσω της "ελληνικής" μειονότητας να βάλει χοντροά χέρι στις εξελίξεις στην αλβανία. Η μία τάση της "εθνικής εξωτερικής πολιτικής" δουλεύει για την "αυτονομία της β. ηπείρου", δηλαδή για μιιά ακόμα πολεμική σύγκρουση στα βαλκάνια. Η άλλη τάση θα προτιμούσε μιιά αλλαγή καθεστώτος στην (ενιαία) αλβανία, την αναβάθμιση του κοινωνικού και πολιτικού ρόλου της μειονότητας μέσα στην αλβανία, και μιιά πιό σταθερή και μακρόχρονη οικονομική προσάρτηση της αλβανίας στον "ελληνικό, οικονομικό ζωτικό χώρο".

Είτε πρόκειται για διαφορετικές επιλογές διαφορετικών μερίδων των ελληνικών αφεντικών, είτε πρόκειται για μιιά τακτική "εναλλαγής" ανάμεσα σε πόλεμο και "ειρήνη", το βέβαιο είναι πως το ελληνικό κράτος αξιοποιεί το καθεστώς Μπερίσα, αυτήν την περίοδο, σαν προνομιακό εταίρο της έντασης. Τα περί "καταπίεσης" και "τρομοκρατίας" της "ελληνικής μειονότητας" είναι για εσωτερική κατανάλωση, την στιγμή που τυπικά το αλβανικό κράτος κάνει ανακρίσεις και έρευνες για την εξάρθρωση του φασιστικού δικτύου "απόσχισης" της "β.ηπείρου", και μάλιστα με τρόπο πολύ πιό διακριτικό από τις κατα καιρούς προσπάθειες του ελληνικού κράτους για την εξάρθρωση της "τρομοκρατίας". Αυτονόητο είναι πως οι "Έλληνες" στην αλβανία έχουν βασιλική μεταχείριση -σε σχέση με εκείνη των αλβανών στην Ελλάδα.

Εκείνο που δεν είναι καθόλου αυτονόητο είναι η σιωπή του κοπαδιού που λέγεται ελληνική κοινωνία, γύρω από αυτές τις "εξελίξεις". Σιωπή για τις δολοφονίες των αλβανών στρατιωτών - έστω κιαν φασιστοφυλλάδα-όργανο της ΚΥΠ περηφανεύοταν επι μέρες στην πρώτη της σελίδα πως αυτές ήταν έργο δικών "της" κομμάντο. Σιωπή για τις προπαγανδιστικές δραστηριότητες παπάδων, δημοσιογράφων, αλλά και πολιτικών που συγκλίνουν στο "αυτονομία στην β. ήπειρο". Σιωπή, απ' την άλλη, για τις αλλαξοκωλιές ανωτάτου επιπέδου (επίσκεψη παπαντρέου στις ΗΠΑ) όταν είναι ομολογημένο πως το κυρίως θέμα ήταν η μοιρασιά των βαλκανίων (και οι όροι της). Σιωπή για το καινούργιο "αμυντικό δόγμα" του ελληνικού κράτους. Σιωπή για την οικονομική αποικιοκρατία των ελληνικών αφεντικών στα βαλκάνια - ή μήπως και υπερηφάνεια;

Δεν πρόκειται φυσικά για μιιά σιωπή ανεξήγητη. Αλλά πρέπει να την πολεμήσουμε και αυτήν, όπως και κάθε άλλη παράμετρο της κοινωνικής, ταξικής κυριαρχίας. Η "τύχη" του βαλκανικού προλεταριάτου, σε οποιαδήποτε μεριά οποιωνδήποτε συνόρων κιαν βρίσκεται, είναι και δική μας "τύχη".

Μέσα από τις ανακριτικές και άλλες προσπάθειες του καθεστώτος Μπερίσα να διαλύσει το ακροδεξιό "αυτονομιστικό" δίκτυο στην νότια αλβανία, μάθαμε και μερικές ενδιαφέρουσες λεπτομέρειες για την κατάσταση της εκεί "ελληνικής" μειονότητας: εκτός από βουλευτές έχει και νομάρχες, έχει και αντινομάρχες, έχει και καθηγητές πανεπιστημίου... Αυτό πάει να πει καταπίεση. Οχι σαν τους μουσουλμάνους της θράκης, που τους έχει το ελληνικό κράτος στα "όπα-όπα" και δεν τους δίνει ούτε άδεια για φαρμακείο...

Λίγο μακρύτερα ο πόλεμος εξελίσσεται αλλοιώς. Η απειλή της εξόντωσης από πείνα ή δηλητηρίαση εναλλάσσεται με την προοπτική αυτοθυσιών. Εδώ το αντάλλαγμα του να μην πεθάνεις από τον "ανθρωπισμό" του "αναπτυγμένου" κόσμου είναι το να πεθάνεις από την απανθρωπιά κάποιας θρησκείας της οποίας "εθελοντικά" τάχθηκες υπηρέτης.

ΠΕΡΑ ΑΙΨ ΤΟ ΠΑΛΙ

η διαλλακτική
 του καπιταλισμού
 (σελ. 10, 12, 14)
 ο εργατικός αντα-
 γωνισμός τρείς η
 δύο δεκαετίες πριν
 (σελ. 11, 13, 15)
 δύο παραδείγματα
 (σελ. 10-13)
 συμπεράσματα
 (σελ. 14-15)

Η ΔΙΑΜΕΚΤΙΚΗ...

Η ιδιαίτερη προβολή που, καθόλου τυχαία, επιφυλάχτηκε στην "ιστορική συμφωνία" ανάμεσα στα αφεντικά της γερμανικής volkswagen και τα αντίστοιχα συνδικάτα μάλλον συσκοτίσε την πραγματική κατάσταση των "εργασιακών" σχέσεων στον καπιταλιστικό κόσμο, σήμερα. Οι αυτοκινητοβιομήχανοι (και όχι μόνο αυτοί) θέλοντας, ανάμεσα στα άλλα, να μειώσουν το κόστος της παραγωγής έτσι ώστε τα εμπορεύματα να είναι καταναλώσιμα και στην σε "οικονομική κρίση" μητρόπολη, από την μιά μεταφέρουν μαζικά εργασία προς τις φτηνότερες περιοχές του πλανήτη, από την άλλη μοιράζουν δικαιότερα την φτώχεια - ή κάτι τέτοιο υποκρίνονται- στην μητρόπολη. Αν από οικονομική άποψη το κέρδος τους είναι φανερό, από ιδεολογική άποψη είναι ακόμα φανερότερο: η περιβόητη κοινωνική αλληλεγγύη των 32 ωρών εργασίας είναι ουσιαστικά ανάμεσα στους εργάτες και τα αφεντικά.

Ομως τέτοιου είδους συμφωνίες μπορούν να επιτευχθούν μόνο σε συγκεκριμένους τομείς της καπιταλιστικής οικονομίας, και μόνο με την προϋπόθεση πως έχει γίνει ήδη δεκτό το ότι "και οι εργάτες οφείλουν να πληρώσουν για το ξεπέρασμα της κρίσης". Αλλού, και ουσιαστικά σε όλο και μεγαλύτερο μέρος της μισθωτής εργασίας, τέτοιες συμφωνίες είναι χωρίς περιεχόμενο, αφού δεν τίθεται κανένα ζήτημα αμοιβαίου διακανονισμού των ελάχιστων και των μέγιστων ωρών καθημερινής εργασίας: η ελαστικότητα και η προσωρινότητα είναι ήδη ο κανόνας.

Θα μπορούσαμε, ακολουθώντας την μεταφυσική του αντι-καπιταλισμού (ή την ανάλογή της του αντι-κρατισμού) να αποδώσουμε το ανάθεμα στα αφεντικά, για αυτήν την εξέλιξη που, αν και δεν είναι πρόσφατη, θα την ονομάσουμε "νέους όρους εργασιακής πειθαρχίας": δουλειά με την ώρα ή με το κομμάτι, κατάργηση του ωραρίου, ατομικές διαπραγματεύσεις, κλπ. Το καινούργιο, στην προκειμένη περίπτωση, δεν είναι αυτές οι ιδίες οι μορφές της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης, αλλά η γενίκευσή τους -μόνο που, όπως σκοπεύουμε να δείξουμε πιο κάτω, δεν είναι κάποιο μυστηριώδες υπερυποκείμενο (το κεφάλαιο ή το κράτος) που "αποφάσισε" αυτή τη γενίκευση. Αντίθετα αυτή η πανούργα κοινωνική διαλλεκτική των καπιταλιστικών σχέσεων **επέτρεψε στα αφεντικά να αξιοποιήσουν για λογαριασμό τους (και πριν καν οι ταξικοί τους εχθροί το καταλάβουν) ορισμένες στιγμές άρνησης της εργασίας.**

ΑΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΑΣΤΙΣΜΟΣ

Πράγματι λοιπόν η προσωρινότητα και η ελαστικότητα έγιναν όροι μιάς γενικευμένης εργασιακής πειθαρχίας, αφού πρώτα εκδηλώθηκαν σαν μορφές άρνησής της.

"Στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα το 70% των νέων θέσεων εργασίας μεταξύ 1983 και 1987 ήταν θέσεις μερικώς απασχόλησης" αναφέρει ο Klaus Busch στο "η Ευρώπη μετά το 1992". Καθώς σημειώνει αμέσως μετά πως ο ένας στους τέσσερεις "μερικά απασχολούμενους" άντρες και η μία στις δέκα "μερικά απασχολούμενες" γυναίκες δήλωναν το 1987 πως η κατάστασή τους ήταν αναγκαστική επειδή δεν έβρισκαν δουλειά "πλήρους απασχόλησης", μένει η συντριπτική πλειοψηφία των υπόλοιπων για τους οποίους συμπεραίνουμε πως **δεν ήθελαν τέτοια δουλειά**. Προφανώς ένα μεγάλο μέρος από αυτές και αυτούς θα πρέπει να είχαν ήδη μιά σταθερή δουλειά (συμπεριλαμβανομένων των "οικιακών"), και η "μερική απασχόλησή" τους αποτελούσε την **δεύτερη δουλειά**. Αλλά είναι εξίσου βέβαιο πως ένα άλλο μεγάλο μέρος αυτών των θέσεων μερικής απασχόλησης στα μέσα του '80 **αφορούσε, προτεινόνταν, στους νέους και τις νέες εργαζόμενους/ες**. Καθόλου περίεργο: η άρνηση στην "πλήρη απασχόληση", δηλαδή στην "πλήρη" μισθωτή εργασία υπήρξε γενικευμένη στην ευρωπαϊκή νεολαία τις δεκαετίες του '70 και του '80, και δεν ήταν η μόνη. Η άρνηση της "βρώμικης" εργασίας, η πλήρης αδιαφορία για το "αντικείμενο" της εργασίας όταν αυτή γινόταν "πλήρης", δηλαδή οκτάωρη και καθημερινή, άρα μόνιμη, ήταν μερικές ακόμα εκφάνσεις αυτής της μαζικής νεολαιίστικης άρνησης.

Αλλά τί σημαίνει "νεολαία", και τί σημαίνει "νεολαιίστικη άρνηση" στην εργασία; Αν δεν θέλουμε να επαναλάβουμε τις μεταφυσικές γενικεύσεις της αστικής κοινωνιολογίας, θα πρέπει να είμαστε ακριβείς.

Παράδειγμα ένα: η δουλειά στο ατελείε

Στον κύκλο παραγωγής "γραφικών τεχνών" (που περιλαμβάνει την παραγωγή εντύπων αλλά και την παραγωγή διαφημίσεων) η **ελαστικότητα** και ό,τι αυτή συνεπάγεται είναι καθεστώς. Όλα τα "βήματα" παραγωγής αυτού του κύκλου υπακούουν στους καινούργιους κανόνες της καπιταλιστικής εργασίας - με την εξαίρεση των λιθογράφων. Γι' αυτούς ισχύουν ακόμα, σε μεγάλο βαθμό, τα δεδομένα του "κλασσικού" εργαστηρίου, με τους μαστόρους και τους βοηθούς, την (σχετικά) ισχυρή συνδικαλιστική οργάνωση, και τις ανάλογες συντεχνιακές κατακτήσεις.

Το καθεστώς εργασίας στα υπόλοιπα στάδια του κύκλου σχετίζεται με την γενικευμένη χρήση των νέων τεχνολογιών -βασικά των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Η εισαγωγή της ηλεκτρονικής δεν πρέπει να θεωρηθεί μονάχα σαν μιά τεχνολογική εξέλιξη. Αποτελεί κυρίως μια πολιτική αλλαγή στην οργάνωση της εργασίας, αφού, εκτός από τις μηχανές αλλάζουν **και** τα "απαιτούμενα προσόντα", οι "απαιτούμενες γνώσεις" - δηλαδή οι φιγούρες των εργαζόμενων- **και** οι σχέσεις εργασίας.

Το πρώτο, λοιπόν, δεδομένο **ελαστικότητας** στον κύκλο παραγωγής "γραφικών τεχνών" αφορά το ωράριο: η διάρκεια και η ένταση της απαιτούμενης εργασίας παρακολουθεί απόλυτα την περιοδικότητα, τους ρυθμούς, τις διακυμάνσεις της έκδοσης. Στα γνωστά μηνιαία ιλλουστρασιόν περιοδικά για παράδειγμα υπάρχει ένα διάστημα σχετικής "υποαπασχόλησης" στην αρχή του μήνα, για να ακολουθήσουν δύο βδομάδες κλιμακούμενης έντασης και αυξανόμενης "απασχόλησης" μέχρι την έκδοση - μιλάμε για 10, 15, 20 ώρες υποχρεωτικής συνεχούς εργασίας.

Το είδος των εργασιών που γίνονται με τέτοιους όρους έχει ιδιαίτερη σημασία: πρόκειται για δουλειές λίγο ή πολύ "συνθετικές", "δημιουργικές": ηλεκτρονική σελιδοποίηση και μοντάζ, διορθώσεις δοκιμών... αλλά και "κυκλοφορία" του υλικού από στάδιο σε στάδιο, κάτω από χρονική πίεση, και κάτω από την πίεση συνεχών αλλαγών ύλης "μέχρι τελευταία στιγμή". Από την θέση της γραμματέως μέχρι εκείνην του κούριερ ή του κλητήρα, παίρνώντας από όλες τις θέσεις "παραγωγής", η υπερένταση της δουλειάς δεν είναι απλά ένα αντικειμενικό γεγονός αλλά μιά υποκειμενικοποιημένη συνθήκη. Αυτή η εντατικοποίηση αποτελεί βασική παράμετρο της ελαστικο-

κειμένη περίπτωση, δεν είναι αυτές οι ίδιες οι μορφές της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης, αλλά η γενίκευσή τους -μόνο που, όπως σκοπεύουμε να δείξουμε πιο κάτω, δεν είναι κάποιο μυστηριώδες υπερυποκείμενο (το κεφάλαιο ή το κράτος) που "αποφάσισε" αυτή τη γενίκευση. Αντίθετα αυτή η πανούργα κοινωνική διαλλακτική των καπιταλιστικών σχέσεων επέτρεψε στα αφεντικά να αξιοποιήσουν για λογαριασμό τους (και πριν καν οι ταξικοί τους εχθροί το καταλάβουν) ορισμένες στιγμές άρνησης της εργασίας.

ΑΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΑΣΤΙΣΜΟΣ

Πράγματι λοιπόν η προσωρινότητα και η ελαστικότητα έγιναν όροι μιάς γενικευμένης εργασιακής πειθαρχίας, αφού πρώτα εκδηλώθηκαν σαν μορφές άρνησής της.

"Στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα το 70% των νέων θέσεων εργασίας μεταξύ 1983 και 1987 ήταν θέσεις μερικής απασχόλησης" αναφέρει ο Klaus Busch στο "η Ευρώπη μετά το 1992". Καθώς σημειώνει αμέσως μετά πως ο ένας στους τέσσερεις "μερικά απασχολούμενους" άντρες και η μία στις δέκα "μερικά απασχολούμενες" γυναίκες δήλωναν το 1987 πως η κατάστασή τους ήταν αναγκαστική επειδή δεν έβρισκαν δουλειά "πλήρους απασχόλησης", μένει η συντριπτική πλειοψηφία των υπόλοιπων για τους οποίους συμπεραίνουμε πως δεν ήθελαν τέτοια δουλειά. Προφανώς ένα μεγάλο μέρος από αυτές και αυτούς θα πρέπει να είχαν ήδη μιά σταθερή δουλειά (συμπεριλαμβανομένων των "οικιακών"), και η "μερική απασχόληση" τους αποτελούσε την δεύτερη δουλειά. Αλλά είναι εξίσου βέβαιο πως ένα άλλο μεγάλο μέρος αυτών των θέσεων μερικής απασχόλησης στα μέσα του '80 **αφορούσε, προτεινόταν, στους νέους και τις νέες εργαζόμενους/ες**. Καθόλου περίεργο: η άρνηση στην "πλήρη απασχόληση", δηλαδή στην "πλήρη" μισθωτή εργασία υπήρξε γενικευμένη στην ευρωπαϊκή νεολαία τις δεκαετίες του '70 και του '80, και δεν ήταν η μόνη. Η άρνηση της "βρώμικης" εργασίας, η πλήρης αδιαφορία για το "αντικείμενο" της εργασίας όταν αυτή γινόταν "πλήρης", δηλαδή οκτάωρη και καθημερινή, άρα μόνιμη, ήταν μερικές ακόμα εκφάνσεις αυτής της μαζικής νεολαιίστικης άρνησης.

Αλλά τί σημαίνει "νεολαία", και τί σημαίνει "νεολαιίστικη άρνηση" στην εργασία; Αν δεν θέλουμε να επαναλάβουμε τις μεταφυσικές γενικεύσεις της αστικής κοινωνιολογίας, θα πρέπει να είμαστε ακριβείς.

Από την μία μεριά πρόκειται για τους/τις εργαζόμενους/ες φοιτητές/τριες. Είτε για τους συντηρούμενους από το "κράτος πρόνοιας" του ευρωπαϊκού βορρά, είτε για τους συντηρούμενους από την οικογένεια του ευρωπαϊκού νότου, πρόκειται για τα χιλιάδες αυριανά αφεντικά του '70 και του '80, που έμπαιναν και έβγαιναν στην αγορά εργασίας όποτε χρειαζόταν να τσοντάρουν την επιδότηση των "καλύτερων τους χρόνων". Από τη θέση της αναμονής του μελλοντικού κοινωνικού τους ρόλου οι χιλιάδες νέοι και νέες αυτής της κατηγορίας είχαν κάθε λόγο να αρνούνται την μισθωτή εργασία, και αυτό ακριβώς έκαναν. Η "μερικότητα", η "ελαστικότητα", η "προσωρινότητα" της θητείας τους σ' αυτήν περιλαμβάνοντας έτσι κι αλλιώς ένα στοιχείο ρήξης με τους (συνήθως) μισθωτούς γονείς τους, αποτελούσε συμπληρωματική εκδήλωση της ιδεολογικο-κοινωνικής τους διαδρομής προς την στελέχωση της καπιταλιστικής παραγωγής και τις κρατικής γραφειοκρατίας. Αλλά ταυτόχρονα εισήγαγε μαζικά στην "κουλτούρα" της καπιταλιστικής εργασίας μιά άρνηση που δεν ερχόταν από το προλεταριάτο, ή έστω, μιά άρνηση που δεν ήταν προλεταριακή...

Δίπλα στη φιγούρα του "ελαστικού" και "προσωρινά" εργαζόμενου φοιτητή, υπάρχει και εκείνη του/της απόφοιτου λυκείου. Δεν είναι τυχαίο πως στις μαθητικές κινητοποιήσεις του '87, λιγότερο έντονες στην Ελλάδα αλλά πολύ δυναμικότερες στη Γαλλία και στην Ισπανία, όταν η προλεταριοποίηση των απόφοιτων λυκείου άρχισε πιά να θεσμοθετείται επίσημα από το κράτος, υπήρχε ένα τουλάχιστον σύνθημα κοινό: **δεν θέλουμε να γίνουμε εργάτες**. Πρόκειται για νέους και νέες που ήδη γίνονταν εργάτες στο βαθμό που έπρεπε να δουλέψουν μετά το λύκειο, με μόνο χαρτί το απολυτήριο. Το μόνο που μπορούσαν να ελπίζουν πρακτικά ήταν ένα διάστημα παρα-φοιτητικής ελευθερίας

συνέχεια στη σελ. 12

Η περιβόητη "λευκή βίβλος" είναι σαφές επ' αυτού: "...γίνεται αντιληπτό πως, στην Volkswagen, μιά ευέλικτη διαπραγμάτευση γύρω από το θέμα της βδομάδας τεσσάρων ημερών, κατέστησε δυνατή την καθιέρωση μιάς μορφής μερικής, ορθολογικής και αλληλέγγυας ανεργίας."

παράδειγμα

Αποτελεί κορίως μια πολιτική αλλαγή στην οργάνωση της εργασίας, αφού, εκτός από τις μηχανές αλλάζουν και τα "απαιτούμενα προσόντα", οι "απαιτούμενες γνώσεις" - δηλαδή οι φιγούρες των εργαζόμενων- και οι σχέσεις εργασίας.

Το πρώτο, λοιπόν, δεδομένο *ελαστικότητας* στον κύκλο παραγωγής "γραφικών τεχνών" αφορά το ωράριο: η διάρκεια και η ένταση της απαιτούμενης εργασίας παρακολουθεί απόλυτα την περιοδικότητα, τους ρυθμούς, τις διακυμάνσεις της έκδοσης. Στα γνωστά μηνιαία ιλλουστρασιόν περιοδικά για παράδειγμα υπάρχει ένα διάστημα σχετικής "υποαπασχόλησης" στην αρχή του μήνα, για να ακολουθήσουν δύο βδομάδες κλιμακούμενης έντασης και αυξανόμενης "απασχόλησης" μέχρι την έκδοση - μιλάμε για 10, 15, 20 ώρες υποχρεωτικής συνεχούς εργασίας.

Το είδος των εργασιών που γίνονται με τέτοιους όρους έχει ιδιαίτερη σημασία: πρόκειται για δουλειές λίγο ή πολύ "συνθετικές", "δημιουργικές": ηλεκτρονική σελιδοποίηση και μοντάζ, διορθώσεις δοκιμών... αλλά και "κυκλοφορία" του υλικού από στάδιο σε στάδιο, κάτω από χρονική πίεση, και κάτω από την πίεση συνεχών αλλαγών ύλης "μέχρι τελευταία στιγμή". Από την θέση της γραμματέως μέχρι εκείνην του κούριερ ή του κλητήρα, παιρνώντας από όλες τις θέσεις "παραγωγής", η υπερένταση της δουλειάς δεν είναι απλά ένα αντικειμενικό γεγονός αλλά μιά υποκειμενικοποιημένη συνθήκη. Αυτή η εντατικοποίηση αποτελεί βασική παράμετρο της ελαστικότητας: υπό "κανονικές" συνθήκες η δουλειά "δεν βγαίνει".

Ποιοί είναι αυτοί που δέχονται να δουλέψουν κάτω από τέτοιες συνθήκες; Έχουμε να κάνουμε με κυριολεκτικά *νέους εργαζόμενους*, νέους και νέες όχι μόνο στην ηλικία, αλλά επίσης καινούργιους στη θητεία τους στη μισθωτή σκλαβιά: όπως τονίσαμε ήδη οι "κλασικοί" εργαζόμενοι/τεχνίτες έχουν αντικατασταθεί σ' αυτόν το κύκλο από μισοειδικευμένους μισοανειδίκευτους "πολυλειτουργικούς" εργαζόμενους, τελευταίας εσοδείας.

Αυτού του είδους οι *νέοι εργαζόμενοι* διαθέτουν ένα αξιόλογο "προσόν": *έχουν διαμορφωθεί προκαταβολικά σαν πελάτες - καταναλωτές του αφεντικού τους, μέσα από την κατανάλωση κουλτούρας, ιδεολογίας, φетиχισμών, στην καρδιά της πληροφοριοποιημένης μητρόπολης, στην καρδιά της θεαματικής κοινωνίας*. Έτσι οι *νέοι*

εργαζόμενοι είναι, συ-
γκρίνοντάς τους με "πα-
λιότερους" ελαστικοί εργα-
ζόμενοι: ελαστικοί όχι μόνο,
και όχι τόσο στο ωράριο τους,
αλλά κυρίως στο σύνολο των σχέ-
σεων τους με την καπιταλιστική πα-
ραγωγή/κατανάλωση. Στο σύνολο δη-
λαδή των σχέσεων τους που αφορούν
τους "άλλους" εργαζόμενους, το αφεντικό-
τα αφεντικά, το "αντικείμενο" της εργασίας
τους, κλπ.

Αν σε επίπεδο τυπικών γνώσεων εκείνο που
απαιτείται απ' αυτούς είναι η ικανότητα και μερικές
βασικές γνώσεις χειρισμού υπολογιστών, όμως αυτά
είναι συχνά δευτερεύοντα μπροστά σε άλλες απαιτή-
σεις: οι νέοι εργαζόμενοι πρέπει να είναι ηλικιακά νέοι/ες,
πρέπει να είναι ωραίοι/ες ή τουλάχιστον να διαθέτουν κά-
ποιο **στύλ** έτσι ώστε η "εσωτερική" εικόνα του εργοστάσιου να
ταιριάζει και να επιβεβαιώνει το image των προϊόντων του. Επι-
πλέον πρέπει να είναι ελεύθεροι/ες, δηλαδή "χωρίς υποχρεώσεις":
εύκολα καταλαβαίνει κανείς πως αυτό το τελευταίο αφορά την πλήρη
διαθεσιμότητα του χρόνου και των σκέψεων τους για τη δουλειά - δη-
λαδή το αφεντικό. **Ολα αυτά τα προσόντα, πριν δηλωθούν σαν απαι-
τήσεις από το αφεντικό, έχουν διαμορφωθεί σαν επιθυμίες των ιδίων
των νέων εργαζόμενων μέσω της θεαματικής κουλτούρας. Η σφαίρα
της "κυκλοφορίας", ο κοινωνικός δηλαδή χώρος και χρόνος της κατα-
νάλωσης, της ιδεολογίας, δεν "αναπαράγει" απλά την εργατική δύνα-
μη, αλλά κυρίως την συνείδηση του νέου εργαζόμενου. Ο κύκλος της
παραγωγής ιδεολογίας (τα έντυπα, η διαφήμιση, τα μμε, είναι βασικά
κομμάτια αυτού του κύκλου) συμπληρώνει και συμπληρώνεται από τον
κύκλο κατανάλωσής της, τροφοδοτώντας ο ένας τον άλλο.** Αυτό είναι
ένα καθοριστικό στοιχείο για την "υποκειμενικότητα" των νέων εργα-
ζόμενων, τόσο γενικά, όσο και ειδικά στον κύκλο της παραγωγής εντύ-
πων κλπ. Κι αυτό κάνει τις σχέσεις εργασίας εδώ **υποδειγματικές** για
το σύνολο του "τρίτογενή" τομέα της καπιταλιστικής παραγωγής, τον
τομέα των υπηρεσιών.

Ετσι οι νέοι εργαζόμενοι στα ιλλουστρασιόν σκατοφορεία και στις δια-
φημιστικές εταιρείες δουλεύουν (ή παριστάνουν πως δουλεύουν) με
κέφι, απολαμβάνουν (ή παριστάνουν πως απολαμβάνουν) τις αλυσίδες
τις σκλαβιάς τους, είναι (ή προσπαθούν να είναι) δημιουργικοί/ές πα-
ράγοντας και αναπαράγοντας τα κατακάθια του θεάματος, ταυτίζο-
νται στον ένα ή τον άλλο βαθμό με την δουλειά "τους" για την οποία
έχουν πολλά χαριτωμένα να διηγηθούν, ταυτίζονται έμμεσα ή άμεσα
με το αφεντικό, απολαμβάνουν τις ατομικές/προσωπικές σχέσεις με
την εργοδοσία ή τους "ανώτερους", οποιουδήποτε είδους κι' αν είναι
αυτές. Όλοι; Ίσως όχι - αλλά οι εξαιρέσεις γρήγορα γίνονται δακτυ-

* αποσπάσματα από το "ο εργάτης και το
χρονόμετρο" του Μπέρναρντ Κοριά

Ο ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΡΙΝ 3 Ή 2 ΔΕΚΑΕΤΙΕΣ*

11

Η εργατική τάξη βρίσκεται... διαιρεμένη, κομματιασμένη, δια-
μελισμένη σε ξέχωρα συνθετικά που το καθένα τους υπόκειται
σε διαφορετικούς όρους διαχείρισης και αναπαραγωγής. Ωστό-
σο, η δεκαετία του 1960 σηματοδεύει μιά καμπή. Ξεσπάει και φου-
νώνει, με μιά ορμή που δεν είχε ξαναφανερί από το 1930, ένα μα-
ζικό φαινόμενο αντίστασης στην κατακερματισμένη και επανα-
ληπτική εργασία. Ορατή μορφή μιάς επίθεσης που θα αποδει-
χθεί πολύ πιο βαθιά ακόμα. Το κυριότερο αποτέλεσμα της: η
"επιστημονική" οργάνωση της εργασίας αποτέλεσμά της: η
αμφισβήτηση. Πρώτα και κύρια κάτω από την εκπληκτική εργα-
τική πίεση. Ωστόσο, σ' αυτό θα συντελέσουν και άλλοι λόγοι. Και
δεν είναι τυχαίο που ο τύπος των μάναντζερς ανακαλύπτει το
"εργοστάσιο-κάτεργο" και δηλώνει πως άρχισε η "κρίση της βιο-
μηχανικής εργασίας". Γιατί, ταυτόχρονα με την εργατική πάλη
που πλήττει τη νομιμότητα της ΕΟΕ¹, αναπτύσσονται και νέα
φαινόμενα, κοινωνικο-οικονομικού χαρακτήρα, που καθιστούν
σοβαρότητα της σαν υπόβαθρο για την αξιοποίηση της αξίας.
Κρίση νομιμότητας και κρίση αποτελεσματικότητας που όμως
εντάσσονται σε ένα αδιαίρετο σύνολο. Μένει να εξετάσουμε λε-
πτομερειακά τη διπλή μορφή αυτής της μιάς και ενιαίας κρίσης
της ΕΟΕ.

ΕΝΑΣ ΝΕΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΚΑΙ ΕΝΑ ΝΕΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΠΑΛΗΣ

Η εξέγερση έχει βαθιές ρίζες. Η πάλι, θρεμμένη σιγά σιγά με τη
βία που συστηματικά υποθάλπει η "αλυσίδα", με την ανημποριά
μπρος στους "χρόνους" που "στενεύουν" περιοδικά, με την αβε-
βαιότητα των επιδομάτων -ένας κκεώνας στημένος με άφραστη
επιτηδειότητα κατά της ενότητας των διεκδικήσεων- θα συνδεθεί
και πάλι με τις πιο παλιές εργατικές παραδόσεις. Η κατακράτη-
ση διευθυντικού προσωπικού και εργοστασιαρχών στη δυτική
γαλλία ξαναγεννιέται από τις στάχτες της. Το Μάν του '68, στα
Ferrodo, κτλ. -από εκεί διαδίδεται σ' ολόκληρη τη γαλλία. Σχε-
δόν παντού στόχοι είναι οι "κολασμένοι ρυθμοί", η γραμμή συ-
ναρμολόγησης, η οργανωμένη αυθαιρεσία. Αρκεί να θυμηθούμε
την ατελείωτη αλυσίδα των συγκρούσεων που έδωσαν οι ανειδί-
κευτοι εργάτες: Girosteel, Pennaroya, Polymecanique, καθώς
και Ρενώ (Le Mans, Billancourt, Sandouville, Cléon...). Αφού για
χρόνια ολόκληρα, οι υψηλοί τεχνοκράτες του γκολισμού διαφή-
μιζαν αδιάκοπα τις αρετές του εκσυγχρονισμού και της εκβιομη-
χάνισης, η γαλλία ανακαλύπτει την πραγματικότητα των βιομη-
χανικών δομών της στο ρυθμό των αγώνων των Ο.Σ². Γιατί εδώ
βρίσκεται η ουσία του ζητήματος. Στο κέντρο αυτού του νέου κύ-
κλου της εργατικής πάλης, βρίσκεται ένα νέο υποκείμενο, που
καθορίζει και επιτρέπει την εξήγηση των χαρακτηριστικών που
παίρνει αυτή η πάλι: πρόκειται για τον εργάτη-μάζα.
Πεταγμένος στο περιθώριο, έξω από τα κλειδιά του συστή-
ματος και των απόχρηστων...

εύκολα καταλαβαίνει κανείς πως αυτό το τελευταίο αφορά την πλήρη διαθεσιμότητα του χρόνου και των σκέψεων τους για τη δουλειά - δηλαδή το αφεντικό. **Όλα αυτά τα προσόντα, πριν δηλωθούν σαν απαιτήσεις από το αφεντικό, έχουν διαμορφωθεί σαν επιθυμίες των ιδίων των νέων εργαζόμενων μέσω της θεαματικής κουλτούρας. Η σφαίρα της "κυκλοφορίας", ο κοινωνικός δηλαδή χώρος και χρόνος της κατανάλωσης, της ιδεολογίας, δεν "αναπαράγει" απλά την εργατική δύναμη, αλλά κυρίως την συνείδηση του νέου εργαζόμενου. Ο κύκλος της παραγωγής ιδεολογίας (τα έντυπα, η διαφήμιση, τα μμε, είναι βασικά κομμάτια αυτού του κύκλου) συμπληρώνει και συμπληρώνεται από τον κύκλο κατανάλωσής της, τροφοδοτώντας ο ένας τον άλλο.** Αυτό είναι ένα καθοριστικό στοιχείο για την "υποκειμενικότητα" των νέων εργαζόμενων, τόσο γενικά, όσο και ειδικά στον κύκλο της παραγωγής εντύπων κλπ. Κι αυτό κάνει τις σχέσεις εργασίας εδώ **υποδειγματικές** για το σύνολο του "τρίτογενή" τομέα της καπιταλιστικής παραγωγής, τον τομέα των υπηρεσιών.

Ετσι οι **νέοι εργαζόμενοι** στα ιλλουστρασιόν σκατοφορεία και στις διαφημιστικές εταιρείες δουλεύουν (ή παριστάνουν πως δουλεύουν) με κέφι, απολαμβάνουν (ή παριστάνουν πως απολαμβάνουν) τις αλυσίδες τις σκλαβιάς τους, είναι (ή προσπαθούν να είναι) δημιουργικοί/ές παράγοντας και αναπαράγοντας τα κατακάθια του θεάματος, ταυτίζονται στον ένα ή τον άλλο βαθμό με την δουλειά "τους" για την οποία έχουν πολλά χαριτωμένα να διηγηθούν, ταυτίζονται έμμεσα ή άμεσα με το αφεντικό, απολαμβάνουν τις ατομικές/προσωπικές σχέσεις με την εργοδοσία ή τους "άνώτερους", οποιουδήποτε είδους κι' αν είναι αυτές. Όλοι; Ίσως όχι - αλλά οι εξαιρέσεις γρήγορα γίνονται δακτυλοδεικτούμενες και αποβάλλονται: **χαλάνε το κλίμα...**

Σε αυτή τη βάση, η δυνατότητα να "εξελιχθεί" η μισθωτή σχέση σε "ανάθεση έργου" και "αμοιβή κατ' αποκοπήν" είναι ανοιχτή και από τις δύο μεριές, και από τα αφεντικά και από τους "νέους εργαζόμενους". Από τους μεν (τα αφεντικά) στις περιπτώσεις εκείνες (και δεν είναι λίγες) όπου η "ανάθεση έργου" (υπεργολαβία) όχι μόνο αξιοποιεί το "φιλότιμο" του εργαζόμενου, αλλά συντομεύει τον χρόνο "παραγωγής", τον εντατικοποιεί ακόμα περισσότερο - και με την συγκατάθεσή του!! - εξασφαλίζοντας το just in time μέσα σε ασφυκτικά χρονικά περιθώρια. Από τους δε (τους νέους εργαζόμενους) επειδή πιστεύουν πως με την "ανάθεση έργου" απελευθερώνονται οριστικά από την εξάρτηση του μισθωτού - έστω κι' αν υποκύπτουν σε μία πολύ χειρότερη σκλαβιά.

ΕΝΑΣ ΝΕΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΚΑΙ ΕΝΑ ΝΕΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΠΑΛΗΣ

Η εξέγερση έχει βαθιές ρίζες. Η πάλη, θρεμμένη σιγά σιγά με τη βία που συστηματικά υποθάλπει η "αλυσίδα", με την ανημποριά μπρος στους "χρόνους" που "στενεύουν" περιοδικά, με την αβεβαιότητα των επιδομάτων -ένας κνεάνας σημένος με άφραστη επιτηδεϊότητα κατά της ενότητας των διεκδικήσεων- θα συνδεθεί και πάλι με τις πιο παλιές εργατικές παραδόσεις. Η κατακράτηση διευθυντικού προσωπικού και εργοστασιαρχών στη δυτική γαλλία ξαναγεννιέται από τις στάχτες της. Το Μάη του '68, στα ναυπηγεία του Saint Nazaire, έπειτα το Condé-sur-Noireau, στο Ferrodo, κτλ. -από εκεί διαδίδεται σ' ολόκληρη τη γαλλία. Σχεδόν παντού στόχοι είναι οι "κολασμένοι ρυθμοί", η γραμμική συνηθισμένη αλυσίδα των συγκρούσεων που έδωσαν οι ανειδίκευτοι εργάτες: Girosteel, Pennaroya, Polymecanique, καθώς και Ρενώ (Le Mans, Billancourt, Sandouville, Cléon...). Αφού για χρόνια ολόκληρα, οι υψηλοί τεχνοκράτες του γκολισμού διαφήμιζαν αδιάκοπα τις αρετές του εκσυγχρονισμού και της εκβιομηχάνισης, η γαλλία ανακαλύπτει την πραγματικότητα των βιομηχανικών δομών της στο ρυθμό των αγώνων των Ο.Σ.¹ Γιατί εδώ βρίσκεται η ουσία του ζητήματος. Στο κέντρο αυτού του νέου κύκλου της εργατικής πάλης, βρίσκεται ένα νέο υποκείμενο, που παίρνει αυτή η πάλη: πρόκειται για τον εργάτη-μάζα. Πεταγμένος στο περιθώριο, έξω από τα πλαίσια του συνδικαλισμού και των απόκρυφων διαδικασιών της "συμβαιοποίησης"² ο εργάτης-μάζα μετατρέπεται τη μοναξιά του σε σθένος. "Απελευθερωμένος" από τη συνδικαλιστική διεκδικητική τεχνική, απογυμνωμένος-φυσικά- από κάθε "επαγγελματική" ιδεολογία, ο εργάτης-μάζα καταλαμβάνει, για δικό του λογαριασμό αρχικά, και σύμφωνα με τις δικές του μεθόδους, το χώρο πάλι και τον γεμίζει με τους πόθους του για ισότητα, με τη θέλησή του για δικαιοσύνη....Ενα νέο υποκείμενο κατακλύζει την "κοινωνική" σκηνή. Η επισημική της σημαντικής καταγράφει το γεγονός. Στη Φιάτ - όπου ο μετανάστες του νότου είναι πρώην εργάτης γής ή άνεργος- θα μιλήσουν για "ζακερί".³ .. στις ΗΠΑ -όπου οι αγώνες για το μισθό και το εισόδημα συγκλίνουν στα γκέτο των μητροπόλεων της ανατολικής ακτής- θα μιλήσουν για "στάσεις μαύρων"... στη γαλλία, χώρα με παράδοση "ανταρσιών" θα αναγγελθεί η

συνέχεια στη σελ. 13

¹ Επιστημονική Οργάνωση της Εργασίας ονόμασαν ο Φόρντ και ο Τάιλορ τις αρχές της αλυσίδας/μαζικής παραγωγής.

² Ο.Σ. ονομάζονται οι ανειδίκευτοι, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση των εργατών στη γαλλία.

³ Η συμβαιοποίηση ήταν βασικό στοιχείο της εργατικής πολιτικής των γκολικών, για την εμπέδωση της κοινωνικής ειρήνης. Μέσα από συμβάσεις ρυθμιζόταν το μοίρασμα της αύξησης της παραγωγικότητας ανάμεσα στα αφεντικά και τους εργαζόμενους.

⁴ αγροτική εξέγερση

Η ΔΙΑΜΕΚΤΙΚΗ...

(με μαζικές εγγραφές σε "ιδιωτικές σχολές", φρούτο ιδιαίτερα ανθηρό στην Ελλάδα αλλά και στην Ιταλία) μέχρι την αναπόφευκτη στράτευση ή τον αναπόφευκτο γάμο και την οικογένεια που έβαζαν (και βάζουν) τα πράγματα στην "σωστή τους βάση". Στο διάστημα αυτής της "σπουδαστικής" ασυλίας η σχέση αυτών των νέων προλεταρίων με την καπιταλιστική εργασία ήταν επίσης - ή μπορούσε να είναι - "ελαστική" και "προσωρινή", ακόμα ακόμα και "εκπαιδευτική": αν τα πανεπιστήμια ήταν ο τόπος από όπου ξεπήδησε η μικροαστική άρνηση της εργασίας, οι ιδιωτικές σχολές ήταν το "εκπαιδευτικό κέλυφος" μέσα από το οποίο αυτή η άρνηση εξελίχθηκε πλάθοντας τα προσόντα και τις αντιλήψεις του μισοειδικευμένου μισοανειδίκευτου "πολυλειτουργικού" εργάτη.

ΠΑΡΕΝΘΕΣΗ

Προσθέτοντας ωστόσο τις χιλιάδες των μεν και τις χιλιάδες των δε έχουμε μόνο ένα στατικό άθροισμα. Οι συγκεκριμένες μορφές της άρνησης στη μισθωτή εργασία δεν μπορούν να εξηγηθούν από μόνες τους. Πρέπει να λογαριάσουμε μία άλλη άρνηση, εργατική, προλεταριακή, που εκφράστηκε δυναμικά το ίδιο (αλλά και το προηγούμενο) διάστημα, κλονίζοντας την ίδια την ηθική της καπιταλιστικής εργασίας.

Αν γι' αυτήν, την εργατική άρνηση, βασικές εστίες αγώνων ήταν ο μισθός (άμεσος και έμμεσος), διάφορων ειδών "δικαιώματα" κλπ., όμως σε πολλές αν όχι τις περισσότερες περιπτώσεις μπορούμε να διακρίνουμε πίσω απ' αυτά έναν πυρήνα από απόπειρες εργατικής αξιοποίησης του κοινωνικού χώρου και χρόνου. Λέγοντας *εργατική αξιοποίηση του κοινωνικού χώρου και χρόνου* εννοούμε πολλά πράγματα: από την απόλαυση της απεργίας ή του σαμποτάζ (που είναι η απόλαυση του ταξικού ανταγωνισμού) μέχρι την διαρκή ανανέωση των "απτημάτων" και των διεκδικήσεων σε βάρος των αφεντικών... από την αλληλεγγύη στους αγώνες (συχνά βίαιους) μέχρι την αλληλεγγύη στη δουλειά - κόντρα στην επιτήρηση, την πειθαρχία, τον καταμερισμό.

Σ' αυτό ακριβώς το σημείο της ανταγωνιστικής συλλογικής αξιοποίησης των κοινωνικών χρόνων, είτε στη δουλειά είτε έξω απ' αυτήν, η εργατική άρνηση στην καπιταλιστική παραγωγή συναρθρώθηκε με την "υπόλοιπη κοινωνία", και οπωσδήποτε τις πιο "κοντινές" κοινωνικές κατηγορίες. Και σ' αυτό το σημείο συντελέστηκε η σύνθετη αφομοίωσή της, η εκτροπή της, ο μετασχηματισμός της σε *μικροαστική άρνηση*. Το πέρασμα από την συλλογική αγωνιστική ιδιοποίηση χώρων και χρόνων στην ατομική, ιδιωτική "αξιοποίηση" του ελεύθερου χρόνου ουσιαστικά μέσω της κατανάλωσης, αποτελεί την "νίκη" πολλών εργατικών αγώνων, δηλαδή την ήττα τους, αποτελεί την νικηφόρα απόληξη της καπιταλιστικής ανάπτυξης.

Σ' αυτό το πέρασμα προτάγματα όπως το "να μην δουλεύουμε ποτέ", "δικαίωμα στην τεμπελιά", "η δουλειά είναι μαλακία", "ούτε δούλοι, ούτε αφεντικά", και πολύ περισσότερο οι προλεταριακές πρακτικές και συμπεριφορές που σαν ταξικές κτυπούσαν την καρδιά του καπιταλιστικού καταναγκασμού, χάνοντας την προοπτική της παγκόσμιας εργατικής γενίκευσής τους και μετατρέποντας σε "ιδιωτική" υπόθεση, χάνουν κάθε εργατικό, προλεταριακό, ταξικό περιεχόμενο.

Γιατί το κρίσιμο, εκτός από το πρόταγμα είναι το *υποκείμενο*: το "να μη δουλεύουμε καθόλου" μπορεί να σημαίνει απεργία με κάθε ευκαιρία... αλλά μπορεί επίσης να σημαίνει πως μερικοί δεν δουλεύουν εκμεταλλευόμενοι άλλους, που συν τοις άλλοις, σύμφωνα με το "η δουλειά είναι μαλακία" είναι και μαλάκες.

Υποστηρίζουμε λοιπόν πως υπήρξε μία κολασμένη προλεταριακή άρνηση της μισθωτής εργασίας στην αφετηρία της κομποπολίτικης μικροαστικής άρνησης από την μεριά της ευρωπαϊκής νεολαίας. Και πως η δεύτερη, όντας κοινωνικοποίηση της πρώτης, ήταν ταυτόχρονα άρνηση της: άρνηση, έχθρα, στην ίδια την εργατική τάξη.

παράδειγμα δύο:

Η δουλειά στο συνεργείο (επισκευής μοτοσυκλετών ή αυτοκινήτων) είναι στον αντίποδα εκείνης στις "γραφικές τέχνες", από πολλές απόψεις, του κοινωνικού image μη εξαιρουμένου. Το συνεργείο κρατάει σε πολλά σημεία την "παλιά" δομή του καπιταλιστικού, φορντικού εργαστηρίου: σφικτή ιεραρχία, αυστηρός καταμερισμός, συγκεκριμένες τεχνικές γνώσεις (που αποτελούν ουσιαστικό μέρος του "κεφάλαιου"), μηχανολογικός εξοπλισμός "παλιές τεχνολογίας", βρώμικη και θορυβώδης δουλειά. Από αυτή την άποψη η *προσωρινότητα* και η *ελαστικότητα* της μισθωτής εργασίας στο συνεργείο φαίνεται πως έρχεται από το "παρελθόν" της καπιταλιστικής εξέλιξης καθώς, για παράδειγμα, ο ανειδίκευτος και μαθητευόμενος "μικρός" του συνεργείου είναι μιά από τις παραδοσιακά *πιο μαύρες* φιγούρες ανάμεσα στους *μαύρους εργάτες*. Ωστόσο, αν και τα προηγούμενα είναι αληθινά, η υποκειμενικότητα των εργαζόμενων στα συνεργεία σήμερα δεν είναι καθόλου "παλαιοκαπιταλιστική". Οι νέοι αρσενικοί, είτε πιτσιρικάδες ανειδίκευτοι, είτε μαστόροι, έχουν διαμορφωθεί σε μεγάλο βαθμό και σαν καταναλωτές/πελάτες του αφεντικού. Κι' αυτό επηρεάζει σαν καινούργιο στοιχείο τις σχέσεις τους με, και στη, δουλειά.

Το πρώτο ολοφάνερα ελαστικό και στα συνεργεία είναι το ωράριο - το δεύτερο είναι ο μισθός. Το πρώτο ακολουθεί τις εποχιακές διακυμάνσεις της δουλειάς: οι υποχρεωτικές (και συνήθως απλήρωτες) υπερωρίες "επειδή τις χρειάζεται η δουλειά" είναι κανόνας, (στα συνεργεία μηχανών τους μήνες πριν και μετά τον αύγουστο). Ο μισθός από την άλλη, αποτέλεσμα "ελεύθερης", δηλαδή ατομικής διαπραγματεύσεως με το αφεντικό, δεν είναι ελαστικός μόνο ανάλογα με την θέση στην ιεραρχία του συνεργείου, αλλά και ανάλογος της απόδοσης - πράγμα που σημαίνει διαφοροποιήσεις μέσα στην ίδια κατηγορία, π.χ. τους τεχνίτες. Το μέτρο της μισθολογικής κλίμακας είναι συχνά ο μισθός του ανειδίκευτου μαθητευόμενου, που μπορεί να είναι 50.000 δραχμ τον μήνα. Από αυτήν την "βάση" ξεκινάει η ιεράρχηση για τους υπόλοιπους...

Αντίθετα στο συνεργείο υπάρχει κάτι εντελώς ανελαστικό: η (σχεδόν μιλιταριστική) πειθαρχία και ιεραρχία. Αρχίζοντας από το αφεντικό σαν κορυφή της πυραμίδας και φτάνοντας στη βάση, στους ανειδίκευτους πιτσιρικάδες, ξεδιπλώνεται μιά βία άμεση,

ΜΙΚΡΟΑΣΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΙΣΘΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ετσι μπορούμε να εξηγήσουμε μερικά "συμπαράμαρτουντα" της έφρασης των "νέων εργαζόμενων" προς την προσωρινότητα και την ελαστικότητα, μερικές παράλληλες επιλογές τους, που σήμερα έχουμε ξεχάσει σε καπιταλιστικό θεσμικό/προστατευτικό πλαίσιο.

κου ανταγωνισμού) μέχρι την διακή ανανέωση των "απημιών" και των διοικήσεων σε βάρος των αφεντικών... από την αλληλεγγύη στους αγώνες (συχνά βίαιους) μέχρι την αλληλεγγύη στη δουλειά - κόντρα στην επιτήρηση, την πειθαρχία, τον καταμερισμό.

Σ' αυτό ακριβώς το σημείο της ανταγωνιστικής συλλογικής αξιοποίησης των κοινωνικών χρόνων, είτε στη δουλειά είτε έξω απ' αυτήν, η εργατική άρνηση στην καπιταλιστική προσταγή συναρθρώθηκε με την "υπόλοιπη κοινωνία", και οπωσδήποτε τις πιά "κοντινές" κοινωνικές κατηγορίες. Και σ' αυτό το σημείο συντελέστηκε η σύνθετη αφομοίωσή της, η εκτροπή της, ο μετασχηματισμός της σε μικροαστική άρνηση. Το πέρασμα από την συλλογική αγωνιστική ιδιοποίηση χώρων και χρόνων στην ατομική, ιδιωτική "αξιοποίηση" του ελεύθερου χρόνου ουσιαστικά μέσω της κατανάλωσης, αποτελεί την "νίκη" πολλών εργατικών αγώνων, δηλαδή την ήττα τους, αποτελεί την νικηφόρα απόληξη της καπιταλιστικής ανάπτυξης.

Σ' αυτό το πέρασμα προτάγματα όπως το "να μην δουλεύουμε ποτέ", "δικαίωμα στην τεμπελιά", "η δουλειά είναι μαλακία", "ούτε δούλοι, ούτε αφεντικά", και πολύ περισσότερο οι προλεταριακές πρακτικές και συμπεριφορές που σαν ταξικές κτυπούσαν την καρδιά του καπιταλιστικού καταναγκασμού, χάνοντας την προοπτική της παγκόσμιας εργατικής γενίκευσής τους και μετατρεπόμενες σε "ιδιωτική" υπόθεση, χάνουν κάθε εργατικό, προλεταριακό, ταξικό περιεχόμενο.

Γιατί το κρίσιμο, εκτός από το πρόταγμα είναι το υποκείμενο: το "να μη δουλεύουμε καθόλου" μπορεί να σημαίνει απεργία με κάθε ευκαιρία... αλλά μπορεί επίσης να σημαίνει πως μερικοί δεν δουλεύουν εκμεταλλευόμενοι άλλους, που συν τοις άλλοις, σύμφωνα με το "η δουλειά είναι μαλακία" είναι και μαλάκες.

Υποστηρίζουμε λοιπόν πως υπήρξε μία κολασμένη προλεταριακή άρνηση της μισθωτής εργασίας στην αφετηρία της κοσμοπολίτικης μικροαστικής άρνησης από την μεριά της ευρωπαϊκής νεολαίας. Και πως η δεύτερη, όντας κοινωνικοποίηση της πρώτης, ήταν ταυτόχρονα άρνησή της: άρνηση, έχθρα, στην ίδια την εργατική τάξη.

ΜΙΚΡΟΑΣΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΙΣΘΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ετσι μπορούμε να εξηγήσουμε μερικά "συμπαρμαρτούντα" της έφρασης των "νέων εργαζόμενων" προς την προσωρινότητα και την ελαστικότητα, μερικές παράλληλες επιλογές τους, που σήμερα έχουν εξελιχτεί σε καπιταλιστικές θεσμίσεις/προσταγές.

Πρώτα η ιδιωτική διαπραγμάτευση (οποιαδήποτε διαπραγμάτευση) ανάμεσα σε εργαζόμενο/η και αφεντικό. Πράγματι, εργαζόμενοι που όχι μόνο (ήθελαν να) είναι "προσωρινά" και "ελαστικά" μισθωτοί αλλά που επιπλέον μέσα από την προσωρινότητα και την ελαστικότητα έβλεπαν την προσωπική "απελευθέρωσή" τους από την φρίκη της μισθωτής εργασίας (δηλαδή την φρίκη του προλετάριου) είχαν και έχουν κάθε λόγο να διαπραγματευτούν ατομικά αυτήν την "απελευθέρωση" με τον εργοδότη τους. Γιατί η συλλογική διαπραγμάτευση (όπως εξάλλου και η συλλογική αδιαλλαξία) είναι μέρος συλλογικών πράξεων, κι' αυτές με την σειρά τους έχουν προϋπόθεση μία συλλογική συνείδηση κοινής "μοίρας". Αντίθετα ο "προσωρικό" και "ελαστικό" εργαζόμενος νέος της δεκαετίας του '70 και του '80, όπως τουλάχιστον τον περιγράψαμε πιά πριν, δεν έχει "μοίρα" στη μισθωτή σκλαβιά, πολύ περισσότερο "κοινή". Ετσι όχι μόνο θα διαπραγματεύεται ατομικά με το αφεντικό, ένας προς ένα στη θέση του τάξη απέναντι σε τάξη, αλλά επιπλέον θα αρνηθεί όχι μόνο την συνδικαλιστική γραφειοκρατία (σωστά), αλλά και οποιαδήποτε άλλη μορφή συλλογικής ταξικής οργάνωσης.

Σε ένα διαφορετικό επίπεδο, αλλά με κοινή ιδεολογική βάση, η μέσω "προσωρινότητας" και "ελαστικότητας" νεολαίστικη άρνηση της μισθωτής εργασίας οδήγησε επίσης στην άρνηση της "κοινωνικής ασφάλισης" σαν έμμεσου μισθού, και σαν πρόνοιας επιβεβλημένης από τον εργατικό ανταγωνισμό.

Πράγματι εργαζόμενοι "προσωρινά" και "ελαστικά" αλλά προπαντός εργαζόμενοι έξω από την συνείδηση αυτού του ανταγωνισμού δεν θα είχαν κανένα λόγο να απαιτήσουν την εκ μέρους του αφε-

τες. Ωστόσο, αν και τα προηγούμενα είναι αληθινά, η υποκειμενικότητα των εργαζόμενων στα συνεργεία σήμερα δεν είναι καθόλου "παλαιοκαπιταλιστική". Οι νέοι αρσενικοί, είτε πιτσιρικάδες ανειδίκευτοι, είτε μαστόροι, έχουν διαμορφωθεί σε μεγάλο βαθμό και σαν καταναλωτές/πελάτες του αφεντικού. Κι' αυτό επηρεάζει σαν καινούργιο στοιχείο τις σχέσεις τους με, και στη, δουλειά.

Το πρώτο ολοφάνερα ελαστικό και στα συνεργεία είναι το ωράριο - το δεύτερο είναι ο μισθός. Το πρώτο ακολουθεί τις εποχιακές διακυμάνσεις της δουλειάς: οι υποχρεωτικές (και συνήθως απλήρωτες) υπερωρίες "επειδή τις χρειάζεται η δουλειά" είναι κανόνας, (στα συνεργεία μηχανών τους μήνες πριν και μετά τον αύγουστο). Ο μισθός από την άλλη, αποτέλεσμα "ελεύθερης", δηλαδή ατομικής διαπραγμάτευσης με το αφεντικό, δεν είναι ελαστικός μόνο ανάλογα με την θέση στην ιεραρχία του συνεργείου, αλλά και ανάλογος της απόδοσης - πράγμα που σημαίνει διαφοροποιήσεις μέσα στην ίδια κατηγορία, π.χ. τους τεχνίτες. Το μέτρο της μισθολογικής κλίμακας είναι συχνά ο μισθός του ανειδίκευτου μαθητευόμενου, που μπορεί να είναι 50.000 δραχ τον μήνα. Από αυτήν την "βάση" ξεκινάει η ιεράρχηση για τους υπόλοιπους...

Αντίθετα στο συνεργείο υπάρχει κάτι εντελώς ανελαστικό: η (σχεδόν μιλιταριστική) πειθαρχία και ιεραρχία. Αρχίζοντας από το αφεντικό σαν κορυφή της πυραμίδας και φτάνοντας στη βάση, στους ανειδίκευτους πιτσιρικάδες, ξεδιπλώνεται μία βία άμεση, έστω και με λόγια, από τους "απο πάνω" στους "απο κάτω", μία βία θεωρητικοποιημένη με το επιχείρημα του "ανδρισμού" της δουλειάς, και του "ψησίματος" των νεώτερων.

Υπό αυτές τις συνθήκες η προσωρινότητα στα συνεργεία ξεκινάει και από τις δύο μεριές: από τον εργαζόμενο που βαριέται τα μπινελίκια και ψάχνει αλλού καλύτερη (αν και συνήθως ίδια) τύχη, και από το αφεντικό που ρυθμίζει το προσωπικό "του" ανάλογα με την πελατεία του...

Και πάλι το ερώτημα: ποιοί είναι αυτοί που δέχονται να δουλεύουν κάτω από τέτοιες συνθήκες;

Στη συντριπτική πλειοψηφία τους πρόκειται για νέους εργαζόμενους τυπικά προλετάριους, που μέσα από την κατανάλωση ή στη σκιά της απόκτησαν "κάβλα με τις μηχανές" - πολύ λιγότερο με τα αυτοκίνητα.

Αρα πρόκειται για εργαζόμενους προδιαμορφωμένους (σε σχέση με το "αντικείμενο" της δουλειάς) στη καπιταλιστική μητρόπολη, στους φετιχισμούς της κατανάλωσης.

Εξαιτίας αυτής της "κάβλας με τις μηχανές" οι νέοι εργαζόμενοι των συνεργείων είναι συνήθως μισο-ειδικευμένοι, έχοντας μιά κάποια εμπειρική εκπαίδευση στα μηχανάκια τους και σε εκείνα των φίλων τους. Αυτή η όχι μισθωτή σχέση προηγείται της δουλειάς στο συνεργείο, και μεταφέρει εκεί αφενός έναν πλούτο από μηκρές καινοτομίες και πατέντες, αφ' ετέρου φαντασιώσεις δημιουργικότητας και ελπίδες γρήγορης ανέλιξης. Μια τέτοια "προδιάθεση" λειτουργεί άμεσα στις σχέσεις εργασίας: αν και η βία των "από πάνω" (του μάστορα ή του αφεντικού) είναι συχνά πολύ έντονη, όμως τα ίδια πρόσωπα είναι "οι δάσκαλοι". Έτσι, οι ίδιοι που φρικάρουν με τοκαθημερινό κωλοχέριασμα, είναι πρόχειροι και διατεθειμένοι να κάνουν τα ίδια ακριβώς μόλις βρεθούν κάποιοι "απο κάτω". Ανάλογες συνέπειες υπάρχουν και σε άλλες πλευρές των σχέσεων εργασίας: είτε στο ωράριο είτε στον μισθό, η νομιμοποίηση της ελαστικότητας εκφράζεται και μέσα από τον ανταγωνισμό μεταξύ εργαζομένων.

Φυσικά οι νέοι εργαζόμενοι στα συνεργεία δεν δουλεύουν χαμογελώντας, αλλά βρίζοντας: φανερά, βρίζουν την κωλομηχανή, και τους "απο κάτω". Από μέσα τους βρίζουν το αφεντικό, τον μάστορα, ή τον πελάτη. Φανερό πως δεν πρόκειται για εκδήλωση κάποιου ταξικού ανταγωνισμού, αφού η γοητεία της ανόδου στην ιεραρχία υπερισχύει της αλληλεγγύης, και αφού, παρά τα βρισίδια, οι "χάρες" στο αφεντικό ή στον μάστορα υπερισχύουν της διεκδίκησης βασικών δικαιωμάτων.

Και στη δουλειά στη συνεργείο υπάρχει επίσης μιά φιγούρα που κατά την άποψη μας είναι καθοριστική: ο πελάτης. Για τον νέο εργαζόμενο ο πελάτης είναι ένα αφεντικό δίπλα στο αφεντικό, αλλά είναι επίσης μιά φιγούρα της οποίας τα "συμφέροντα" μπορεί να εσωτερικευτούν από τον εργαζόμενο πολύ ευκολότερα από εκείνα του αφεντικού, μιας και ο ίδιος (ο εργαζόμενος) έχει υπάρξει, και συνεχίζει να είναι "πελάτης". Αν και η παρουσία του "πελάτη" είναι τυπικά διακριτική, ωστόσο είναι από πολιτική άποψη ουσιαστική: είναι αυτός που βιάζεται να πάρει γρήγορα το μηχανάκι του, είναι αυτός που διαμαρτύρεται για την κακή επισκευή, είναι αυτός τέλος που "υπενθυμίζει" στον εργαζόμενο τις "υποχρεώσεις" του. Η άμεση, ή έστω η έμμεση σχέση του εργαζόμενου με τον πελάτη, είναι,

η δουλειά στο συνεργείο

Ο ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΡΙΝ 3 Ή 2 ΔΕΚΑΕΤΙΕΣ

έναρξη "της εξέγερσης των Ο.Σ."

Ο στόχος της επίθεσης είναι παντού ο ίδιος: η καπιταλιστική οργάνωση της εργασίας στη σύγχρονη και "επιστημονική" μορφή της. ...Ο μισθός με το κομμάτι ή με την απόδοση, η εναλλαγή στις θέσεις εργασίας, ο παράλογος κυκλώνας των επιδομάτων που ορθώνεται ενάντια στην ενότητα των εργαζομένων, τα ξεπερασμένα από τον τεύλορισμό συστήματα "ταξινόμησης" που δεν διατηρούνται παρά μόνο σαν μέσα διάσπασης και ελέγχου, το επίπονο στημένη οικοδόμημα της καπιταλιστικής κυριαρχίας πάνω στη δουλειά των εργατών και της εκμετάλλευσης, προϊόν μακρόχρονων πειραματισμών και αναζητήσεων της εργοδοσίας, με λίγα λόγια όλο αυτό το τεράστιο συνοθύλευμα που έχει καταντήσει η ΕΟΕ, χτυπιέται από παντού.

Η ΝΕΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ

...Το Νοέμβριο του 1970, η εταιρεία Φίλιπς δίνει στη δημοσιότητα μιά "εμπειρία" αναδιάρθρωσης των εργασιών σε μιά γραμμική συναρμολόγησης τηλεοράσεων. Ενας από τους λόγους που δόθηκε για να εξηγηθεί η αιτία αυτής της αναδιάρθρωσης ήταν οι αναπόφευκτες απουσίες. Κάτω από τον τίτλο "συστηματικές απουσίες" που θεωρούνται σαν "απώλειες του συστήματος", δια-

"Κυμαίνονται από μιά ώρα για την επίσκεψη στο γιατρό ή τον οδοντίατρο μέχρι τις ατομικές διακοπές, τις άδειες για σπουδές, μέχρι μερικές εβδομάδες ασθένειας, και συγκεντρώνονται συνήθως: γύρω από τα χριστούγεννα, την ανάληψη, πριν και μετά την εποχή των διακοπών, τις περιόδους επιδημίας γρίπης, τις μέρες με λιακάδα..."

Για να αντιμετωπιστεί αυτή η κατάσταση, "Το σύστημα αντικαταστάτων των απόντων φθάνει τώρα πιά μέχρι 15 και 20%. Φυσικά αυτό δεν αρκεί για ν' αντιμετωπιστούν επείγουσες καταστάσεις όπως π.χ. μιά επιδημία γρίπης. Σε τέτοιες περιπτώσεις είναι δυνατό να σταματήσει όλη η παραγωγή".

Και έτσι: "Τι' αυτό το λόγο, εδώ και λίγα χρόνια έχουν εισαχθεί κάποιες αλλαγές για να διασφαλιστεί η συνέχεια της οργάνωσης παραγωγής".

Σημειώνεται λοιπόν ότι σ' αυτή την περίπτωση χρειάζονται 15 με 20% αντικαταστάτες, αριθμός που παραμένει ανεπαρκής την περίοδο αιχμής των απουσιών. Μιά παρατήρηση προκύπτει: η εργατική αντίσταση -που εδώ παίρνει τη μορφή των απουσιών- και η ιδέα, που θα εδραιωθεί σταδιακά στους κόλπους της, ότι πρέπει να...

λογέρισμα, είναι πρόχειροι και διαθεσιμμένοι να κάνουν τα ίδια ακριβώς μόλις βρεθούν κάποιοι "απο κάτω". Ανάλογες συνέπειες υπάρχουν και σε άλλες πλευρές των σχέσεων εργασίας: είτε στο ωράριο είτε στον μισθό, η νομιμοποίηση της ελαστικότητας εκφράζεται και μέσα από τον ανταγωνισμό μεταξύ εργαζομένων.

Φυσικά οι νέοι εργαζόμενοι στα συνεργεία δεν δουλεύουν χαμογελώντας, αλλά βρίζοντας: φανερά, βρίζουν την κωλομηχανή, και τους "απο κάτω". Από μέσα τους βρίζουν το αφεντικό, τον μάστορα, ή τον πελάτη. Φανερό πως δεν πρόκειται για εκδήλωση κάποιου ταξικού ανταγωνισμού, αφού η γοητεία της ανόδου στην ιεραρχία υπερισχύει της αλληλεγγύης, και αφού, παρά τα βρισίδια, οι "χάρες" στο αφεντικό ή στον μάστορα υπερισχύουν της διεκδίκησης βασικών δικαιωμάτων.

Και στη δουλειά στη συνεργεία υπάρχει επίσης μιά φιγούρα που κατά την άποψη μας είναι καθοριστική: ο πελάτης. Για τον νέο εργαζόμενο ο πελάτης είναι ένα αφεντικό δίπλα στο αφεντικό, αλλά είναι επίσης μιά φιγούρα της οποίας τα "συμφέροντα" μπορεί να εσωτερικευτούν από τον εργαζόμενο πολύ ευκολότερα από εκείνα του αφεντικού, μιας και ο ίδιος (ο εργαζόμενος) έχει υπάρξει, και συνεχίζει να είναι "πελάτης". Αν και η παρουσία του "πελάτη" είναι τυπικά διακριτική, ωστόσο είναι από πολιτική άποψη ουσιαστική: είναι αυτός που βιάζεται να πάρει γρήγορα το μηχανάκι του, είναι αυτός που διαμαρτύρεται για την κακή επισκευή, είναι αυτός τέλος που "υπενθυμίζει" στον εργαζόμενο τις "υποχρεώσεις" του. Η άμεση, ή έστω η έμμεση σχέση του εργαζόμενου με τον πελάτη, είναι, κοιτώντας το ζήτημα στην γενικότητα του τομέα των "υπηρεσιών", ένας ιδιαίτερος πολιτικός χειρισμός των αφεντικών: η συναφεια του "κόσμου της παραγωγής" με τον "κόσμο της κατανάλωσης" μέσα από τη σχέση εργαζόμενου-πελάτη δημιουργεί μεγάλα περιθώρια για την εσωτερίκευση των καταναγκασμών της μισθωτής εργασίας από τον πρώτο - διαφορετικά ο εργαζόμενος δεν κοντράρει απλά το αφεντικό του, αλλά γίνεται "αντικοινωνικός".

Είναι λοιπόν φανερό πως, αν και η δουλειά στο συνεργείο κρατάει πολλά από τα χαρακτηριστικά προηγούμενων "εποχών" της μισθωτής εργασίας, συγκλίνει όμως στην αξιοποίηση της ελαστικότητας και της προσωρινότητας σαν όρων εργασιακής πειθαρχίας: και εδώ το χωρίς περιστροφές ζητούμενο είναι το "ενδιαφέρον" για την δουλειά, μετρημένο και σαν διαθέσιμος χρόνος, αλλά και σαν υποταγή στις δεδομένες συνθήκες ιεραρχίας.

...η εταιρεία Φίλιπς δίνει στη δημοσιότητα μιά "εμπειρία" αναδιάρθρωσης των εργασιών σε μιά γραμμή συναρμολόγησης τηλεοράσεων. Ένας από τους λόγους που δόθηκε για να εξηγηθεί η αιτία αυτής της αναδιάρθρωσης ήταν οι αποουσίες" που θεωρούνται σαν "απώλειες του συστήματος", δια-

"Κυμαίνονται από μιά ώρα για την επίσκεψη στο γιατρό ή τον οδοντίατρο μέχρι τις ατομικές διακοπές, τις άδειες για σπουδές, μέχρι μερικές εβδομάδες ασθένειας, και συγκεντρώνονται συνήθως: γύρω από τα χριστούγεννα, την ανάλυση, πριν και μετά την εποχή των διακοπών, τις περιόδους επιδημίας γρίπ-της, τις μέρες με λιακάδα..."

Για να αντιμετωπιστεί αυτή η κατάσταση, "Το σύστημα αντικαταστατών των απόντων φθάνει τώρα πιά μέχρι 15 και 20%. Φυσικά αυτό δεν αρκεί για ν' αντιμετωπιστούν επείγουσες καταστάσεις όπως π.χ. μιά επιδημία γρίπης. Σε τέτοιες περιπτώσεις είναι δυνατό να σταματήσει όλη η παραγωγή".

Και έτσι:

"Γι' αυτό το λόγο, εδώ και λίγα χρόνια έχουν εισαχθεί κάποιες αλλαγές για να διασφαλιστεί η συνέχεια της οργάνωσης παραγωγής".

Σημειώνεται λοιπόν ότι σ' αυτή την περίπτωση χρειάζονται 15 με 20% αντικαταστάτες, αριθμός που παραμένει ανεπαρκής την περίοδο αιχμής των αποουσιών. Μιά παρατήρηση προκύπτει: η εργατική αντίσταση -που εδώ παίρνει τη μορφή των αποουσιών- έχει σαν συνέπεια σημαντικό κόστος για την επιχείρηση. Εξού και η ιδέα, που θα εδραιωθεί σταδιακά στους κύκλους των μάνατζερ, ότι πρέπει να διατίθεται ένα οικονομικό "απόθεμα" για πράξεις αναδιάρθρωσης των επιμέρους εργασιών και της εργασιακής διαδικασίας. Κι πράγματι ένα τέτοιο περιθώριο υπάρχει αν εντάξουμε αυτά τα στοιχεία σ' έναν υπολογισμό με όρους "κοινωνικού κόστους".

-Το *turn-over*, ή ποσοστό εναλλαγής του προσωπικού, εκφράζει το μέσο χρόνο που ένας μισθωτός παραμένει σε μιά δοσμένη επιχείρηση πριν την αφήσει για μιά άλλη. Το ποσοστό αυτό παρουσιάζει μεγάλες διακυμάνσεις. Αλλά η αύξηση του *turn-over* επισημαίνεται διαρκώς σαν μιά αυξανόμενη πηγή δυσχερειών για τις επιχειρήσεις... Στην Φορντ, για παράδειγμα, τα ποσοστά αναχωρήσεων ήταν το 1969 25%... Ενώ στην μεγαλύτερη ιδιωτική επιχείρηση του κόσμου (σύμφωνα με τον αριθμό των εργαζομένων), το τραςτ American Telegraph and Telephon η στρατολόγηση υπαλλήλων έχει γίνει ο εφιάλης της διεύθυνσης προσωπικού: πάνω από δύο εκατομμύρια ετήσιες συνεντεύξεις για προσλήψεις, κι αυτό για να στρατολογηθούν διακόσιες πενήντα χιλιάδες εργαζόμενοι τον χρόνο...Σ' αυτή την περίπτωση υπάρχει μιά επι-

συνέχεια στη σελ. 15

Η ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ...

ντικού κάλυψη οποιουδήποτε "προβλήματος υγείας" (πραγματικού ή σκηνοθετημένου). Αντίθετα προτίμησαν και προτιμούν "τα ένσημα στο χέρι".

Αυτή η "προτίμηση", ενώ προς στιγμήν μοιάζει σαν αύξηση του μισθού, στην πραγματικότητα σημαίνει μείωσή του. Γιατί αν κάποιος υπολογίζει, για παράδειγμα, τις ελάχιστες ανάγκες του σε 100 δραχμές και με "τα ένσημα στο χέρι" παίρνει 120, ο επόμενος στο ίδιο πόστο μετά από έξι μήνες, σαν αρχάριος, θα πάρει 110. Ο αμέσως επόμενος (εξαπτίας και μιά απειλής ανεργίας που έχει αρχίσει να εμφανίζεται) θα πάρει 100 ή και 90... θα είναι ευχαριστημένος ή σχεδόν που καλύπτει τις ελάχιστες ανάγκες του (ας τις υποθέσουμε σταθερές) αλλά πολύ περισσότερο ευχαριστημένο θα είναι το αφεντικό.

Το "τρύκ" είναι μάλλον απλό: στην αρχή "τα ένσημα στο χέρι" είναι ένα έξτρα μετρητό. Αλλά καθώς συμφιγίζονται με τον άμεσο μισθό και στην συνέχεια το "πακέτο" υπόκειται στην ατομική διαπραγμάτευση, οδηγείται στην συμπίεσή του στο αρχικό "βασικό" ποσό. **Όταν οι συλλογικές κατακτήσεις γίνονται αντικείμενο "επαναδιαπραγμάτευσης"** (και μάλιστα ατομικής) **θα χαθούν** -και αυτό, στην προκειμένη περίπτωση, σήμανε την ξεκάθαρη υποτίμηση του "κόστους" του προσωρινά εργαζόμενου, και μέσω αυτού την υποτίμηση του "κόστους" της εργασίας.

Αλλά όχι μόνο αυτό. Γιατί η καπιταλιστική προσταγή, επιτιθέμενη διαρκώς, πρότεινε στην συνέχεια την "ιδιωτική ασφάλιση" σαν "λύση" για την απουσία της κοινωνικής ασφάλισης. Χώρια από το οφθαλμοφανές γεγονός πως αυτού του είδους η "ασφάλιση" επιβαρύνει αποκλειστικά τον εργαζόμενο, είναι επίσης μιά καπιταλιστική κατοχύρωση της "διαπραγμάτευσης" του μεμονωμένου εργαζόμενου με το αφεντικό/εταιρεία. **Είναι επίσης μιά κατοχύρωση του "δικαιώματος" των αφεντικών να μην έχουν απέναντί τους ταξικούς εχθρούς αλλά "πελάτες"...**

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΤΗΝ ΥΠΟΤΑΓΗ

ΑΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ + ΜΙΚΡΟΑΣΤΙΣΜΟΣ + ΚΕΦΑΛΑΙΟ = ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΛΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΑΝ ΝΕΟΙ ΟΡΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ

Φαίνεται καθαρά από τα πιο πάνω το απρόβλεπτο κέρδος που είδαν μπροστά τους τα αφεντικά από την μικροαστικοποίηση της άρνησης στην εργασία. Πρόκειται για την πανούργα κοινωνική διαλεκτική που ωστόσο εξελίσσεται πάντα από συγκεκριμένα κοινωνικά υποκείμενα: τα αφεντικά κατάφεραν να ισοφαρίσουν τη ζημιά της εργατικής απειθαρχίας και επιπλέον μπόρεσαν να περάσουν σε μια "ανώτερη σύνθεση" επιτιθέμενοι και επωφελοόμενοι.

Η "προσαρμογή" της καπιταλιστικής οικονομίας (και σαν παραγωγής και σαν κατανάλωσης) αποδείχτηκε πολλαπλά χρήσιμη για τα αφεντικά. Αν στις αρχές του αιώνα ο Φόρντ προσπάθησε (και κατάφερε) να δέσει τον ΗΟΒΟ (τον περιπλανώμενο μισοεργάτη μισοαγρότη) στην αλυσίδα παραγωγής, σταθερά, προσφέροντάς του υψηλότερο μισθό σαν αντάλλαγμα για αυτήν την μονιμότητα, σήμερα, στο τέλος του αιώνα, μετά την προλεταριακή έκρηξη του '60 και του '70 ο καπιταλισμός ξαναχωνεύει την εργατική άρνηση, δίνοντας στον νέο προλετάριο την "ευκαιρία" να "αυτοπροσαρμόζεται" στις διακυμάνσεις της παραγωγής, δίνοντάς επίσης στα αφεντικά την άνεση να απαλλάχουν από το κόστος του "μη παραγωγικού εργάσιμου χρόνου". Φαίνεται σαν το αμοιβαίο όφελος: "να μην καθόμαστε και πλήττουμε", "να μην καθόμαστε και σας πληρώνουμε". **Αλλά ποιός είπε πως μπορεί να υπάρξει αμοιβαίο όφελος;**

Οι υπερωρίες είναι υποχρεωτικές, γιατί "το χρειάζεται η δουλειά"... η part - time και no - rights δουλειά είναι καθεστώς... το ίδιο και η διαφοροποίηση του μισθού ανάλογα με την πειθαρχία... Τώρα δεν σε απολύουν (εξάλλου δεν σε είχαν προσλάβει επίσημα ποτέ) απλά σου λένε "δεν θα σε χρειαστούμε άλλο, μόλις έχει δουλειά θα σε πάρουμε τηλέφωνο"... Ούτε να αρρωστήσεις δεν μπορείς -πολύ περισσότερο να "αρρωστήσεις"... τώρα σου λένε "ζητείται νέος, φιλόδοξος, χωρίς υποχρεώσεις" για μιά θέση του κώλου, κιαν μάλιστα έχεις και "δελτίο παροχής υπηρεσιών" ακόμα καλύτερα, γιατί γλυτώνουν επίσημα τα ΙΚΑ, τις αποζημιώσεις, τα επιδόματα... Τώρα σε παίρνουν "δοκιμαστικά, για κανα δυό μήνες", βγάζεις τη δουλειά και ύστερα σου λένε "δεν μας αρέσει το στυλ σας" και δε τρέχει τίποτα... τώρα σου λένε για το πνεύμα συνεργασίας που πρέπει να υπάρχει γιά όλων το καλό... και σκέφτεσαι το πνεύμα συνεργασίας ανάμεσα στα αρ-
νιά και στο γασάπη...

συμ

Τα δύο παραδείγματα που αναφέραμε (η δουλειά στο συνεργείο και η δουλειά στο ατελείε παραγωγής εντύπων / διαφημίσεων) είναι πρόχειρα παρουσιασμένα, και επίσης όχι αντιπροσωπευτικά. "Προσωρινότητα και ελαστικότητα" είναι οι βασικοί οδηγοί των μεθόδων εργατικού ελέγχου, αλλά σαν τέτοιοι επιτρέπουν ιδιαιτερότητες από δουλειά σε δουλειά. Μπορούμε όμως να βγάλουμε μερικά συμπεράσματα.

Το πρώτο (αυτό το οποίο θελήσαμε ιδιαίτερα να τονίσουμε) είναι πως και στις νέες συνθήκες εργασιακής πειθαρχίας **η υποκειμενικότητα των εργαζομένων είναι αποφασιστικός παράγοντας**. Υπάρχουν πάντα μορφές (ή ενδεχόμενα) άμεσης και ορατής βίας από τη μεριά των αφεντικών, αλλά αυτό που είναι καθοριστικό, αποτελώντας τον ακρογωνιαίο λίθο της αντοχής του συστήματος, είναι **η αφομοίωση των βασικών ιστορικών "τύπων" της εργατικής αντίστασης**. Φυσικά

ο/η μεμονωμένος/η νέος/α εργαζόμενος/η δε νοιώθει αυτήν την αφομοίωση του ανταγωνιστικού παρελθόντος της τάξης του, γιατί-ανάμεσα στ' άλλα-δεν θεωρεί πως έχει τέτοιο παρελθόν.

Από αυτήν την άποψη το να "θυμώσει" κανείς στους νέους (αλλά και στους παλιούς) εργαζόμενους πως, π.χ., για να κατακτηθεί το οχτάωρο σαν μάξιμουμ χρόνος εργασίας έχει χυθεί αίμα, δεν σημαίνει απολύτως τίποτα. Η σχέση των νέων εργαζομένων (τουλάχιστον από την δεκαετία του '80 και ύστερα) με τον χρόνο (ιστορικο-κοινωνικό) είναι ιδιωτική και διαμορφώνεται μέσα από την ιδιωτικότητα της (μαζικής) κατανάλωσης.

Αυτό δεν σημαίνει πως οι νέοι εργαζόμενοι "περνάνε καλά" μέσα στις συνθήκες προσωρινότητας και ελαστικότητας. Υπάρχει πάντα ένας τόνος αισιοδοξίας όταν "βρίσκουμε δουλειά", καλλιεργημένος από την απειλή και την πραγματικότητα της ανεργίας-αλλά αυτή η αισιοδοξία εξανεμίζεται πολύ γρήγορα.

Η εμπειρία της ελαστικότητας του ωραρίου μόνο προσωρινά, και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, είναι ευχάριστη. Αν κάποιος/α δουλεύει έτσι για χρόνια, γρήγορα ανακαλύπτει πως ελαστικότητα σημαίνει να προσαρμόζεται στις ανάγκες του αφεντικού και όχι στις δικές του.

Δεν είναι τυχαίο λοιπόν πως και αυτές οι εργατικές υποκειμενικότητες αναπτύσσουν "απαιτήσεις" (και ιδεολογίες) σταθερότητας της εργασίας και εξασφάλισης τους, που, προσπερνώντας τον μοριακό κόσμο των αφεντικών, καταλήγουν στον κρατισμό. Όμως, καθώς προς το παρόν το σύγχρονο καπιταλιστικό κράτος κάθε άλλο παρά διατίθεται να προσφέ-

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΤΗΝ ΥΠΟΤΑΓΗ

ΑΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ + ΜΙΚΡΟΑΣΤΙΣΜΟΣ + ΚΕΦΑΛΑΙΟ = ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΛΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΑΝ ΝΕΟΙ ΟΡΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ

Φαίνεται καθαρά από τα πιά πάνω το απρόβλεπτο κέρδος που είδαν μπροστά τους τα αφεντικά από την μικροαστικοποίηση της άρνησης στην εργασία. Πρόκειται για την πανούργα κοινωνική διαλεκτική που ωστόσο εξελίσσεται πάντα από συγκεκριμένα κοινωνικά υποκείμενα: τα αφεντικά κατάφεραν να ισοφαρίσουν τη ζημιά της εργατικής απειθαρχίας και επιπλέον μπόρεσαν να περάσουν σε μια "ανώτερη σύνθεση" επιτιθέμενοι και επωφελούμενοι.

Η "προσαρμογή" της καπιταλιστικής οικονομίας (και σαν παραγωγής και σαν κατανάλωσης) αποδείχτηκε πολλαπλά χρήσιμη για τα αφεντικά. Αν στις αρχές του αιώνα ο Φόρντ προσπάθησε (και κατάφερε) να δέσει τον ΗΟΒΟ (τον περιπλανώμενο μισοεργάτη μισοαγρότη) στην αλυσίδα παραγωγής, σταθερά, προσφέροντάς του υψηλότερο μισθό σαν αντάλλαγμα για αυτήν την μονιμότητα, σήμερα, στο τέλος του αιώνα, μετά την προλεταριακή έκρηξη του '60 και του '70 ο καπιταλισμός ξαναχωνεύει την εργατική άρνηση, δίνοντας στον νέο προλετάριο την "ευκαιρία" να "αυτοπροσαρμόζεται" στις διακυμάνσεις της παραγωγής, δίνοντάς επίσης στα αφεντικά την άνεση να απαλλαχτούν από το κόστος του "μη παραγωγικού εργάσιμου χρόνου". Φαίνεται σαν το αμοιβαίο όφελος: "να μην καθόμαστε και πλήττουμε", "να μην καθόσαστε και σας πληρώνουμε". **Αλλά ποιος είπε πως μπορεί να υπάρχει αμοιβαίο όφελος;**

Οι υπερωρίες είναι υποχρεωτικές, γιατί "το χρειάζεται η δουλειά".... η part - time και no - rights δουλειά είναι καθεστώς.... το ίδιο και η διαφοροποίηση του μισθού ανάλογα με την πειθαρχία... Τώρα δεν σε απολύουν (εξάλλου δεν σε είχαν προσλάβει επίσημα ποτέ) απλά σου λένε "δεν θα σε χρειαστούμε άλλο, μόλις έχει δουλειά θα σε πάρουμε τηλέφωνο"... Ούτε να αρρωστήσεις δεν μπορείς -πολύ περισσότερο να "αρρωστήσεις"... τώρα σου λένε "ζητείται νέος, φιλόδοξος, χωρίς υποχρεώσεις" για μιά θέση του κώλου, κιαν μάλιστα έχεις και "δελτίο παροχής υπηρεσιών" ακόμα καλύτερα, γιατί γλυτώνουν επίσημα τα ΙΚΑ, τις αποζημιώσεις, τα επιδόματα... Τώρα σε παίρνουν "δοκιμαστικά, για κανα δυό μήνες", βγάζεις τη δουλειά και ύστερα σου λένε "δεν μας αρέσει το στυλ σας" και δε τρέχει τίποτα... τώρα σου λένε για το πνεύμα συνεργασίας που πρέπει να υπάρχει γιά όλων το καλό... και σκέφτεσαι το πνεύμα συνεργασίας ανάμεσα στα αρνιά και στο χασάπη...

Καμμία έκπληξη. Το κεφάλαιο, σαν συνθήκη εξουσίας, είναι διαλεκτικό: αφομοιώνει, συνθέτει, εκμεταλλεύεται.

Αλλά τότε η καινούργια εργατική, προλεταριακή άρνηση της καπιταλιστικής προσταγής θα πρέπει να ξεκινήσει από "ανώτερο επίπεδο" - ή δεν θα υπάρξει.

Εννοούμε πως τώρα η προλεταριακή υποκειμενικότητα θα κρατήσει για λογαριασμό της ο,τι την συμφέρει από την ελαστικότητα και την προσωρινότητα, στρέφοντάς τις και πάλι ενάντια στο κεφάλαιο. Ταυτόχρονα θα **συμπεριλάβει στους ανταγωνιστικούς λογαριασμούς της το σύνολο του "κόστους" της αντιστρέφοντάς το σε πλούτο επιθυμιών, μη-αναγώνιμων σε καπιταλιστικές σχέσεις.**

Αν τα αφεντικά θέλουν ο "προσωρινά", "ελαστικά", "μερικά" εργαζόμενος να είναι ένας φουκαράς υποτελής, ένας ιδιώτης, ένας χειραγωγήσιμος μισο-άνεργος που εκλιπαρεί βυθισμένος στην έκπτωση της κατανάλωσής του, μπορεί να γίνει το ακριβώς αντίθετο: συλλογικός απαλλοτριωτής χώρων και χρόνων που, μεταβολίζοντας τις ανάγκες και τις επιθυμίες του μέσα στο ταξικό του μίσος, θα ξεπηδήσει από την "μερικότητα" της μισθωτής σχέσης και την "περιθωριακότητα" της υπο-κατάλωσης, ενάντια στις καπιταλιστικές σχέσεις στο σύνολό τους.

Μοιάζει τεράστια η απόσταση γι' αυτήν την ανατροπή, αλλά είναι το ελάχιστο άλμα της καινούργιας άρνησης.

... και σκέφτεσαι το πνεύμα συνεργασίας ανάμεσα στα αρνιά και στο χασάπη. Λυσσάς...

του, γιατί-ανάμεσα στ' άλλα-δεν θεωρεί πως έχει τέτοιο παρελθόν. Από αυτήν την άποψη το να "θυμίσει" κανείς στους νέους (αλλά και στους παλιούς) εργαζόμενους πως, π.χ., για να κατακτηθεί το οχτάωρο σαν μάξιμουμ χρόνος εργασίας έχει χυθεί αίμα, δεν σημαίνει απολύτως τίποτα. Η σχέση των νέων εργαζόμενων (τουλάχιστον από την δεκαετία του '80 και ύστερα) με τον χρόνο (ιστορικο-κοινωνικό) είναι ιδιωτική και διαμορφώνεται μέσα από την ιδιωτικότητα της (μαζικής) κατανάλωσης.

Αυτό δεν σημαίνει πως οι νέοι εργαζόμενοι "περνάνε καλά" μέσα στις συνθήκες προσωρινότητας και ελαστικότητας. Υπάρχει πάντα ένας τόνος αισιοδοξίας όταν "βρίσκουμε δουλειά", καλλιεργημένος από την απειλή και την πραγματικότητα της ανεργίας-αλλά αυτή η αισιοδοξία εξανεμίζεται πολύ γρήγορα.

Η εμπειρία της ελαστικότητας του ωραρίου μόνο προσωρινά, και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, είναι ευχάριστη. Αν κάποιος/α δουλεύει έτσι για χρόνια, γρήγορα ανακαλύπτει πως ελαστικότητα σημαίνει να προσαρμόζεται στις ανάγκες του αφεντικού και όχι στις δικές του.

Δεν είναι τυχαίο λοιπόν πως και αυτές οι εργατικές υποκειμενικότητες αναπτύσσουν "απαιτήσεις" (και ιδεολογίες) σταθερότητας της εργασίας και εξασφάλισης τους, που, προσπερνώντας τον μοριακό κόσμο των αφεντικών, καταλήγουν στον κρατισμό. Όμως, καθώς προς το παρόν το σύγχρονο καπιταλιστικό κράτος κάθε άλλο παρά διατίθεται να προσφέρει εξασφάλιση, οι πολιτικές μορφές αυτού του κρατισμού είναι παλαιο- (ή νεο-) φασιστικές. Δεν είναι τυχαίο, από την άλλη μεριά, πως (όσον αφορά τους νέους εργαζόμενους-αλλά μέχρι πόσο νέους; στα 30; στα 35 τους;) η αναβίωση της προστασίας της οικογένειας αποτελεί μιά άλλη, συντηρητική και χειραγωγική μορφή της ανασφάλειας και των δυσκολιών απέναντι στην προσωρινότητα και ελαστικότητα της εργασίας.

Στον αντίποδα αυτών των τάσεων μας φαίνεται ουσιαστική η διαπίστωση πως η κοινωνικοποίηση (ταξικοποίηση.... συγγνώμη για το νεολογισμό) των νέων αρνήσεων στην εργασία, μπορεί να γίνει μόνο (ή κυρίως) στη βάση της συλλογικής αυτοαξιοποίησης του εκτός εργασίας χρόνου. Αυτός ο μη εργάσιμος χρόνος, σε συνθήκες προσωρινότητας και ελαστικότητας της εργασίας, δεν υπακούει στη "ζωνική" οργάνωση της φορντικής οικονομίας "8 ώρες δουλειά-8 ώρες ξεκούραση-8 ώρες ύπνος". Αλλά το κυριότερο: είναι το πεδίο στο οποίο διαμορφώνονται οι ανάγκες, οι επιθυμίες, τα πρότυπα, ακόμα κι η αλληλεγγύη της καθη-

μερικής ζωής.

Για την πολιτική σημασία που δίνουμε στην συλλογική αυτοαξιολόγηση του "μη εργάσιμου" χρόνου, σαν βάσης για την ανασύνθεση της προλεταριακής άρνησης στην καπιταλιστική εργασία, θα μας δοθεί ευκαιρία να μιλήσουμε αναλυτικότερα στο μέλλον.

Εδώ θα επαναλάβουμε μονάχα αυτό το, έστω προσωρινό, συμπέρασμα: όχι μόνο η "σφαίρα της παραγωγής" δεν είναι διαχωρισμένη από την "σφαίρα της κατανάλωσης", αλλά είναι, αντίθετα, πολύ πιθανό πως οι αντιθέσεις στην δεύτερη μπορούν και πρέπει να περάσουν στην πρώτη, εμπλοκίζοντας και προσανατολίζοντας τον ανταγωνισμό στην καπιταλιστική εργασία.

Το δεύτερο συμπέρασμα, που δεν προκύπτει πάντως κατευθείαν από την παρουσίαση των δύο προηγούμενων παραδειγμάτων, είναι πως ο νομαδισμός των νέων εργαζόμενων (νομαδισμός που επιβάλλεται πιά απ' την αντεπίθεση του καπιταλισμού) καταστρέφει την παραδοσιακή λογική των εργατικών οργανώσεων και του συνδικαλισμού, λογική που ήταν προσαρμοσμένη στις εργατικές υποκειμενικότητες του φορντισμού.

Ταυτόχρονα όμως, εξαιτίας αυτού του νομαδισμού και των πολύ πλούσιων ταξικών εμπειριών που τον συνοδεύουν, προσφέρεται η σημαντική ευκαιρία για μιá εντελώς διαφορετική οργάνωση του εργατικού ανταγωνισμού, όχι πιά με κριτήριο το "αντικείμενο εργασίας" αλλά **στη βάση αυτών καθ' εαυτών των σχέσεων εργασίας**. Η φιγούρα των εργαζόμενων που σήμερα είναι εδώ κι αύριο εκεί, που σήμερα κάνουν αυτήν τη δουλειά κι αύριο την άλλη, που σήμερα δουλεύουν κι αύριο όχι, έχει εκρηκτικό περιεχόμενο: από τη μεταφορά της άρνησης της εργασίας "εδώ κι εκεί", μέχρι την σύνθεση των επιμέρους αρνήσεων...

Αυτός ο νομαδισμός καταστρέφει τον κλασικό συνδικαλισμό και μαζί του τα συμφέροντα και τις ιεραρχίες που για δεκαετίες χτίστηκαν σαν πολιτικές μορφές ελέγχου των εργατικών ανταγωνισμών. **Καλά κάνει: τώρα υπάρχουν άλλα μέτωπα, άλλες ανάγκες, άλλα περιεχόμενα κι άλλες μέθοδοι, με δυό λόγια άλλα υποκείμενα, και το καλύτερο που έχουμε να κάνουμε είναι να ξεφορτωθούμε όλον τον συρφετό των "εκπρο-**

περάσματα

Ο ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΡΙΝ 3 Ή 2 ΔΕΚΑΕΤΙΕΣ

πλέον απώλεια για το αφεντικό, γιατί ο εργαζόμενος πρέπει να αντικατασταθεί τη στιγμή ακριβώς που αποκτά την ταχύτητα ή την επιδεξιότητα που απαιτείται απ' αυτόν.

-Η "έλλειψη φροντίδας" στην παραγωγή: η αύξηση των "ελαττωμάτων κατασκευής" και η "φύρα". Απουσίες και turn-over εκφράζουν με τον τρόπο τους την αντίσταση των εργαζόμενων για να μπουν στο εργοστάσιο. Τα φαινόμενα που οι διευθύνσεις των επιχειρήσεων χαρακτηρίζουν σαν "έλλειψη φροντίδας", "ελαττώματα" ή και "αυξανόμενα ποσοστά άχρηστων" εκφράζουν μιá στάση κάπως διαφορετική, την αντίσταση δηλαδή στην άσκηση της ίδιας της εργασίας. Αυτή η "αντίσταση" νοείται εδώ με μιá διπλή έννοια. Γιατί περιλαμβάνει τόσο "εκούσιες πράξεις" όσο και "ελαττώματα" που οφείλονται σε υπερβολική κούραση, σαν συνέπεια υπερεντατικών ρυθμών εργασίας... Ενα πάντως εί- ναι σίγουρο: η επέκταση της "έλλειψης φροντίδας" στην παραγωγή της αλυσίδας συναρμολόγησης... επισημαίνεται παντού και θεωρείται έκφραση ενός θεμελιακού προβλήματος. Και αυτό όχι μόνο γιατί υποδηλώνει την ύπαρξη άρνησης της εργασίας... αλλά επειδή επιπλέον γίνεται αιτία μεγαλύτερου κόστους και επιπλέον εξόδων για την επιχείρηση... Τα εργαστήρια επισκευής, στο ίδιο το εσωτερικό των μονάδων κατασκευής, χρειάζεται "να επανεξετάζουν" έναν αυξανόμενο αριθμό προϊόντων πριν αυτά βγούν στην αγορά, ενώ αναπόφευκτα μεγαλώνει και ο αριθμός των "επιστροφών". Στην Φώλις για παράδειγμα, ο αριθμός των επιστροφών (για ραδιόφωνα κλπ.) ήταν τόσο μεγάλος που υποχρέωσε σε αναθεώρηση ακόμα και των μεθόδων συναρμολόγησης. **Δηλωμένη ή μη, προφανής ή λανθάνουσα, η εργατική πάλη, στηριγμένη σε φαινόμενα μαζικής αντίστασης, αποκαλύπτει την -απροσδόκητη- ευπάθεια των σύγχρονων παραγωγικών μηχανισμών....**

ΝΕΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΤΗΝ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η εργατική αντίσταση, δεν θα μείνει "αναπάντητη" - πολύ περισσότερο που εξαιτίας της θα αναπτυχθούν κριτικές στην "κλασική" (φορντική) οργάνωση της εργασίας και από την μεριά των ιδίων των ειδικών του εργατικού ελέγχου. Τα βασικά αξιώματα του φορντισμού θα ελεγχθούν ή θα αμφισβητηθούν, σε μιá διαδικασία αναθεωρήσεων και πειραματισμών που θα κρτήσουν σαν εστία τους το εργοστάσιο αλλά θα έχουν πολύ πλατύ- τερες συνέπειες και εφαρμογές.

Το ένα βασικό επιχείρημα ξεκινάει από την διαπίστωση πως αν ένας υπερβολικός καταμερισμός της εργασίας προσέφερε στο κεφάλαιο μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα συσσώρευσης και ελέγχου σε μιá εποχή έλλειψης "τεχνιτών", όπως από τία του '60 και ύστερα οι εργαζόμενοι, όμως από

πρώτη, εμπλουτίζοντας και προσανατολίζοντας τον ανταγωνισμό στην καπιταλιστική εργασία.

Το δεύτερο συμπέρασμα, που δεν προκύπτει πάντως κατευθείαν από την παρουσίαση των δύο προηγούμενων παραδειγμάτων, είναι πως ο νομαδισμός των νέων εργαζόμενων (νομαδισμός που επιβάλλεται πιά απ' την αντεπίθεση του καπιταλισμού) καταστρέφει την παραδοσιακή λογική των εργατικών οργανώσεων και του συνδικαλισμού, λογική που ήταν προσαρμοσμένη στις εργατικές υποκειμενικότητες του φορντισμού.

Ταυτόχρονα όμως, εξαιτίας αυτού του νομαδισμού και των πολύ πλούσιων ταξικών εμπειριών που τον συνοδεύουν, προσφέρεται η σημαντική ευκαιρία για μία εντελώς διαφορετική οργάνωση του εργατικού ανταγωνισμού, όχι πιά με κριτήριο το "αντικείμενο εργασίας" αλλά **στη βάση αυτών καθ' εαυτών των σχέσεων εργασίας**. Η φιγούρα των εργαζόμενων που σήμερα είναι εδώ κι αύριο εκεί, που σήμερα κάνουν αυτήν τη δουλειά κι αύριο την άλλη, που σήμερα δουλεύουν κι αύριο όχι, έχει εκρηκτικό περιεχόμενο: από τη μεταφορά της άρνησης της εργασίας "εδώ κι εκεί", μέχρι την σύνθεση των επιμέρους αρνήσεων...

Αυτός ο νομαδισμός καταστρέφει τον κλασικό συνδικαλισμό και μαζί του τα συμφέροντα και τις ιεραρχίες που για δεκαετίες χτίστηκαν σαν πολιτικές μορφές ελέγχου των εργατικών ανταγωνισμών. **Καλά κάνει: τώρα υπάρχουν άλλα μέτωπα, άλλες ανάγκες, άλλα περιεχόμενα κι άλλες μέθοδοι, με δυό λόγια άλλα υποκείμενα**, και το καλύτερο που έχουμε να κάνουμε είναι να ξεφορτωθούμε όλον τον συρφετό των "εκπροσώπων" μας και των "οργανώσεών" μας, αριστερών, αριστερίστικων, ή αναρχοσυνδικαλιστικών αποχρώσεων.

Καί πάλι μπορούμε να κάνουμε ορισμένες υποθέσεις για τις μορφές και τα περιεχόμενα των μελλοντικών οργανώσεων του ταξικού ανταγωνισμού. Αλλά καθώς αυτό είναι ένα θέμα ανοιχτό στις ανάγκες, στις επιθυμίες και στην εφευρετικότητα χιλιάδων ανθρώπων, το μόνο που θα τονίσουμε εδώ είναι πως: οι νέοι όροι εργασιακής πειθαρχίας μας οδηγούν αναπόφευκτα σε νέα δεδομένα εργατικής αντίστασης. Ο παλιός κόσμος της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας, των συντεχνιών και των κομμάτων μπορεί να δώσει τις τελευταίες (χαμένες έτσι κι αλλιώς) μάχες του και μπορεί να πεθάνει ήσυχος. Δεν θα μας λείψει...

...και
...αλλά επειδή επιπλέον γίνεται αιτία μεγαλύτερου κόστους και επιπλέον εξόδων για την επιχείρηση.... Τα εργαστήρια επισκευής, στο ίδιο το εσωτερικό των μονάδων κατασκευής, χρειάζεται να επανεξετάζουν" έναν αυξανόμενο αριθμό προϊόντων πριν αυτά βγούν στην αγορά, ενώ αναπόφευκτα μεγαλώνει και ο αριθμός των "επιστροφών". Στην Φίλιπς για παράδειγμα, ο αριθμός των επιστροφών (για ραδιόφωνα κλπ.) ήταν τόσο μεγάλος που υποχρέωσε σε αναθεώρηση ακόμα και των μεθόδων συναρμολόγησης. **Αηλωμένη ή μη, προφανής ή λανθάνουσα, η εργατική πάλη, στηριγμένη σε φαινόμενα μαζικής αντίστασης, αποκαλύπτει την -απροσδόκητη- ευπάθεια των σύγχρονων παραγωγικών μηχανισμών....**

ΝΕΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΤΗΝ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η εργατική αντίσταση, δεν θα μείνει "αναπάντητη" - πολύ περισσότερο που εξαιτίας της θα αναπτυχθούν κριτικές στην "κλασική" (φορντική) οργάνωση της εργασίας και από την μεριά των ιδίων των ειδικών του εργατικού ελέγχου. Τα βασικά αξιώματα του φορντισμού θα ελεγχθούν ή θα αμφισβητηθούν, σε μία διαδικασία αναθεωρήσεων και πειραματισμών που θα κρατήσουν σαν εστία τους το εργοστάσιο αλλά θα έχουν πολύ πλατύτερες συνέπειες και εφαρμογές.

Το ένα βασικό επιχείρημα ξεκινάει από την διαπίστωση πως αν ένας υπερβολικός καταμερισμός της εργασίας προσέφερε στο κεφάλαιο μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα συσσώρευσης και ελέγχου σε μία εποχή έλλειψης "τεχνιτών", όμως από την δεκαετία του '60 και ύστερα οι εργάτες αποκτούν καινούργια χαρακτηριστικά που μπορούν να αξιοποιηθούν μόνο μέσα από ένα καινούργιο design των τεχνικών παραγωγής.

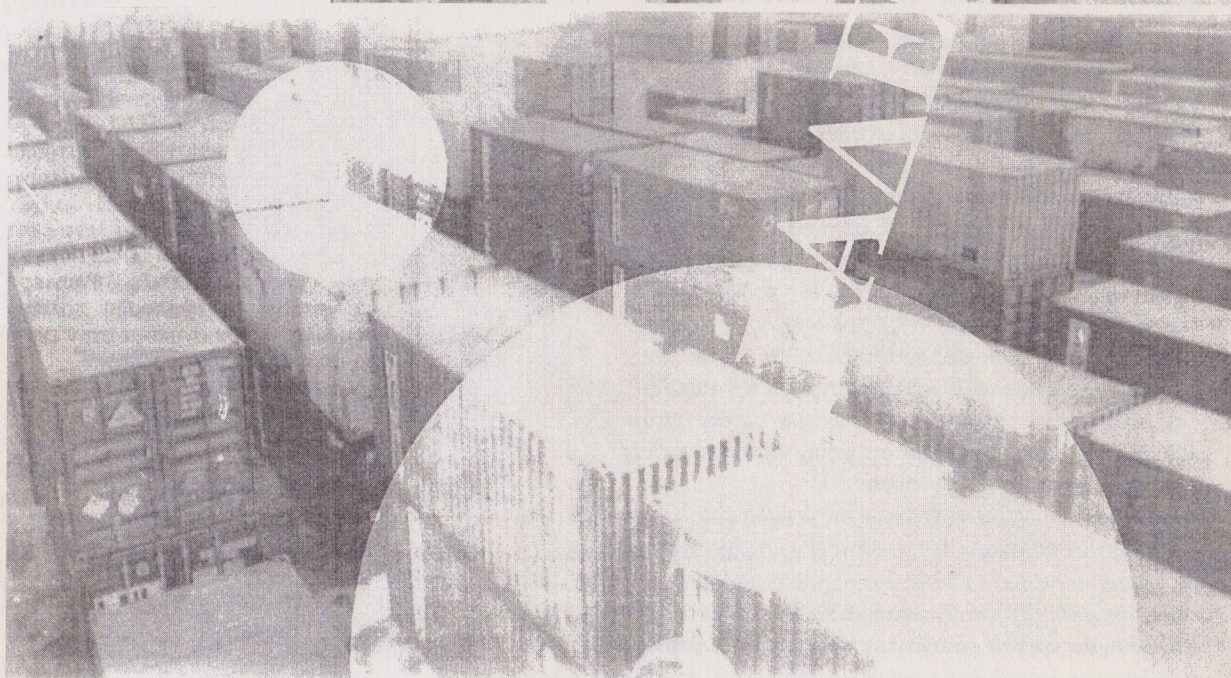
Από την άλλη πλευρά γίνεται αποδεκτό πως με την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών δεν απαιτούνται από τους εργαζόμενους απαντήσεις (δηλαδή χειρισμοί) σε καθορισμένα γεγονότα αλλά σε γεγονότα όλο και πιο τυχαία. "Κάτω από αυτές τις συνθήκες απαιτείται υψηλό επίπεδο πρωτοβουλίας και αυτονομίας από την πλευρά των εργαζομένων".

...Αυτές οι παρατηρήσεις ωθούν τους ερευνητές να βεβαιώσουν ότι μία ίδια απαίτηση διαφαίνεται όποια και αν είναι η σκοπιά, είτε πρόκειται για τη νέα κοινωνική και τεχνική σύνθεση της εργατικής δύναμης, είτε για τα νέα χαρακτηριστικά των βασισμένων στους αυτοματισμούς τεχνολογιών: **χρειάζεται μια "εύκαμπτη" οργάνωση της εργασίας που να επιτρέπει ευλυγισία και προσαρμοστικότητα στη χρήση των απαιτούμενων εργατικών δυνάμεων, τη στιγμή μάλιστα που η διαθέσιμη εργατική δύναμη είναι σε θέση ν' ανταποκριθεί σ' αυτές τις απαιτήσεις.**

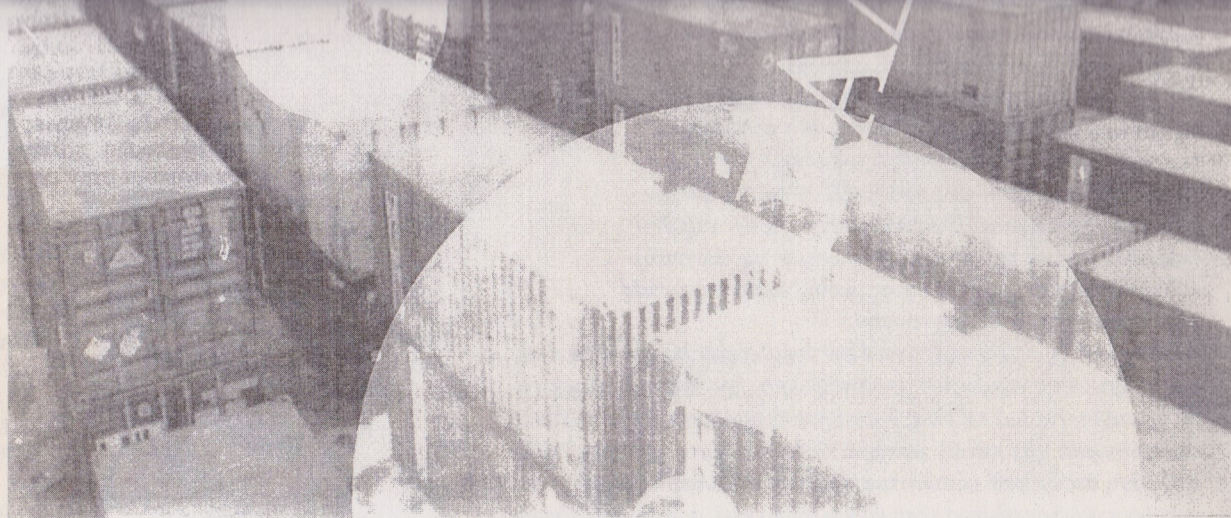
Εδώ κι' εκεί, στις "μητροπόλεις" ή στην "περιφέρεια" το βασικό στήριγμα του βρόγχου της καπιταλιστικής κυριαρχίας είναι η επιτήρηση της θέλησης του προλεταριάτου. Απέναντι στην προλεταριακή επιθυμία της χειραφέτησης που μπορεί να είναι μονάχα υποκειμενική (και γι' αυτό βαθύτατα επίκαιρη) επιστρατεύεται πάντα η "αντικειμενικότητα" εξουσιών, λιγότερο ή περισσότερο μεταφυσική.

Η υποκειμενικότητα της προλεταριακής επανάστασης ήταν εξάλλου η αλήθεια που συσκοτίστηκε, πρώτα απ' όλα από τους μαρξιστές. Οι υποτελείς αποθεώθηκαν σαν μεταβλητή του συστήματος, σαν "μέρος του προβλήματος". Οι "επαναστατικές" ιδεολογίες όντας επενδύσεις μιάς στέρεης και προκαταβεβλημένης "αντικειμενικότητας" πάνω στην προλεταριακή θέληση για χειραφέτηση, αποτελούσαν και αποτελούν ένα από τα μέσα προληπτικού ελέγχου.

Η υποκειμενικότητα της προλεταριακής επανάστασης ήταν εξάλλου η αλήθεια που συσκοτίστηκε, πρώτα απ' όλα από τους μαρξιστές. Οι υποτελείς αποθεώθηκαν σαν μεταβλητή του συστήματος, σαν "μέρος του προβλήματος". Οι "επαναστατικές" ιδεολογίες όντας επενδύσεις μιάς στέρησης και προκαταβεβλημένης "αντικειμενικότητας" πάνω στην προλεταριακή θέληση για χειραφέτηση, αποτελούσαν και αποτελούν ένα από τα μέσα προληπτικού ελέγχου.

Κατ' αυτό τον τρόπο οι διαδοχικές προλεταριακές επαναστάσεις προβλήθηκαν σαν μιά γραμμική εξέλιξη, μέρος της γενικότερης (κοινωνικής) προόδου. Μιά γραμμική εξέλιξη αρκετά εύκαμπτη, τελικά, ώστε να μπορεί να δικαιολογεί σήμερα την μεταφυσική αντίληψη μιάς οριστικής ήττας. Αντίθετα οι προλεταριακές επαναστάσεις κάνουν αδάκοπη κριτική στον ίδιο τον εαυτό τους, διακόπτουν κάθε τόσο την ίδια τους την πορεία, ξαναγυρίζουν σε εκείνο που φαίνεται ότι έχει πραγματοποιηθεί για να το ξαναρχίσουν από την αρχή, περιγελάνε με ωμή ακρίβεια τις μισοτελειωμένες δουλιές, τις αδυναμίες και τις ελλειψότητες των πρώτων τους προσπαθειών, φαίνονται να ξαπλώνουν χάμου τον αντίπαλο τους μόνο και μόνο για να του δώσουν την ευκαιρία να αντλήσει καινούργιες δυνάμεις από τη γή και να ορθωθεί πάλι πιο γιγάντιος μπροστά τους, οπισθοχωρούν συνεχώς μπροστά στην ακαθόριστη απεραντοσύνη των σκοπών τους, ώπου να δημιουργηθεί η κατάσταση που κάνει αδύνατο κάθε ξαναγύρισμα και όπου οι ίδιες οι περιστάσεις φωνάζουν "Ιδού η ρόδος, ιδού και το πηδημα"

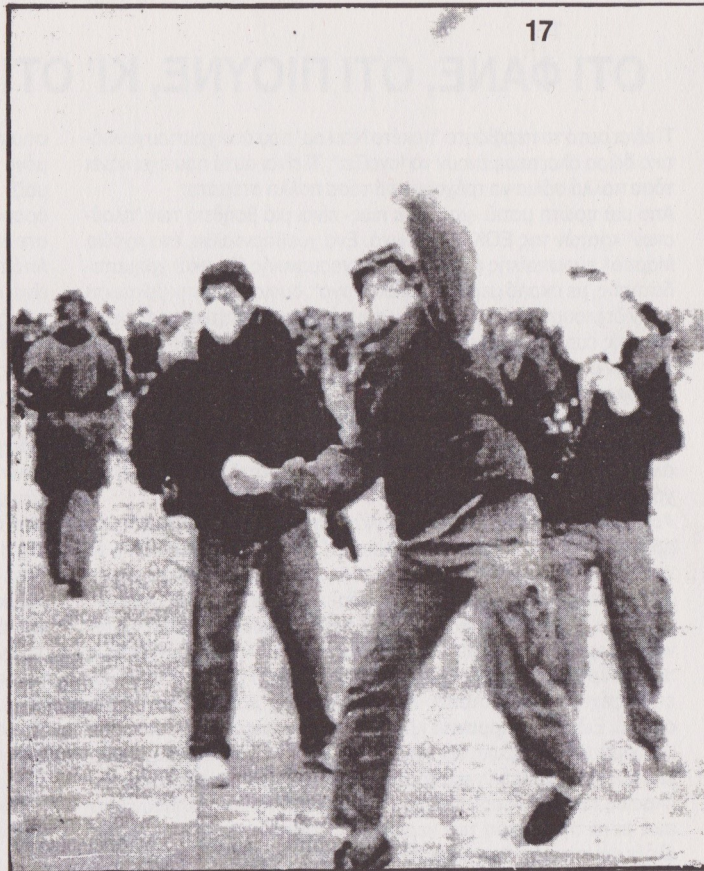

Οι προβοκάτορες στη φωτογραφία είναι (ήταν...) εργαζόμενοι στην Air France. Για όσους θυμούνται αυτοί οι τύποι έκαναν άνω-κάτω τη γαλλία τον οκτώβρη και τον νοέμβρη του '93, όταν με μιά απεργία διαρκείας, με αποκλεισμούς των αεροδρομίων, με αποκλεισμούς αυτοκινητοδρόμων, με συγκρούσεις, αντιστάθηκαν στο σχέδιο "εξυγίανσης" της εταιρείας.

Τί έγινε ύστερα; Ο πρόεδρος της Air France Μπερνάρ Ατταλί παραιτήθηκε, και ο διάδοχός του Κριστιάν Μπλάν πρότεινε στους εργαζόμενους ένα ακόμα χειρότερο σχέδιο αναδιάρθρωσης, με την διαφορά πως η εταιρεία θα μείνει "υπό κρατικό έλεγχο": πάγωμα των μισθών για τρία χρόνια, 5.000 απολύσεις, "επιμήκυνση" του ωραρίου... και βλέπουμε.

Στις 11 Απριλίου του '94, μετά από ένα εσωτερικό δημοψήφισμα, το 81% των (42.600) εργαζομένων στην Air France ενέκρινε αυτό το σχέδιο... Πράγμα που δείχνει πως στην "διαλεκτική" μαστίγιο - καρώτο, και στον ωμό πατριτικό/κρατικό εκβιασμό: "ή έτσι ή το κλείνουμε", αντιστοιχεί τελικά ένας εργατικός ρεαλισμός. Ένας ρεαλισμός με μερικές χιλιάδες απολύσεις, με "πάγωμα" των μισθών, με περισσότερες ώρες δουλειάς... και βλέπουμε. Θα φτάσουν αυτά για να σωθεί η εταιρεία, ή θα χρειαστεί να κάνουν το σκατό τους παξιμάδι;

Η αλήθεια είναι πως οι εργαζόμενοι στην Air France (όπως και οι αντίστοιχοι της Ολυμπιακής που δείχνουν ανάλογα υψηλό αίσθημα ευθύνης...) δεν είναι προλετάριοι, έχουν δηλαδή αρκετά περιθώρια υποχωρήσεων. Αλλά η **μαύρη αλήθεια** είναι πως αυτού του είδους ο ρεαλισμός (ανάμικτος με συνθήματα του είδους: για το καλό της εταιρείας και του τόπου) είναι κολλητικός. Ειδικά όταν έπεται μιάς σύγκρουσης. Κάπως έτσι η εργατική αριστοκρατία περνάει (για λογαριασμό των αφεντικών) το μήνυμα: τρώγε το φαί σου, αγάπα το κελί σου, και δούλευε πολύ...

drugstory

Στην καρδιά ενός κόσμου πλαστο-ποιημένου, λίγο πριν την μαζική έφοδο της virtual reality, η συζήτηση για την "νομιμοποίηση της χρήσης ναρκωτικών" έχει ανάψει στην Δ. Ευρώπη. Το άνοιγμα μιάς τεράστιας "αγοράς" ναρκωτικών στην Α. Ευρώπη επισημοποιεί την αναδιάταξη των ζωνών εμπορικού ενδιαφέροντος για το κεφάλαιο της παραδοσιακής ναρκοοικονομίας - η χαλάρωση των απαγορεύσεων στην δύση καθόλου δεν θα ενοχλήσει την παράνομη αγορά που βρίσκεται ήδη υπό μετακόμιση. Ο μέσος "χρήστης ναρκωτικών", όπως εξάλλου και ο μέσος "χρήστης θεωριών και ιδεολογιών" περί αυτά μπορεί να έχει, φυσικά, μεσάνυχτα. Αλλά οι επιτελείς της παραδοσιακής ναρκοοικονομίας ξέρουν καλά πως στο μέλλον δύσκολα θα μπορούν να ανταγωνιστούν στον "αναπτυσσόμενο" καπιταλιστικό κόσμο τις ηδονές και τα τριπαρίσματα των καινούργιων κλάδων της βιομηχανίας της συνειδήσης. Ένας από τους πιό αξιόπιστους θεωρητικούς της "έκστασης", ο αξιότιμος κ. Λήρυ έχει τοποθετηθεί ήδη επί' αυτού του ζητήματος.

Η ενδεχόμενη νομιμοποίηση της χρήσης ακούγεται βέβαια "ανθρωπιστική". Τόσο ακριβώς όσο χρειάζεται για να μεταθέσει το ζήτημα ενός μακροχρόνιου πολέμου στην σφαίρα της μεταφυσικής. Την ώρα που ο εξοπλισμός ανανεώνεται, την

σεων και των ανισορροπιών (διανοητικών, συγκινησιακών, κλπ) που παράγονται στον σύγχρονο καπιταλιστικό/θεαματικό κόσμο. Ενωούμε μια γιγάντια επιχείρηση "διορθώσεων" μέσα από χημικές, νευροβιολογικές, ψυχοσωματικές "αντιδράσεις", μιά επιχείρηση που οι απαρχές της και τα πρώτα της πειράματα βρίσκονται στη ναζιστική γερμανία και στην σταλινική ρωσία, μιά επιχείρηση που συνεχίστηκε και συνεχίζεται με πολλαπλάσια μέσα και "ενθουσιασμό" από τις χημικές/φαρμακευτικές εταιρείες, τα μμε, τις μυστικές υπηρεσίες, τους "ειδικούς" συμπεριφορών, τους ψυχαναλυτές, κλπ. Ας θυμίσουμε μονάχα ένα από τα τελευταία κατορθώματα της επιχείρησης αυτής: το χόπι "αλλαγής χαρακτήρα" που κάνει θραύση στις ΗΠΑ.

Δεν μπορεί λοιπόν να μιλήσει κανείς για την σχέση των ηρωινοεξαρτημένων με την "ουσία"-ηρωίνη, αν δεν μιλάει ταυτόχρονα για την σχέση του τηλεεξαρτημένου με την συσκευή του, αν δεν μιλάει ταυτόχρονα για την σχέση του αθλητοεξαρτημένου με την ομάδα του. Δεν μπορεί κανείς να μιλάει για εμπόριο ή δωρεάν χορήγηση "ναρκωτικών" αν δεν μιλάει για το γενικό εμπόριο ή την γενική "δωρεά" ψευδαισθήσεων και φετιχισμών. **Το ότι αυτό ο**

ωνικού "ανεβάσματος" θεωρείται απόλυτα θεμιτή και νόμιμη, έστω κι αν ένας ψύχραιμος παρατηρητής (από άλλο πλανήτη προφανώς) θα διαπίστωνε πως αυτό το "ανεβάσμα" ισοδυναμεί πρακτικά με μιά μαζική τελετουργία φόνων και αυτοκτονιών. Το εμπόριο επίσης του εν λόγω "ανεβάσματος", όπως και η βιομηχανία παραγωγής του είναι απόλυτα αξιοπρεπείς, αξιοθαύμαστες και κερδοφόρες ασχολίες - και ούτε ποτέ πέρασε από το μυαλό κανενός να συνδέσει τον τροχάιο θάνατο με την "χρήση" του αυτοκινήτου, και αυτήν με το "εμπόριο".

Τα ναρκωτικά φυσικά δεν ανήκουν, ακόμα, σε αυτήν την κατηγορία. Αλλά θα μπορούσαν - υπάρχουν μερικά παραδείγματα, και πολλές προτάσεις. Θα μπορούσαν **χωρίς να ανατρέπεται ένα βότσαλο** στον τοίχο της κυριαρχίας. Γιατί υπάρχει γερό θέμελιο, κάτω είτε από την "παρανομία" είτε από την νομιμότητα των drugs: η γενικευμένη μεσολάβηση, εμπράγματη, φετιχιστική, νεκρότροπη, των καπιταλιστικών σχέσεων. Και δεν είναι καθόλου άστοχη η παρατήρηση πως η "απαγόρευση" και η "παρανομία" των ναρκωτικών ήταν ο ιδανικός τρόπος διαφήμισής τους σε ένα

τοπου) είναι κολλητικός. Είναι σαν να είναι μια συγγραφή. Και ως έτσι η εργατική αριστοκρατία περνάει (για λογαριασμό των αφεντικών) το μήνυμα: τρώγε το φαί σου, αγάπα το κελί σου, και δούλευε πολύ...

drugstory

Στην καρδιά ενός κόσμου πλαστο-ποιημένου, λίγο πριν την μαζική έφοδο της virtual reality, η συζήτηση για την "νομιμοποίηση της χρήσης ναρκωτικών" έχει ανάψει στην Δ. Ευρώπη. Το άνοιγμα μιάς τεράστιας "αγοράς" ναρκωτικών στην Α. Ευρώπη επισημοποιεί την αναδιάταξη των ζωνών εμπορικού ενδιαφέροντος για το κεφάλαιο της παραδοσιακής ναρκοοικονομίας - η χαλάρωση των απαγορεύσεων στην δύση καθόλου δεν θα ενοχλήσει την παράνομη αγορά που βρίσκεται ήδη υπό μετακόμιση. Ο μέσος "χρήστης ναρκωτικών", όπως εξάλλου και ο μέσος "χρήστης θεωριών και ιδεολογιών" περί αυτά μπορεί να έχει, φυσικά, μεσάνυχτα. Αλλά οι επιτελείς της παραδοσιακής ναρκοοικονομίας ξέρουν καλά πως στο μέλλον δύσκολα θα μπορούν να ανταγωνιστούν στον "αναπτυσσόμενο" καπιταλιστικό κόσμο τις ηδονές και τα τριπαρίσματα των καινούργιων κλάδων της βιομηχανίας της συνείδησης. Ένας από τους πιο αξιόπιστους θεωρητικούς της "έκστασης", ο αξιότιμος κ. Λήρυ έχει τοποθετηθεί ήδη επ' αυτού του ζητήματος.

Η ενδεχόμενη νομιμοποίηση της χρήσης ακούγεται βέβαια "ανθρωπιστική". Τόσο ακριβώς όσο χρειάζεται για να μεταθέσει το ζήτημα ενός μακροχρόνιου πολέμου στην σφαίρα της μεταφυσικής. Την ώρα που ο εξοπλισμός ανανεώνεται, την ώρα που αναδιατάσσονται τα επιχειρησιακά μέτωπα.

Το ότι στην Ελλάδα η συζήτηση ανάμεσα στους οπαδούς της απαγόρευσης και τους οπαδούς της φιλελευθεροποίησης γίνεται με φόντο, σχεδόν πάντα, τους τελειωτικά δολοφονημένους απο πρέζα, έχει να κάνει με την νεκροφιλία τόσο των ειδικών όσο και του κοινού. Όπως ακριβώς με τα τροχαία (όπου ποτέ δεν ανακατεύονται τα συμφέροντα της αυτοκινητοβιομηχανίας και η μακάβρια "αξιοποίηση" των "ατυχημάτων" για την "βελτίωση" της ασφάλειας - δηλαδή την αύξηση των "ατυχημάτων") έτσι και με τα ναρκωτικά περισεύουν οι στατιστικές και τα ηθικολογικά επιχειρήματα (χρήσιμα οπωσδήποτε στην "βελτίωση" του θεσμού της οικογένειας - δηλαδή την αύξηση των εξαρτήσεων) **αλλά παραλείπεται η πολιτική σημασία της παραγωγής και της κατανάλωσης ψευδαισθήσεων.** Παράλειψη όχι τυχαία, αφού σε αντίθετη περίπτωση μερικοί επικίνδυντοι συνειρμοί θα ήταν αναπόφευκτοι.

Στην πραγματικότητα η χρήση (και το εμπόριο) διάφορων νευρο- και ψύχο-χημικών είναι μέρος μονάχα της **ναρκοοικονομίας**. Σαν **ναρκοοικονομία** εννοούμε την καθολική διευθέτηση των εντά-

σεων και των ανισορροπιών (διανοητικών, συγκινησιακών, κλπ) που παράγονται στον σύγχρονο καπιταλιστικό/θεαματικό κόσμο. Εννοούμε μια γιγάντια επιχείρηση "διορθώσεων" μέσα αποχημικές, νευροβιολογικές, ψυχοσωματικές "αντιδράσεις", μιά επιχείρηση που οι απαρχές της και τα πρώτα της πειράματα βρίσκονται στη ναζιστική γερμανία και στην σταλινική ρωσία, μιά επιχείρηση που συνεχίστηκε και συνεχίζεται με πολλαπλάσια μέσα και "ενθουσιασμό" απο τις χημικές/φαρμακευτικές εταιρείες, τα μμε, τις μυστικές υπηρεσίες, τους "ειδικούς" συμπεριφορών, τους ψυχαναλυτές, κλπ. Ας θυμίσουμε μονάχα ένα από τα τελευταία κατορθώματα της επιχείρησης αυτής: το χάπι "αλλαγής χαρακτήρα" που κάνει θραύση στις ΗΠΑ.

Δεν μπορεί λοιπόν να μιλήσει κανείς για την σχέση των ηρωινоекαταρτημένων με την "ουσία"-ηρωίνη, αν δεν μιλάει ταυτόχρονα για την σχέση του τηλεεξαρτημένου με την συσκευή του, αν δεν μιλάει ταυτόχρονα για την σχέση του αθλητοεξαρτημένου με την ομάδα του. Δεν μπορεί κανείς να μιλάει για εμπόριο ή δωρεάν χορήγηση "ναρκωτικών" αν δεν μιλάει για το γενικό εμπόριο ή την γενική "δωρεά" ψευδαισθήσεων και φετιχισμών. **Το ότι αυτό ο διαχωρισμός γίνεται όμως, είναι ζήτημα στρατηγικό: πρέπει να επιβεβαιώνεται διαρκώς η "νομιμότητα" της ναρκοοικονομίας στο σύνολό της, και τα drugs είναι η "εξαίρεση" που επιβεβαιώνει τον κανόνα.** Ο νεκρός της πρέζας είναι ένα ευτελές πρόσχημα γι' αυτόν τον διαχωρισμό. Γιατί υπάρχουν χιλιάδες, εκατομμύρια νεκροζώνταντοι, ακρωτηριασμένοι συναισθηματικά, διανοητικά και ψυχολογικά - αλλά αυτοί, όντας ακριβώς τέτοιοι, θα πρέπει να θεωρούνται "κανονικοί". Όπως "κανονικές" είναι οι εκατομμύρια γυναίκες-σύζυγοι που επιβιώνουν καταναλώνοντας τεράστιες ποσότητες ηρεμιστικών, προς όξυν της οικογένειας και των φαρμακοβιομηχανιών.

Υπάρχουν πολλές πετυχημένες για τα αφεντικά συνθέσεις ανάμεσα στην (καπιταλιστική) οικονομία των στερήσεων και στην (καπιταλιστική) οικονομία των επιθυμιών. Άλλες είναι "παράνομες" και άλλες νόμιμες - αλλά αυτό είναι περισσότερο μιά τυπική διαδικασία. Η απόκτηση ενός γρήγορου αυτοκινήτου για παράδειγμα (από αυτά που επιταχύνουν ως τα 100 σε οχτώ δευτερόλεπτα και πιάνουν τελικά στα 230) σαν τρόπος κοι-

νωτικού "ανεβάσματος" θεωρείται απόλυτα θεμιτή και νόμιμη, έστω κι αν ένας ψύχραιμος παρατηρητής (από άλλο πλανήτη προφανώς) θα διαπίστωνε πως αυτό το "ανεβάσμα" ισοδυναμεί πρακτικά με μιά μαζική τελετουργία φόνων και αυτοκτονιών. Το εμπόριο επίσης του εν λόγω "ανεβάσματος", όπως και η βιομηχανία παραγωγής του είναι απόλυτα αξιοπρεπείς, αξιοθαύμαστες και κερδοφόρες ασχολίες - και ούτε ποτέ πέρασε από το μυαλό κανενός να συνδέσει τον τροχαίο θάνατο με την "χρήση" του αυτοκινήτου, και αυτήν με το "εμπόριο".

Τα ναρκωτικά φυσικά δεν ανήκουν, ακόμα, σε αυτήν την κατηγορία. Αλλά θα μπορούσαν - υπάρχουν μερικά παραδείγματα, και πολλές προτάσεις. Θα μπορούσαν **χωρίς να ανατρέπεται ένα βότσαλο** στον τοίχο της κυριαρχίας. Γιατί υπάρχει γερό θέμελιο, κάτω είτε από την "παράνομια" είτε από την νομιμότητα των drugs: η **γενικευμένη μεσολάβηση, εμπράγματη, φετιχιστική, νεκρότροπη, των καπιταλιστικών σχέσεων.** Και δεν είναι καθόλου άστοχη η παρατήρηση πως η "απαγόρευση" και η "παράνομια" των ναρκωτικών ήταν ο ιδανικός τρόπος διαφήμισής τους σε ένα συγκεκριμένο κοινό, με πολύ συγκεκριμένες επιθυμίες παραβάσεων.

Κατά συνέπεια, και χωρίς να αγνοούμε μερικές οικονομικές διαφοροποιήσεις ανάμεσα στο "νόμιμο" και το "παράνομο", ο μόνος τρόπος να αντιμετωπίσουμε το ζήτημα των drugs είναι **πολιτικά: από την σκοπιά του κοινωνικού πολέμου.**

Απο τα πρώτα χρόνια των καινούργιων κοινωνικών εξεγέρσεων, ένα μεγάλο μέρος της βορειοαμερικάνικης και της δυτικοευρωπαϊκής νεολαίας κήρυξε την μεθυσμένη (και μεθυστική) αναχώρησή του από τον κόσμο των "γέρων". Η ψήφη οικογένειας συμπεριλαμβανομένης. *One pill makes me larger, and one pill makes me small, and the other, mother gives me, don't do anything at all...* τραγουδούσε η Grace Slick το '66, για ένα κοινό που εγκαινιάζοντας δυναμικά την ψυχεδέλεια άλλαζε (σε σχέση με τα πατρικά πρότυπα) την επιπλοπεία της ευτυχίας του. Όσο για τα καθ' ημάς, δεκαπέντε χρόνια αργότερα, μιά χιλιάδα νεολαίων αναρχικών διαδήλωνε στην αθήνα τη νύχτα της 17 Οκτώβρη του '81 (νύχτα πανηγυρισμών για την πρώ-

ΟΤΙ ΦΑΝΕ, ΟΤΙ ΠΙΟΥΝΕ, ΚΙ' ΟΤΙ ΑΡΠΑΞΕΙ Ο ΚΩΛΟΣ ΜΑΣ

Τί είναι αυτό το περιβόητο "πακέτο Ντελór" που σαν χριστουγεννιάτικο δώρο όλοι περιμένουν να "ανοίξει"; Τί είναι αυτό που έχει κάνει τόσα πολλά σώλια να τρέχουν από τόσα πολλά στόματα;

Απο μία πρώτη ματιά -μας λένε πως- είναι μία βοήθεια των "πλούσιων" κρατών της ΕΟΚ στα φτωχά. Ένα χουβανταλάκι, ένα σχέδιο Μάρσαλ ευρωπαϊκής έμπνευσης και γερμανικής (βασικά) χρηματοδότησης, με σκοπό μερικά "μεγάλα έργα": ουσιαστικά την βελτίωση ή την δημιουργία των υποδομών που είναι απαραίτητες για την εξέλιξη της ευρωπαϊκής (καπιταλιστικής) ανάπτυξης και προόδου. Συγκοινωνίες, επικοινωνίες, επενδύσεις σε συγκεκριμένους τομείς της οικονομίας. Λένε λοιπόν πως αυτά τα "πακέτα Ντελór" είναι μία αθώα αναδιανομή πλούτου, που ο καθένας πρέπει να εκμεταλλευτεί.... **Αλλά από που έρχεται αυτός ο πλούτος; Που πηγαίνει;** Με άλλα λόγια: πώς είναι πλούσια τα "πλούσια κράτη"; Και: πόσο φτωχά είναι τα "φτωχά κράτη" της ΕΟΚ;

Αυτό το "πλεόνασμα" που τόσο απλόχερα τα "πλούσια κράτη" διανέμουν στα "φτωχά" είναι προϊόν κλοπής. Ο *θεός από την ευρώπη*, το γερμανικό κράτος δηλαδή (κόμμα του γερμανικού κεφαλαίου - στο βαθμό που τα αφεντικά έχουν πατρίδα) κλέβει από παντού: σχετικά λιγότερο τους γερμανούς εργάτες, πολύ περισσότερο τους μετανάστες εργάτες σε γερμανικό έδαφος, και απόλυτα τους χιλιάδες προλετάριους σε όλο τον πλανήτη, παντού όπου γερμανικές επιχειρήσεις έχουν εγκατασταθεί - *σαν άλλου τύπου "βοήθεια" στην "πρόοδο"*..... Ειδικά το γερμανικό κράτος κλέβει και από αλλού: τα τρισεκατομμύρια που χρωστάει σαν αναγνωρισμένες πολεμικές αποζημιώσεις προς την ελληνική κοινωνία για τις καταστροφές και τις λεηλασίες των ναζί, αποζημιώσεις που έπρεπε να καταβληθούν αμέσως μετά την "ένωση των γερμανιών" (αφού με την "επανάσταση" έληξε και τυπικά ο 2ος παγκόσμιος πόλεμος) - αυτό λοιπόν το τερά-

στιο ποσό δεν πρόκειται να δοθεί ποτέ. Γιατί έτσι γουστάρουν, όχι μόνο τα γερμανικά αφεντικά, αλλά όλα τα αφεντικά (και τα ελληνικά μαζί, εννοείται): η "βοήθεια" τύπου "πακέτο Ντελór" δίνεται υπό όρους και προϋποθέσεις, βασικά υπό τον εξής όρο: **εργάτες σκάστε και δουλεύετε.** Αυτό βολεύει όλα τα αφεντικά.

Από τη μεριά τους, το ελληνικό κράτος και τα ντόπια αφεντικά δεν είναι καθόλου "φτωχά". Λεηλατούν όπως και όσο μπορούν του ντόπιους εργάτες, ακόμα περισσότερο τους χιλιάδες μετανάστες στο ελληνικό έδαφος, και "φυσικά" τους χιλιάδες βαλκάνιους προλετάριους στην οποία την αθλιότητα έχει "διεισδύσει" το ελληνικό επιχειρηματικό δαιμόνιο. Εξάλλου τα περιβόητα "μεγάλα έργα" είναι ένας σίγουρος τρόπος να γίνουν οι πλούσιοι Έλληνες ακόμα πλουσιότεροι: είτε με την κομπίνα και την αρπαχτή, είτε με "τίμιες" καπιταλιστικές μεθόδους. Χιλιάδες άνθρωποι θα πάρουν από ένα κομμάτι ψωμί, και θα πούν "σε ευχαριστώ αφέντη" -ή τουλάχιστον έτσι ελπίζουν τ' αφεντικά.

Στο μεγάλο φαγοπότη της "ανάπτυξης" και της "ολοκλήρωσης" της ευρώνης είναι βέβαιο πως "γιάνηρη κερνάει, γιάνηρη πίνει". Δεν θα μπορούσε να γίνει κι' αλλιώς από τη στιγμή που οι προλετάριοι του πλανήτη (και όχι μόνο στην ευρώπη) έχουν ηττηθεί - ωστόσο προσωρινά. "Δίκαια" λοιπόν στα στόματα των ντόπιων αφεντικών και των υπηρετών τους όχι μόνο οι σιελογόνοι αδένες δουλεύουν ακατάπαυστα, αλλά επιπλέον η υποδοχή του μεριδίου "τους" από την παγκόσμια καπιταλιστική λεηλασία συνοδεύεται με ρητορίες περί "έθνους", "πατρίδας", "εθνικής υπερφάνειας".... *Οι τσόγλανοι πανηγυρίζουν με όλο τους το θράσος.* Και θα πανηγυρίζουν πάνω στο σβέρκο μας, πάνω στο σβέρκο εκατομμυρίων υποτελών, μέχρις ότου σκάψουμε το λάκο τους....

τη νίκη των σοσιαλδημοκρατών) "*χασίσι, γαμήσι, επιστροφή στη φύση*", καταχειροκροτούμενη από εκατοντάδες "σοσιαλιστές", "κομμουνιστές" και λοιπούς προοδευτικούς νικητές γονείς, στα πεζοδρόμια της σταδίου και της πανεπιστημίου.

Αν και ήταν πάνω-κάτω η ίδια ιδεολογική φιγούρα που διαπίστωσε ένα χρόνο αργότερα πως *οι μπάτσοι πουλάνε την ηρωίνη* σοκάροντας την ανυποψίαστη κοινή γνώμη, όμως ποτέ δεν διαπίστωσε πως η έφοδος της ηρωίνης (από το '78 ήδη, στις λαϊκές και εργατικές γειτονίες της αθήνας) έγινε κατορθωτή χάρις σε δύο βασικά παραμέτρους. Τον νεολαϊστικό/μητροπολιτικό ναρκισσισμό από την μία μεριά, που ήθελε να εννοεί την "νεολαία" σαν το ντε φάκτο κέντρο του κόσμου. Και την πολιτική αποτυχία από την άλλη να μετατραπούν οι μητροπολιτικές εντάσεις σε υλικό ενός διαρκούς, απολαυστικού, ταξικού ανταγωνισμού.

Στο οργισμένο "ή όλα -ή τίποτα" που σαν σταθερό ακόρντο επένδυσε σε όλες τις αναπτυγμένες καπιταλιστικές κοινωνίες μία μισοαρχισμένη επανάσταση, την επαναστάση της "νεολαίας", το σύστημα έδειξε με νόημα το δεύτερο - όχι για όλους, αλλά για την προλεταριακή συνιστώσα αυτής της περήφνης "νεολαίας". Και στο "θέλουμε τον κόσμο, και τον θέλουμε τώρα" απάντησε: *βρα-*

επειδή εσωτερικέυσε την οικογενειακή (και την κρατική) "αυστηρότητα" ενοχικά, και επέβαλλε στον εαυτό της την "νομιμότητα" της αυτοκαταστροφής; Τί ρόλο μπορεί να έπαιξαν στην διαμόρφωση τέτοιων "συνειδήσεων" θεομοί και ιδεολογίες του συστήματος που όχι μόνο δεν αμφισβητήθηκαν, αλλά απετέλεσαν το εναγέλιο των ανταρσιών - όπως π.χ. η ψυχανάλυση και ο φροϋδισμός;

Ναι λοιπόν: οι μπάτσοι πούλησαν φορτία ηρωίνης, και το κράτος αποτέλεψε με την πράξη ότι είχε ξεφύγει από τους παπάδες, τους δασκάλους, την οικογένεια και τα κόμματα. Αλλά ο αμερικάνικος στρατός δεν έριξε πράξα στους βιετγκόγκ για να τους διαλύσει - να πάλμ έριχνε. Και παρ' όλα αυτά ηττήθηκε. *Η ηρωίνη περσε στα νεολαϊστικά κινήματα επειδή αυτά την καλωσόρισαν, κι' αυτό δεν ήταν δουλειά των μπάτσων.* Ήταν μία ευκαιρία που την άρπαξαν έγκαιρα - αλλά δεν έφτιαξαν οι μπάτσοι το "φτιάξιμο"...

Στην απελπισία των δούλων της ρωμαϊκής αυτοκρατορία βρέθηκε μία δράκα απατεώνων να προτείνει σαν λύτρωση το "γύρνα και το άλλο μάγουλο". Στην εποχή τους δεν κατάφεραν πολλά, αν και παρηγόρησαν μερικούς με την μετά-

Αν οι γονείς, και ένα σύνολο θεσμών αρθρωμένων πάνω και γύρω στον μεταπολεμικό συντηρητισμό της "ανοικοδόμησης", σοκαρίστηκαν από τα "καμώματα" αυτών που "δεν γνώρισαν πόλεμο, πείνα, στερήσεις", από τις "παράλογες απαιτήσεις" αυτών "που είχαν τα πάντα" και ωστόσο επέμεναν να ανασκαλεύουν τις απαγορεύσεις, όμως η διαλεκτική του συστήματος κυριαρχίας, αυτή η σωτήρια δυνατότητά του, λειτούργησε πολύ λιγότερο "ηθικολογικά". **Οι καινούργιες απαιτήσεις, αυτά τα εκατομμύρια ρινίσματα των καινούργιων υποκειμενικότητων, προσανατολίστηκαν γύρω από τους κατάλληλους μαγνήτες.** Όχι, τα αφεντικά δεν "εξέτρεψαν" την νεολαϊστική ανταρσία. Αντίθετα, αυτή η ανταρσία δημιούργησε τα δικά της αφεντικά, τους δικούς της χειραγωγούς, την δική της "αγορά". Εν τέλει δημιούργησε την δική της "καρτερικότητα" της προ θανάτου "ζωής", τα δικά της αναισθητικά, τις δικές της νεκροφιλίες.

Τα ευρωπαϊκά και βορειοαμερικάνικα κράτη απαγόρευαν αυτόν τον τρόπο θανάτου, μιάς και η απαγόρευση βόλευε και τους θορυβητικούς οικογενειάρχες και τους υπερίσχυα μετα-

μώσεις προς την ελληνική κοινωνία τις τις καταστροφές και τις ητ-
ηλασίες των ναζί, αποζημιώσεις που έπρεπε να καταβληθούν αμέ-
σως μετά την "ένωση των γερμανιών" (αφού με την "επένωση"
έληξε και τυπικά ο 2ος παγκόσμιος πόλεμος)- αυτό λοιπόν το τερά-

γυρίζουν με όλο το τους το θράσος. Και θα πανηγυρίζουν πάνω στο
σβέρκο μας, πάνω στο σβέρκο εκατομμύριων υποτελών, μέχρις
ότου σκάψουμε το λάκο τους...

τη νίκη των σοσιαλδημοκρατών) "χασίσι, γαμήσι, επιστροφή στη φύση", καταχειροκροτούμενη από εκατοντάδες "σοσιαλιστές", "κομμουνιστές" και λοιπούς προοδευτικούς νικητές γονείς, στα πεζο-
δρόμια της σταδίου και της πανεπιστημίου.

Αν και ήταν πάνω-κάτω η ίδια ιδεολογική φιγούρα που διαπίστωσε ένα χρόνο αργότερα πως οι μπά-
τσοι πουλάνε την ηρωϊνή σοκρόντας την ανυπο-
ψίαστη κοινή γνώμη, όμως ποτέ δεν διαπίστωσε
πως η έφοδος της ηρωϊνης (από το '78 ήδη, στις
λαϊκές και εργατικές γειτονίες της αθήνας) έγινε
κατορθωτή χάρις σε δύο βασικά παραμέτρους.
Τον νεολαϊστικό/μητροπολιτικό ναρκισσισμό από
την μιά μεριά, που ήθελε να εννοεί την "νεολαία"
σαν το ντε φάκτο κέντρο του κόσμου. Και την πο-
λιτική αποτυχία από την άλλη να μετατραπούν οι
μητροπολιτικές εντάσεις σε υλικό ενός διαρκούς,
απολαυστικού, ταξικού ανταγωνισμού.

Στο οργισμένο "ή όλα -ή τίποτα" που σαν σταθε-
ρό ακόρντο επένδυσε σε όλες τις αναπτυγμένες
καπιταλιστικές κοινωνίες μιά μισοαρχινισμένη
επανάσταση, την επανάστασή της "νεολαίας", το
σύστημα έδειξε με νόημα το δεύτερο - όχι για
όλους, αλλά για την προλεταριακή συνιστώσα αυ-
τής της περίφημης "νεολαίας". Και στο "θέλουμε
τον κόσμο, και τον θέλουμε τώρα" απάντησε: βρα-
χυκυκλώστε τις αισθήσεις σας. Ετσι κι' αλλιώς τα
πάντα είναι σχετικά. Μεθήστε λοιπόν και θα έχετε
τον κόσμο στα πόδια σας. Ήταν Η απάντηση του
καπιταλιστικού κόσμου, μιά απάντηση που έδειξε
πως ακόμα και η απελπισία είναι αξιοποιήσιμη. Το
πόσο πετυχημένη ήταν δεν μπορεί να το καταλά-
βει κανείς εύκολα, εκτός αν έχει δει ανθρώπους
να "φτιάχνονται", να "γίνονται", να "την ακούνε" κα-
πνίζοντας -εν αγνοία τους- αντί για χασισάκι
τσάι....

Ήταν κάμποσοι εκείνοι και εκείνες που συνειδη-
τοποίησαν (μάλλον αργά πάντως) πως η ηρωϊνή
"ρίχτηκε" στη νεολαία από το κράτος (αστυνομία,
μυστικές υπηρεσίες, κλη) για να διαλύσει τα
όποια κινήματα. Αλλά αυτή η διαπίστωση λέει την
μισή αλήθεια, και ενώ τυπικά επαληθεύεται, πολι-
τικά είναι ψευδής. Το κράτος πράγματι έσπρωξε
την πρέζα - αλλά γιατί η ανταριασμένη και ανάρ-
τηκη νεολαία την πήρε; Μήπως επειδή η ίδια ήταν
προδιατεθειμένη, σαν μέρος της άρνησής της
στον μικροαστικό κομπορμιισμό, να προσηλω-
θεί ιδεολογικά και άρα φετιχιστικά στην "απαγο-
ρευμένη" μέθη; Μήπως επειδή η ίδια είχε συ-
μπεριλάβει καιρίαι στις φαντασιώσεις της ένα
"αλλού" - προϊόν "φτιαξίματος"; Μήπως, τέλος,

επειδή εσωτερικέυσε την οικογενειακή (και την
κρατική) "αυστηρότητα" ενοχικά, και επέβαλλε
στον εαυτό της την "νομιμότητα" της αυτοκα-
ταστροφής; Τι ρόλο μπορεί να έπαιξαν στην δια-
μόρφωση τέτοιων "συνειδήσεων" θεσμοί και ιδεο-
λογίες του συστήματος που όχι μόνο δεν αμφι-
σβητήθηκαν, αλλά απέτελεσαν το ευαγγέλιο των
ανταρσιών - όπως π.χ. η ψυχανάλυση και ο φρο-
ύδισμός;

Ναι λοιπόν: οι μπάτσοι πουλάνε φορτία
ηρωϊνης, και το κράτος αποτέλειωσε με την
πρέζα ότι είχε ξεφύγει από τους παπάδες, τους
δασκάλους, την οικογένεια και τα κόμματα.
Αλλά ο αμερικάνικος στρατός δεν έριξε πρέζα
στους βιετγκόνγκ για να τους διαλύσει - να-
πάλμ έριχνε. Και παρ' όλα αυτά ηττήθηκε. Η
ηρωϊνή περσσε στα νεολαϊστικά κινήματα επει-
δή αυτά την καλωσόρισαν, κι' αυτό δεν ήταν
δουλειά των μπάτσων. Ήταν μιά ευκαιρία που
την άρπαξαν έγκαιρα - αλλά δεν έφτιαξαν οι μπά-
τσοι το "φτιάξιμο"...

Στην απελπισία των δούλων της ρωμαικής αυ-
τοκρατορίας βρέθηκε μιά δράκα απατεώνων να
προτείνει σαν λύτρωση το "γύρνα και το άλλο
μάγουλο". Στην εποχή τους δεν κατάφεραν πολ-
λά, αν και παρηγόρησαν μερικούς με την μετά
θάνατο ζωή, πείθοντάς τους να παραιτηθούν από
οποιαδήποτε διεκδίκηση ζωής, πριν τον θάνατο.
Υπήρξαν έτσι κάμποσα χαμογελαστά θύματα των
λιονταριών... Αρκετά χρόνια αργότερα, οι ηγεμό-
νες της αυτοκρατορίας βρήκαν συμπεριετική αυτή
την ιδεολογία της αγάπης των εχθρών σου και της
μεταφυσικής αδελφосύνης. Η θρησκεία που έκα-
νε την νεκροφιλία και την καρτερικότητα μόδα για
τους παρίες ανασύρθηκε από την παρανομία, και
έγινε επίσημη κρατική ιδεολογία. Την "νομιμοποι-
ησαν" - όπως θα λέγαμε σήμερα.

Στα '60 και στα '70 η έκρηξη απαιτήσεων, επιθυ-
μιών και αιτημάτων αφνιδίασε τους ηγεμόνες της
καπιταλιστικής αυτοκρατορίας, αλλά και όλους
τους μικροεξουσιαστές στην κοινωνική πυραμίδα.
Κοινωνίες συγκροτημένες πάνω στην ηθική της
σκληρής δουλειάς, της προσπάθειας, των στερή-
σεων και των "θυσιών", κοινωνίες πουριστικές και
συντηρητικές, τραντάχτηκαν συθέμελα από την
έφοδο της σεξουαλικής/ ερωτικής απελευθέρω-
σης, του δικαιώματος στη τεμπελιά, της ξέφρενης
διασκεδάσης, της μέθης, της ηθικής της κατανά-
λωσης. Κι' όμως: αυτό το πανηγύρι ήταν των παι-
διών τους. Όχι μόνο γενεολογικά. Αυτή η έκρηξη
των απολαύσεων τράφηκε από την "ανάπτυξη" του
καπιταλισμού την μόλις προηγούμενη εικοσαετία.

Αν οι γονείς, και ένα σύνολο θεσμών αρθρω-
μένων πάνω και γύρω στον μεταπολεμικό συ-
νηρητισμό της "ανοικοδόμησης", σοκαρί-
στηκαν από τα "καμώματα" αυτών που "δεν
γνώρισαν πόλεμο, πείνα, στερήσεις", από
τις "παράλογες απαιτήσεις" αυτών "που εί-
χαν τα πάντα" και ωστόσο επέμεναν να
ανασκαλεύουν τις απαγορεύσεις, όμως η
διαλεκτική του συστήματος κυριαρχίας,
αυτή η σωτήρια δυνατότητά του, λεπτύρ-
γησε πολύ λιγότερο "ηθικολογικά". Οι και-
νούργιες απαιτήσεις, αυτά τα εκατομμύρια
ρινίσματα των καινούργιων υποκειμενικο-
τήτων, προσανατολίστηκαν γύρω από τους
κατάλληλους μαγνήτες. Όχι, τα αφεντικά δεν
"εξέτρεψαν" την νεολαϊστική ανταρσία. Αντίθετα,
αυτή η ανταρσία δημιούργησε τα δικά της αφε-
ντικά, τους δικούς της χειραγωγούς, την δική
της "αγορά". Εν τέλει δημιούργησε την δική της
"καρτερικότητα" της προ θανάτου "ζωής", τα
δικά της αναισθητικά, τις δικές της νεκροφι-
λίες.

Τα ευρωπαϊκά και βορειοαμερικάνικα κράτη
απαγόρευαν αυτόν τον τρόπο θανάτου, μιάς
και η απαγόρευση βόλευε και τους θορυβημέ-
νους οικογενειάρχες, και τους έμπειρους μετα-
πράτες. Φτιάχτηκαν νόμοι που ρύθμισαν, στη
σκοιάδήποτε διεκδίκηση ζωής, πριν τον θάνατο.
Κέρδους από την "μαύρη αγορά", αλλά και την
έμμεση φορολογία των λαδωμάτων. Φτιάχτηκαν
θεωρίες και πρακτικές για την "εξάρτηση" και την
"απεξάρτηση" το ίδιο δολοφονικές. Εμπλουτίστη-
καν οι "αρχές ασφαλείας" με χιλιάδες ρουφιά-
νους, εκόντες ή ακόντες. Εν ολίγοις ο παράνομος
ναρκοθάνατος (σωματικός, αλλά πολύ περισσό-
τερο συναισθηματικός και διανοητικός) έγινε η
μεγαλύτερη μεταπολεμική παραγωγική επιχείρη-
ση.

Με τούτα και με τ' άλλα έγινε σίγουρο πως ο
εχθρός ηττήθηκε. Η χειραφέτηση βούλιαξε στον
βούρκο των καινούργιων καταναλωτικών μηχαν-
ών, η ανυπακοή έσκυψε με δέος το κεφάλι μπρο-
στά στα καινούργια αφεντικά. Η ίδια η πραγματι-
κότητα του κόσμου (η πραγματικότητα της εκμε-
τάλλευσης) έγινε ένα χριστουγεννιάτικο παρამύ-
θι, με τους μάγους πάντα στη θέση τους.

Καιρός, πιά, για χαλάρωση των απαγορεύσεων,
καιρός για "ελευθερία".

Για ελευθερία θανάτου πρόκειται, βέβαια...

Γιατί αξίζει άραγε να μιληθεί το αντρικό σώμα; Ίσως για το *σκάνδαλο*: θα πρόκειται για την κλοπή του από την ασφάλεια της σιωπής, ή την ασφάλεια μιάς θορυβώδικης και άναρθρης πολυλογίας. Θα πρόκειται όμως ταυτόχρονα για μιά υπηρεσία, μιά κατάφαση, μιά *ομολογία της αλήθειας*: αν γίνει στο ψυχαναλυτικό ντιβάνι θα θριαμβεύσει επάνω του η επιστήμη του - λίγο πιά μακριά υπάρχει(:) πάντα ο χώρος, η ελπίδα, πως δώθε θα αποκτηθεί η συνειδήσή του, ενάντια στην κείθε εργαλειοποίησή του. *Μιά συνειδήσή του έξω απ' αυτό;*

Φαίνεται πως σε κάθε περίπτωση το αντρικό σώμα, όπως κάθε σώμα, άπαξ και τεθεί εντός του λόγου, ανακαλύπτεται σαν "αντικείμενο" μιάς ρηματικής σύνθεσης, της οποίας το υποκείμενο (ο αφέντης της διήγησης, το ομιλούν) κρύβεται. Είναι η "καθαρή" (δηλαδή η ασώματη) νόηση που μιλάει για τα σώματα; Είναι μιά "καθαρή" (δηλαδή απαθής) αλήθεια που, σαν φως χωρίς πηγή, φωτίζει τα σώματα-πράγματα;

Ο Φουνκώ, στην "Ιστορία της σεξουαλικότητας", δεν παύει να μας θυμίζει πως την ιδέα του απαγορευμένου σεξ, του καταπιεσμένου σώματος, θα πρέπει να την αντικαταστήσουμε με την ιστορική γνώση που μας υποδεικνύει πως εντελώς αντίθετα απ' ότι "φαίνεται" ήταν ένα ακατάπαυστο και πολύπλοκο κινήγι της έλλογης αλήθειας που περικύκλωσε τα κορμιά εδώ και δυόμισυ αιώνες. Πως ήταν η απαίτηση μιάς ολικής αντικειμενοποίησης (σύγχρονη και συνεταίρος της γέννησης της αστικής τάξης) εκείνη που μετατόπισε τα σώματα από τα δι' εαυτά ήθη και πάθη, στις αρμοδιότητες λόγων γι' αυτά, τοποθετώντας τα σαν αντικείμενα στη τροχιά της. Ωστόσο, ας μην το ξεχνάμε, πριν από την αστική "αντικειμενικότητα" των σωμάτων είχε προηγηθεί η χριστιανική περικύκλωση.

Κι' όμως η ιδέα του γυναικείου σώματος που καταπιέζει-

δύναμης.

Δεν είναι εδώ εύκολο να μιλήσουμε για καταπίεση, μιάς και δεν θα βρούμε το σώμα που καταπιέζει. Εκτός αν αναζητήσουμε το "ανόργανο" σώμα των ιδεολογιών, το "ανόργανο" σώμα των *οικονομιών*, δηλαδή των διευθετήσεων... αλλά τότε κινδυνεύουμε να πέσουμε στην μεταφυσική της πατριαρχίας. Μπορούμε να απελευθερωθούμε αποδίδοντας το "έγκλημα" σε κάποιο *προπατορικό αμάρτημα*;

Τότε τί μένει να μιληθεί για το αντρικό σώμα; Πιθανά μόνο εκείνο που ήδη και τώρα αποτελεί την ομιλία του, συχνά με άλλους όρους: η αλαζονεία της δύναμης, η ψευδαίσθηση της επάρκειας, η επαρση της μη-σωματικότητας, η ανοησία του σώματος-σημείο. Οι μικρές υπηρεσίες που πρέπει να προσφέρει καθημερινά το σώμα στο είδωλό του, οι βουβές τραγωδίες εκείνου που δεν αποδεικνύεται και συστρέφεται για να εκβάλλει σε μιά καινούργια απαίτηση δύναμης και επίδειξης, με χιλιάδες παραλλαγές, με λίγα λόγια το ατελείωτο *δράμα* του σώματος μέσα στον *ανδρ-ισμό* του.

Γιατί ναι μεν το αντρικό (όπως και το γυναικείο) αποδεικνύονται φυσιολογικά - αλλά πρέπει να πούμε "υποτίθεται πως αποδεικνύονται". Θα μπορούσαμε να δείξουμε πως οποιοσδήποτε χάρτης "αρσενικότητας" (όπως και "θηλυκότητας") είναι κοινωνικά προσανατολισμένος για να ορίσει μέσα από μιά λεπτομερή *καταγραφή των διαφορών τις δέουσες συμπεριφορές*.

Αν λοιπόν το γυναικείο σώμα (και οι γυναικείες συμπεριφορές) μπαίνοντας δυναμικά στην "αντροκρατούμενη" δημόσια ζωή διεκδίκησαν και πέτυχαν να τους αναγνωριστεί η μετοχή τους στην δύναμη, την ενεργητικότητα, την ζωτικότητα της εμπορευματικής παραγωγής εννοώντας αυτά σαν επιτυχία, τότε το νοούμενο σαν αντρικό (σώμα και συμπεριφορές) με ποιά τρόπο και με ποιά λόγος θα ήταν δυνατό να υποβιβαστεί στα μέτρα

μιά "καθαρή" (δηλαδή απαθής) αλήθεια που, σαν φως χωρίς πηγή, φωτίζει τα σώματα-πράγματα;

Ο Φουκώ, στην "Ιστορία της σεξουαλικότητας", δεν παύει να μας θυμίζει πως την ιδέα του απαγορευμένου σεξ, του καταπιεσμένου σώματος, θα πρέπει να την αντικαταστήσουμε με την ιστορική γνώση που μας υποδεικνύει πως εντελώς αντίθετα απ' ότι "φαίνεται" ήταν ένα ακατάπαυστο και πολύπλοκο κυνήγι της έλλογης αλήθειας που περικύκλωσε τα κορμιά εδώ και δυόμισι αιώνες. Πως ήταν η απαίτηση μιάς ολικής αντικειμενοποίησης (σύγχρονη και συνεταίρος της γέννησης της αστικής τάξης) εκείνη που μετατόπισε τα σώματα από τα δι' εαυτά ήθη και πάθη, στις αρμοδιότητες λόγων γι' αυτά, τοποθετώντας τα σαν αντικείμενα στη τροχιά της. Ωστόσο, ας μην το ξεχνάμε, πριν από την αστική "αντικειμενικότητα" των σωμάτων είχε προηγηθεί η χριστιανική περικύκλωση.

Κι' όμως, η ιδέα του γυναικείου σώματος που καταπιέζεται από το αντρικό μασίγωσε τις καπιταλιστικές κοινωνίες, γεμίζοντάς τις με ενοχές. Σε μιά μηχανική ισότητα το ζητούμενο ήταν για το γυναικείο σώμα, την γυναικεία σεξουαλικότητα, μιά ισότητα προς τα αντίστοιχα αντρικά...

Οχι πως τα αντρικά σώματα είναι αθώα. Αλλά το μέτρο της "ενοχής" τους δεν είναι μόνο η καταπίεση των γυναικείων. Είναι, πολύ περισσότερο, η δική τους αυτοαλλοτρίωση, η ιδιαίτερη αντικειμενικοποίησή τους στο καθεστώς ρητών ή άρρητων λόγων, η υποταγή τους σε μιά καθολική οικονομία των σημείων. *Αν πάσχει το αντρικό σώμα δεν είναι γιατί επιβάλλεται στο γυναικείο, αλλά γιατί είναι αναγκασμένο μόνο να επιβάλλεται, γιατί αποτελεί σημείο για τον εαυτό του, όντας έτσι διπλά και τριπλά αναδιπλωμένο σε διαδοχικές αφαιρέσεις, γύρω από ελάχιστες "καθαρές" (δηλαδή ασώματες και απαθείς) ιδέες. Ιδέες*

δεν αποδεικνύεται και συστρέφεται για να εκβάλλει σε μιά καινούργια απαίτηση δύναμης και επίδειξης, με χιλιάδες παραλλαγές, με λίγα λόγια το ατελείωτο δράμα του σώματος μέσα στον ανδρισμό του.

Γιατί ναι μεν το αντρικό (όπως και το γυναικείο) αποδεικνύονται φυσιολογικά - αλλά πρέπει να πούμε "υποτίθεται πως αποδεικνύονται". Θα μπορούσαμε να δείξουμε πως οποιοσδήποτε χάρτης "αρσενικότητας" (όπως και "θηλυκότητας") είναι κοινωνικά προσανατολισμένος για να ορίσει μέσα από μιά λεπτομερή καταγραφή των διαφορών τις δέουσες συμπεριφορές.

Αν λοιπόν το γυναικείο σώμα (και οι γυναικείες συμπεριφορές) μπαίνοντας δυναμικά στην "αντροκρατούμενη" δημόσια ζωή διεκδίκησαν και πέτυχαν να τους αναγνωριστεί η μετοχή τους στην δύναμη, την ενεργητικότητα, την ζωτικότητα της εμπορευματικής παραγωγής εννοώντας αυτά σαν επιτυχία, τότε το νοούμενο σαν αντρικό (σώμα και συμπεριφορές) με ποιό τρόπο και με ποιό κόστος θα ήταν δυνατό να υποβιβαστεί στα μέτρα της α-δυναμίας (του) για να απελευθερωθεί; **Με κανένα!** Είναι υποχρεωμένο, επί ποινή "ανωμαλίας", να μείνει κρατούμενο της πόζας του, της πόζας του κόσμου του. Ενός κόσμου στον οποίο το δούναι και το λαβείν της δύναμης είναι ο άξονας περιστροφής, ενός κόσμου όπου η α-δυναμία είναι απαγορευμένη, ή, άλλοτε, το "σήμα" της παιδικότητας του ανθρώπινου είδους, μπροστά σε κάποιον πατέρα-θεό.

Με κανένα... Το αντρικό του σώματος μπορεί ίσως να προσπαθεί να ισορροπεί στον ανδρισμό του. Αλλά έτσι δεν θα συναντάει το θηλυκό παρά σαν άρνησή του, σαν απειλή. Αυτοεξόντωση, αυτοακρωτηριασμός: να ποιό είναι το μέγεθος της δύναμης...

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΥΡΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(ΓΙΑ ΦΕΡΕΛΠΙΔΕΣ ΝΕΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ)

Η ανεργία χτυπάει. Χτυπάει τη πόρτα μας, χτυπάει τη τσέπη μας, χτυπάει τα νεύρα μας. Όχι ότι έχουμε καμμία ιδιαίτερη όρεξη για δουλειά. Αλλά ακριβώς επειδή δεν έχουμε καμμία τέτοια όρεξη, επειδή δηλαδή από ανάγκη δουλεύουμε, η ανεργία μας σπάει το ηθικό. (Αυτό το ξέρουν πολύ καλά τα αφεντικά, γι' αυτό τρίβουν τα χέρια τους)

Το σαμποτάζ θέλοντας να αντιμετωπίσει το κακό στη ρίζα του αναλαμβάνει από αυτό το τεύχος μία φιλόδοξη προσπάθεια δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας. Δυστυχώς αυτές οι νέες θέσεις εργασίας εντάσσονται στο καπιταλιστικό πνεύμα της καπιταλιστικής κοινωνίας - αλλά είπαμε: η επανάσταση δεν είναι δουλειά (δεν θα μας δώσει να φάμε), είναι ευχαρίστηση.

Όπως ο καθένας μπορεί να καταλάβει, μία τέτοια προσπάθεια αποτελεί "έργο ζωής".

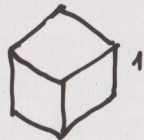
Με την έννοια πως αν περιμένουμε να έρθει η περιβόητη "ανάκαμψη της οικονομίας" θα ψοφήσουμε, αν όχι σωματικά σίγουρα ψυχολογικά. Εν πάσει περιπτώσει πρέπει να βοηθήσουμε τους εαυτούς μας και να μην τα περιμένουμε όλα από το κράτος - αυτό δεν είναι το σύνθημα της εποχής; Ε, το λοιπόν μπίζνες! Βουρ!!

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

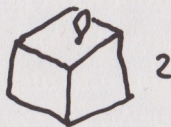
ΛΙΘΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ/ ΣΤΡΙΑ

Καθώς στις μητροπόλεις το μπετόν έχει κυριεύσει τα πάντα, το να βρεί κανείς πέτρες για να τις πετάξει εκεί που πρέπει εκφράζοντας τα ευγενέστερα των συναισθημάτων του είναι κάτι πολύ δύσκολο. Πόσες και πόσες εκδηλώσεις πάθους δεν έμειναν μισοτελειωμένες λόγω έλλειψης αυτού του πανάρχαιου υλικού; Πόσοι και πόσοι λιθοβολισμοί δεν ξεκίνησαν καν επειδή δεν βρέθηκαν την κατάλληλη στιγμή στο κατάλληλο μέρος τα απαραίτητα; Και φυσικά το ξήλωμα των πεζοδρομίων είναι λύση ανάγκης: άλλα κομμάτια βγαίνουν πολύ μεγάλα και είναι δύσχρηστα, άλλα πολύ μικρά και είναι άχρηστα... **Θεωρούμε δεδομένο πως το επάγγελμα του λιθοκατασκευαστή/ στρίας είναι ένα επάγγελμα με μέλλον.**

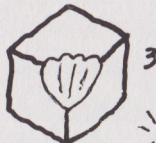
Φυσικά, όπως όλες οι δουλειές, θέλει υπευθυνότητα, σοβαρότητα, καινοτόμο πνεύμα... Θέλει προϊόντα αξιόπιστα, με ψηλά στάνταρς. Από την μεριά μας, κάναμε μία μικρή "έρευνα αγοράς", και καταλήξαμε σε μερικές πρότυπες προτάσεις. Τις δημοσιοποιούμε, πιστεύοντας πως το ανήσυχο και δημιουργικό πνεύμα των σημερινών νέων (ή τουλάχιστον εκείνων που θα ήθελαν να ξεκινήσουν μία καριέρα λιθοκατασκευής) θα δώσει πολύ περισσότερες...

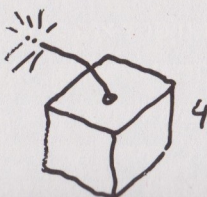
1. Απλή κυβική πέτρα (κυβόλιθος). Η πιο φτηνή και απλή κατασκευή: από μπετόν, σε καλούπι. Αποθηκεύεται εύκολα, χωρίς σπατάλη χώρου. Μπορεί να κατασκευάζεται σε διάφορα μεγέθη, ανάλογα με τη δύναμη εκσφενδονισμού, το στόχο, κλπ.

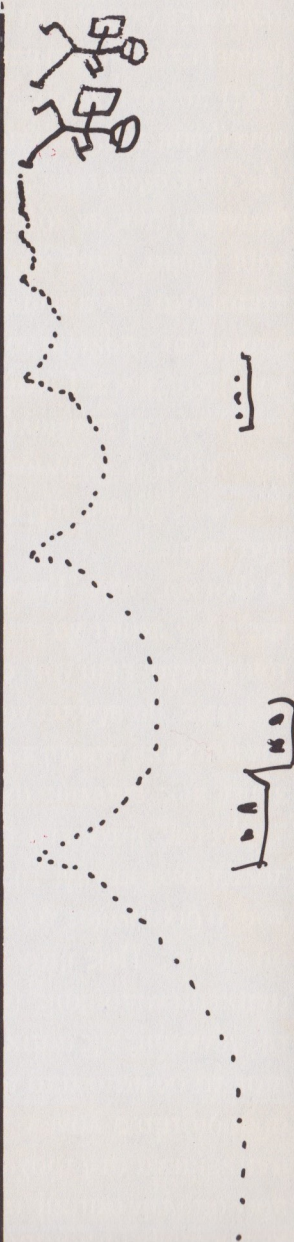
2. Κυβόλιθος με κρίκο (όχι, δεν είναι για μπρελόκ). Εύκολη κατασκευή, σχετικά δυσκολότερη αποθήκευση, αλλά έχει ένα επιπλέον προσόν: περνώντας ένα σκοινί από τον κρίκο, δημιουργείται κάτι ανάλογο της παλαιστινιακής σφεντόνας, επιτρέποντας πολύ μακρύτερες βολές.

3. Κυβόλιθος με "πίσισμο". Για πιο καλό κράτημα, και πιο εύστοχες βολές.

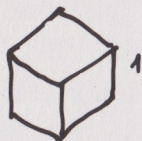

4. Εμπρηστικός κυβόλιθος: με εσωτερική κοιλότητα που γεμίζεται με εύφλεκτο υλικό. Η τρύπα κλείνει με φυτίλι. Μόλις ο κυβόλιθος σπάσει (και θα σπάσει εύκολα γιατί είναι τζούφιος) χύνεται η γέμιση και ανάβει. Πρόκειται για έναν πρωτοποριακό τύπο πέτρας, ιδιαίτερα χρήσιμο σε δόσεις δεν προλαβαίνουν να πετάξουν σωστά πρώτα μια (παραδοσιακή) πέτρα και ύστερα ένα (παραδοσιακό) μπουκάλι. "Δύο σε ένα" όπως θα έλεγε κάποιος διαφημιστής.

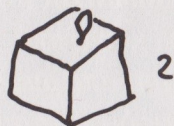

ναν μισοτελειωμένες λόγω έλλειψης αυτού του πανάρχαιου υλικού; Πόσοι και πόσοι λιθοβολισμοί δεν ξεκίνησαν καν επειδή δεν βρέθηκαν την κατάλληλη στιγμή στο κατάλληλο μέρος τα απαραίτητα; Και φυσικά το ξήλωμα των πεζοδρομίων είναι λύση ανάγκης: άλλα κομμάτια βγαίνουν πολύ μεγάλα και είναι δύσχρηστα, άλλα πολύ μικρά και είναι άχρηστα... **Θεωρούμε δεδομένο πως το επάγγελμα του λιθοκατασκευαστή/ στρίας είναι ένα επάγγελμα με μέλλον.**

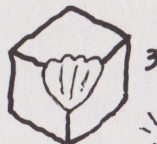
Φυσικά, όπως όλες οι δουλειές, θέλει υπευθυνότητα, σοβαρότητα, καινοτόμο πνεύμα... Θέλει προϊόντα αξιόπιστα, με ψηλά στάνταρς. Από την μεριά μας, κάναμε μία μικρή "έρευνα αγοράς", και καταλήξαμε σε μερικές πρότυπες προτάσεις. Τις δημοσιοποιούμε, πιστεύοντας πως το ανήσυχο και δημιουργικό πνεύμα των σημερινών νέων (ή τουλάχιστον εκείνων που θα ήθελαν να ξεκινήσουν μία καριέρα λιθοκατασκευής) θα δώσει πολύ περισσότερες...

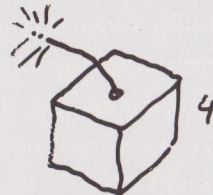
1. Απλή κυβική πέτρα (κυβόλιθος). Η πιό φτηνή και απλή κατασκευή: από μπετόν, σε καλούπι. Αποθηκεύεται εύκολα, χωρίς σπατάλη χώρου. Μπορεί να κατασκευάζεται σε διάφορα μεγέθη, ανάλογα με τη δύναμη εκσφενδονισμού, το στόχο, κλπ.

2. Κυβόλιθος με κρίκο (όχι, δεν είναι για μπρελόκ). Εύκολη κατασκευή, σχετικά δυσκολότερη αποθήκευση, αλλά έχει ένα επιπλέον προσόν: περνώντας ένα σκοινί από τον κρίκο, δημιουργείται κάτι ανάλογο της παλαιστινιακής σφεντόνας, επιτρέποντας πολύ μακρύτερες βολές.

3. Κυβόλιθος με "πίασμο". Για πιό καλό κράτημα, και πιό εύστοχες βολές.

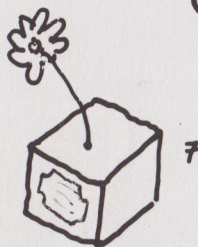
4. Εμπρηστικός κυβόλιθος: με εσωτερική κοιλότητα που γεμίζεται με εύφλεκτο υλικό. Η τρύπα κλείνει με φυτίλι. Μόλις ο κυβόλιθος σπάσει (και θα σπάσει εύκολα γιατί είναι τζούφιος) χύνεται η γέμιση και ανάβει. Πρόκειται για έναν πρωτοποριακό τύπο πέτρας, ιδιαίτερα χρήσιμο σε όσους δεν προλαβαίνουν να πετάξουν σωστά πρώτα μια (παραδοσιακή) πέτρα και ύστερα ένα (παραδοσιακό) μπουκάλι. "Δύο σε ένα" όπως θα έλεγε κάποιος διαφημιστής.

5. Πέτρα "μπούμεραγκ". Έχει ενσωματωμένο λάστιχο υψηλής αντοχής, του οποίου η ελεύθερη άκρη περνάει στον καρπό. Ο τύπος αυτός ενδείκνυται για λιθοβολισμούς μικρών αποστάσεων. Φυσικά χρειάζεται εκπαίδευση στην χρήση, και ιδιαίτερη προσοχή στις "επιστροφές". Ενα λάθος θα απαλλάξει τον εχθρό σας από το να μαζεύει και να ρίχνει πίσω τις (άλλες) πέτρες.

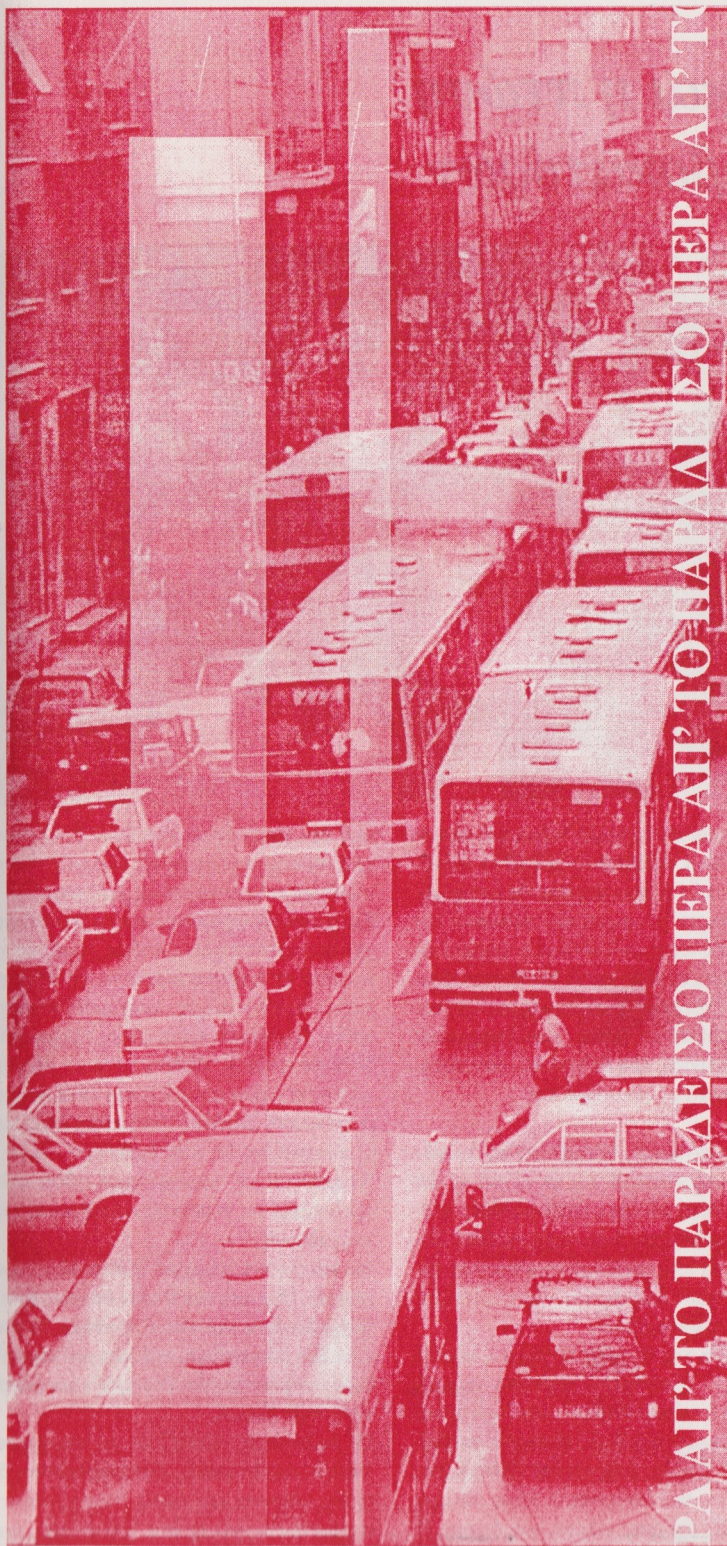

6. Κυβόλιθος από σκληρό καουτσούκ. Για φιλόδοξους και σπορτίφ λιθοβολητές. Το απαύγασμα της τεχνολογίας. Με κατάλληλη τεχνική (φάλτσα, γωνία βολής, κλπ) μπορούν να επιτευχθούν αλλεπάλληλα χτυπήματα σε στυλ καραμπόλας.

7. Και τέλος: κυβόλιθος με φυτεμένο (ψεύτικο) λουλούδι, και ετικέττα για σύντομο μήνυμα. Αυτός ο τύπος δεν είναι για οδομαχίες, αλλά για εκείνους και εκείνες που ακόμα και το "σ' αγαπώ" το λένε με πέτρες. Ετσι, για παράδειγμα, μπορείτε να πετάξετε έναν τέτοιο κυβόλιθο στο τζάμι του αγαπημένου ή της αγαπημένης σας, που κάνει το κορόιδο στο χτύπημα του κουδουνιού. Ή, μπορείτε απλά να τον αφήσετε στην εξώπορτα του/της, με ένα σημείωμα του είδους "έγινε της πουτάνας πάλι απόψε. Σε έπαιρνα τηλέφωνο να κατέβεις, αλλά μάλλον κοιμόσουνα. Θα τα πούμε το μεσημέρι στα δικαστήρια..."

Αν οι αστοί ολοκλήρωσαν την επανάστασή τους σαν τάξη της οικονομίας, οι προλετάριοι θα κάνουν την δική τους σαν τάξη της συνείδησης. Κιαν οι νικητές αστοί έχουν να επιδείξουν μία επιική, γραμμική ιστορία των αλλεπάλληλων σταθμών της προέλασής τους, οι προλετάριοι έχουν να διαλέξουν, και πάλι από την αρχή, μέσα από το ν-διάστατο πεδίο των μισοτελειωμένων προσπαθειών τους την μνήμη που τους είναι απαραίτητη. Μνήμη του παρελθόντος κατά ένα λόγο, αλλά κυρίως μνήμη του παρόντος και του μέλλοντος τους.

Αν οι αστοί ολοκλήρωσαν την επανάστασή τους σαν *τάξη της οικονομίας*, οι προλετάριοι θα κάνουν την δική τους σαν *τάξη της συνείδησης*. Κιαν οι νικητές αστοί έχουν να επιδείξουν μιά επική, γραμμική ιστορία των αλλεπάλληλων σταθμών της προέλασης τους, οι προλετάριοι έχουν να διαλέξουν, και πάλι από την αρχή, μέσα από το ν-διάστατο πεδίο των μισοτελειωμένων προσπαθειών τους την μνήμη που τους είναι *απαραίτητη*. Μνήμη του παρελθόντος κατά ένα λόγο, αλλά κυρίως μνήμη του παρόντος και του μέλλοντος τους.

Το υλικό τέτοιων ανακαλύψεων θα είναι μέρος μόνο της *εφεύρεσης* των αυθεντικών, ζωογόνων, απελευθερωτικών επιθυμιών - ένα γρασάρισμα εδώ, ένας μοχλός εκεί, σε μιά διαδικασία που θα φτιάξει την προλεταριακή μνήμη σαν μνήμη της *άρνησης*.

Αλλωστε και οι πεταλούδες άρνηση των σκουληκιών είναι...

16/11/80: η άνοδος και η πτώση δέκα χιλιάδων προβοκατόρων

Τα τελευταία χρόνια της δεκαετίας του '70 είναι χρόνια έντονων αγώνων αλλά και πολιτικών ανακαταξέσεων. Πέντε - έξι χρόνια κοινοβουλευτικής δημοκρατίας (μετά την χούντα) γεμάτα με εκατοντάδες εκρήξεις του κοινωνικού/ταξικού ανταγωνισμού έδειξαν πολλά. Το κράτος των κομμάτων είχε αρχίσει να αποκτάει το δικό του βάρος στην ελληνική κοινωνία - σαν ρυθμιστής και χειραγωγός των κοινωνικών διεκδικήσεων. Στο τέλος της δεκαετίας, παρόλα αυτά, εκεί που που παραιμένει σαν μείζον πολιτικός στόχος είναι το "κράτος της δεξιάς", η "τρομοκρατία της δεξιάς", κλπ. Ενας τέτοιος στόχος (που σημαίνει ουσιαστικά την εναλλαγή στην πολιτική διαχείριση) δημιουργεί τριβές και εντάσεις στην βάση των κομμάτων της αντιπολίτευσης, και έντονες διεργασίες. Τα πιο ριζοσπαστικά μέλη των κομμάτων αυτών αποχωρούν, διασπώνται, ή διαγράφονται - αποκορύφωμα είναι η διαγραφή της πλειοψηφίας των νεολαϊστικών (κύρια φοιτητικών και σπουδαστικών) οργανώσεων, από το τότε ΚΚΕ εσ., το 1978, και η δημιουργία της "Β Πανελλαδικής"... μιλάμε για διαγραφή σχεδόν 8.000 ατόμων...

Αλλά και στις παραδοσιακές οργανώσεις της άκρας αριστεράς γίνονται "ιστορικές αλλαγές", κάτω από την πίεση, κυρίως, μίας καινούργιας κοινωνικής φιγούρας, νεολαϊστικής και εργατικής, που έχει περισσότερο "ελευθεριακή" κουλτούρα από την συντηρητική, "στρατευμένη" των οργανώσεων αυτών. Τέλος, την ίδια εποχή, κάνει την πρώτη του εμφάνιση το ιδεολογικό ρεύμα της αναρχίας, που θα επενδύσει μερικές από τις νεολαϊστικές, μητροπολιτικές, εντάσεις.

Το '80 είναι λοιπόν μία χρονιά ιδιαίτερα θερμή. Μετά την πετυχημένη καπιταλιστική ανάπτυξη των χρόνων της χούντας και της μεταπολίτευσης, έχει τεθεί δυναμικά το ζήτημα της (προς όφελος των εργατών και των μικροαστών) αναδιανομής. Όπως και τα

προηγούμενα χρόνια, ξεσπούν το '80 αγώνες, συχνά βίαιοι σε εργατικούς χώρους, σε γειτονιές (π.χ. χαβούζα στο Μαρούσι) αλλά και στην επαρχία (συγκρούσεις στην Ρόδο ενάντια στον ελλειμενισμό αμερικάνικων πολεμικών πλοίων).

Την ίδια χρονιά επικρατεί ένταση στα πανεπιστήμια όλης της Ελλάδας. Μιά συμμαχία ανάμεσα σε ακροαριστερές κατά κύριο λόγο οργανώσεις, με κεντρικό κορμό την Β. Πανελλαδική, και ένα ισχυρό ρεύμα (αντιφατικής) αμφισβήτησης της δημοκρατίας των κομμάτων, του (πολιτικού και κοινωνικού) συντηρητισμού της "αριστεράς", και του "πειθαρχημένου" πανεπιστημίου έχει πάρει την ηγεμονία στους φοιτητικούς χώρους, προς μεγάλη αγανάκτηση της ΚΝΕ. Σχεδόν όλα τα πανεπιστήμια βρίσκονται υπό πολύμηνες καταλήψεις, ενώ δεν είναι σπάνιοι οι ενδοπανεπιστημιακοί ξυλοδαρμοί των "αναρχοαντόνομων" με την ΚΝΕ. Τις παραμονές της επετειακής πορείας της 17ης Νοέμβρη του '80 η κυβέρνηση Ράλλη απαγορεύει να φτάσει η πορεία στην αμερικάνικη πρεσβεία. Η κνιτοκρατούμενη ΕΦΕΕ συναινεί. Στον αντίποδα, οι εξωκοινοβουλευτικές πλειοψηφίες των κατελιγμένων πανεπιστημίων αποφασίζουν πως το σπάσιμο αυτής της απαγόρευσης μπορεί να είναι η πολιτική κορύφωση των "αντιδεξιών" και των "αντιιμπεριαλιστικών" αγώνων των τελευταίων χρόνων. Έτσι η "μειοψηφία" της ΕΦΕΕ αποφασίζει "πορεία στη πρεσβεία".

Το απόγευμα της 16/11 Νοέμβρη, ένας εντυπωσιακός αριθμός διαδηλωτών, διατεθειμένων να σπάσουν την απαγόρευση, συγκεντρώνεται έξω από το Πολυτεχνείο. Αριστεριστές, αναρχικοί και αυτόνομοι σχηματίζουν ένα μεγάλο και δυναμικό μπλόκ: είναι οι δέκα χιλιάδες προβοκάτορες. Ωστόσο, αν εξαιρέσουμε τους περίπου 2000 αναρχικούς, οι υπόλοιποι δεν έχουν κάποιον ιδιαίτερο εξοπλισμό για σύγκρουση με την αστυ-

νομία. Αυτό που κυριαρχεί είναι η εκτίμηση πως ο Ράλλης θα διατάξει τελικά να κτυπήσει τόσο πολύ κόσμο, και πως θα υποχωρήσει κάτω από την πίεση του πολιτικού κόστους. Αν υπάρχει μία τέτοια εκτίμηση είναι γιατί τελικά, αυτό το μπλόκ της εξωκοινοβουλευτικής (και άκρας) αριστεράς δεν έχει συνηθιστεί το βάθος των συμφωνιών που βρίσκονται, ήδη δεδομένες, σαν πυρήνας του κράτους των κομμάτων.

Αργότερα το βράδυ, ύστερα από τις συνηθισμένες μικροσυγκρούσεις με το μπλόκ του ΚΚΕ, οι δέκα χιλιάδες προβοκάτορες φτάνουν στο σύνταγμα, στην αρχή της Βασ. Σοφίας. Πίσω τους αλλά και σε ολόκληρη την πλατεία έχουν παρκάρι οι νομοταγείς διαδηλωτές των κομμάτων.

Στο κεφάλι της πορείας υπάρχουν καμιά εικοσαριά "αλυσίδες" - απέναντι μερικές μετά το πρώτο σπρώξιμο. Η πορεία ανεβαίνει την Β. Σοφίας, μέχρι το υπ. εξωτερικών, όπου είναι παραταγμένη η κύρια δύναμη των ΜΑΤ, έχοντας κλείσει τον δρόμο. Η απόσταση ανάμεσα στην πρώτη αλυσίδα της

πως δεν μπορούν να ανοίξουν τον δρόμο, τραβιούνται στην άκρη και εμφανίζονται οι αύρες μαρσάροντας και ουρλιάζοντας.

Πρόχειρα οδοφράγματα στήνονται στην αρχή της πανεπιστημίου, καθώς αρχίζουν να πέφτουν τα πρώτα δακρυγόνα. Οι δέκα χιλιάδες προβοκάτορες υποχωρούν άτακτα, καθώς οι μπάτσες και οι αύρες εξαπολύουν δεύτερη επίθεση. Πολλοί τρέχουν να κρυφτούν στο μπλόκ του ΚΚΕ που είναι παρακαρσιμένο στη Στάδιο, ελπίζοντας ίσως πως οι κουνκούδες θα τους λυπηθούν - αλλά η "κομμουνιστική" περιφρούριση κάνει καλά την δουλειά της δέροντας όσους κυνηγημένους πλησιάζουν.

Με δακρυγόνα και άγριο ξύλο τα ΜΑΤ προχωρούν. Έξω από του Φλόκα θα κτυπήσουν μέχρι θανάτου την νεαρή εργάτρια Σταματίνα Κανελλοπούλου, ενώ λίγο πιο κάτω θα δολοφονήσουν με τον ίδιο τρόπο τον φοιτητή Ιάκωβο Κουμή.

Οι διαδηλωτές συνεχίζουν να υποχωρούν άτακτα, κακίην κακώς. Καταστρέφονται βιτρίνες, γίνονται λεηλασίες (δευτερεύουσες ευχάριστες ασχολίες στα "επεισόδια", που τα επόμενα χρόνια θα γίνουν κύριο "καθή-

βές και εντάσει στην βάση των κομμάτων της αντιπολίτευσης, και έντονες διεργασίες. Τα πιο ριζοσπαστικά μέλη των κομμάτων αυτών αποχωρούν, διασπώνται, ή διαγράφονται - αποκορύφωμα είναι η διαγραφή της πλειοψηφίας των νεολαϊστικών (κύρια φοιτητικών και σπουδαστικών) οργανώσεων, από το τότε ΚΚΕ ε.σ., το 1978, και η δημιουργία της "Β Πανελλαδικής"... μιλάμε για διαγραφή σχεδόν 8.000 ατόμων...

Αλλά και στις παραδοσιακές οργανώσεις της άκρας αριστεράς γίνονται "ιστορικές αλλαγές", κάτω από την πίεση, κυρίως, μιάς καινούργιας κοινωνικής φιγούρας, νεολαϊστικής και εργατικής, που έχει περισσότερο "ελευθεριακή" κουλτούρα από την συντηρητική, "στρατευμένη" των οργανώσεων αυτών. Τέλος, την ίδια εποχή, κάνει την πρώτη του εμφάνιση το ιδεολογικό ρεύμα της αναρχίας, που θα επενδύσει μερικές από τις νεολαϊστικές, μητροπολιτικές, εντάσεις.

Το '80 είναι λοιπόν μιά χρονιά ιδιαίτερα θερμή. Μετά την πετυχημένη καπιταλιστική ανάπτυξη των χρόνων της χούντας και της μεταπολίτευσης, έχει τεθεί δυναμικά το ζήτημα της (προς όφελος των εργατών και των μικροαστών) αναδιανομής. Όπως και τα

πάρει την ηγεμονία στους φοιτητικούς χώρους, προς μεγάλη αγανάκτηση της ΚΝΕ. Σχεδόν όλα τα πανεπιστήμια βρίσκονται υπό πολύμηνες καταλήψεις, ενώ δεν είναι σπάνιοι οι ενδοπανεπιστημιακοί ξυλοδαρμοί των "αναρχοαυτόνομων" με την ΚΝΕ. Τις παραμονές της επετειακής πορείας της 17ης Νοέμβρη του '80 η κυβέρνηση Ράλλη απαγορεύει να φτάσει η πορεία στην αμερικάνικη προεβεία. Η κνιτοκρατούμενη ΕΦΕΕ συνανιει. Στον αντίποδα, οι εξωκοινοβουλευτικές πλειοψηφίες των κατειλημμένων πανεπιστημίων αποφασίζουν πως το σπάσιμο αυτής της απαγόρευσης μπορεί να είναι η πολιτική κορύφωση των "αντιδεξιών" και των "αντιμπεριαλιστικών" αγώνων των τελευταίων χρόνων. Ετσι η "μειοψηφία" της ΕΦΕΕ αποφασίζει "πορεία στη προεβεία".

Το απόγευμα της 16/11 Νοέμβρη, ένας εντυπωσιακός αριθμός διαδηλωτών, διατεθειμένων να σπάσουν την απαγόρευση, συγκεντρώνεται έξω από το Πολυτεχνείο. Αριστεριστές, αναρχικοί και αυτόνομοι σχηματίζουν ένα μεγάλο και δυναμικό μπλόκ: είναι οι δέκα χιλιάδες προβοκάτορες. Ωστόσο, αν εξαιρέσουμε τους περίπου 2000 αναρχικούς, οι υπόλοιποι δεν έχουν κάποιοι ιδιαίτερο εξοπλισμό για σύγκρουση με την αστυ-

νομία. Αυτό που κυριαρχεί είναι η εκτίμηση πως ο Ράλλης θα διατάσει τελικά να κτυπήσει τόσο πολύ κόσμο, και πως θα υποχωρήσει κάτω από την πίεση του πολιτικού κόσμου. Αν υπάρχει μιά τέτοια εκτίμηση είναι γιατί τελικά, αυτό το μπλόκ της εξωκοινοβουλευτικής (και άκρας) αριστεράς δεν έχει συνηδητοποιήσει το βάθος των συμφωνιών που βρίσκονται, ήδη δεδομένες, σαν πυρήνας του κράτους των κομμάτων.

Αργότερα το βράδυ, ύστερα από τις συνηθισμένες μικροσυγκρούσεις με το μπλοκ του ΚΚΕ, οι δέκα χιλιάδες προβοκάτορες φτάνουν στο σύνταγμα, στην αρχή της Βασ. Σοφίας. Πίσω τους αλλά και σε ολόκληρη την πλατεία έχουν παρκάρει οι νομοταγείς διαδηλωτές των κομμάτων.

Στο κεφάλι της πορείας υπάρχουν καμιά εικοσαριά "αλυσίδες" - απέναντι μερικές "αλυσίδες" καπελλάκηδων, που διαλύονται μετά το πρώτο σπρώξιμο. Η πορεία ανεβαίνει την Β. Σοφίας, μέχρι το υπ. εξωτερικών, όπου είναι παραταγμένη η κύρια δύναμη των ΜΑΤ, έχοντας κλείσει τον δρόμο. Η απόσταση ανάμεσα στην πρώτη αλυσίδα της πορείας και τους μπάτσους είναι μικρότερη από ένα μέτρο. Πίσω από τα εκατοντάδες άσπρα κράνη διακρίνονται δεκάδες αύρες με αναμένες τις μηχανές. Ο εισαγγελέας επαναλαμβάνει την απαγόρευση και απαιτεί να διαλυθεί η πορεία. Η απάντηση των επικεφαλής της διαδήλωσης είναι "διώχτε την αστυνομία γιατί θα την διαλύσουμε εμείς". Το σύνθημα "όλοι πορεία στην προεβεία" ακούγεται σε όλο το σύνταγμα...

Δευτερόλεπτα μετά αρχίζει η επίθεση των ΜΑΤ, με κλομπ. Οι πρώτες αλυσίδες της πορείας, κάτω από συνεχές ξύλο παρμένουν στην θέση τους, σπρώχνοντας σώμα με σώμα τους μπάτσους. Αντίθετα πίσω επικρατεί αναίτιος πανικός. Η μέση της πορείας σπάει και διαλύεται - ίσως επειδή το κοινό σπρώξιμο τώτων εκατοντάδων ανθρώπων προς τα εμπρός δημιουργεί ασφυξία σε πολλούς. Οι πρώτες αλυσίδες βρίσκονται μόνες τους, χωρίς υποστήριξη από πίσω, και αρχίζουν να υποχωρούν. Με συνεχείς μάχες σώμα με σώμα οι μπάτσοι προχωρούν σιγά-σιγά προς την Μ. Βρεττανία. Βλέποντας ωστόσο

πως δεν μπορούν να ανοίξουν τον δρόμο, τραβιούνται στην άκρη και εμφανίζονται οι αύρες μαρσάροντας και ουρλιάζοντας.

Πρόχειρα οδοφράγματα στήνονται στην αρχή της πανεπιστημίου, καθώς αρχίζουν να πέφτουν τα πρώτα δακρυγόνα. Οι δέκα χιλιάδες προβοκάτορες υποχωρούν άτακτα, καθώς οι μπάτσοι και οι αύρες εξαπολύουν δεύτερη επίθεση. Πολλοί τρέχουν να κρυφτούν στο μπλόκ του ΚΚΕ που είναι παρκαρισμένο στη Σταδίου, ελπίζοντας ίσως πως οι κουνκούδες θα τους ληπτηθούν - αλλά η "κομμουνιστική" περιφρούριση κάνει καλά την δουλειά της δέροντας όσους κυνηγημένους πλησιάζουν.

Με δακρυγόνα και άγριο ξύλο τα ΜΑΤ προχωρούν. Εξω από τον Φλόκα θα κτυπήσουν μέχρι θανάτου την νεαρή εργάτρια Σταματίνα Κανελλοπούλου, ενώ λίγο πιο κάτω θα δολοφονήσουν με τον ίδιο τρόπο τον φοιτητή Γάκωβο Κουμή.

Οι διαδηλωτές συνεχίζουν να υποχωρούν άτακτα, κακίην κακώς. Καταστρέφονται βιτρίνες, γίνονται ληηλασίες (δευτερεύουσες ευχάριστες ασχολίες στα "επεισόδια", που τα επόμενα χρόνια θα γίνουν κύριο "καθήκον") αλλά δεν φτιάχνεται ούτε ένα οδόφραγμα της προκοπής, που να μπορεί να σταματήσει τις αύρες, επιτρέποντας την ανασύνταξη της διαδήλωσης. Ετσι η αστυνομία προελαύνει. Οι προβοκάτορες υποχωρούν προς το πολυτεχνείο και τα Εξάρχεια. Ήδη πολλοί μπάτσοι έχουν βγάλει όπλα και πυροβολούν. Τραυματίζονται από σφαίρες οι πρώτοι διαδηλωτές.

Οι αύρες έχουν αναπτυχθεί στην Πατησίων. Οσοι δεν προλαβαίνουν να μπουν στο πολυτεχνείο κυνηγιούνται κάτω από ένα καταγισμό δακρυγόνων μέχρι της αρχές της Ν. Φιλαδέλφειας. Τις ίδιες ώρες γύρω από το πολυτεχνείο γίνονται επιθέσεις και αντεπιθέσεις, με τους μπάτσους να πυροβολούν άλλοτε στον αέρα και άλλοτε στο ψαχνό. Δύο προβοκάτορες τραυματίζονται πολύ σοβαρά από σφαίρες, άλλοι λιγότερο. Τελικά οι διαδηλωτές κλείνονται στο πολυτεχνείο.

Επικρατεί σύγχυση και φόβος, από τα νέα για τους νεκρούς και τους εκατοντάδες τραυματίες. Αποδεικνύεται η δραματική αλήθεια πως τέτοιας έντασης και έκτασης

Στην μόνυπο από την πραγματικά θερμή υποδοχή που επεφύλαξαν οι Ροδίτες στην αστυνομία, κάποιον στα 1980.... τους πέταξαν, κυριολεκτικά, στη θάλασσα!!

Την Δευτέρα 28 Μαρτίου 94, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία ήμουν υποχρεωμένος να καταταγώ στις τάξεις του ελληνικού στρατού.

Σαν άνθρωπος που σέβεται τον εαυτό του και σαν αναρχικός που αρνείται να εξουσιάζει και να εξουσιάζεται, αρνούμαι να υπηρετήσω -ΜΕ ΟΠΟΙΟΝΔΗΠΟΤΕ ΤΡΟΠΟ- τον δολοφονικό αυτό κρατικό μηχανισμό.

Πόσο μάλιστα στην συγκεκριμένη χρονική περίοδο, όπου το ελληνικό κράτος και κεφάλαιο, με την πολιτική τους στάση (σπάσιμο του εμπάργκο στη Σερβία, εμπορικός αποκλεισμός της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας) συμμετέχουν επίσημα στον πόλεμο της Γιουγκοσλαβίας ενισχύοντας ταυτόχρονα την γενίκευσή του.

Αρνούμαι επίσης να υπηρετήσω τον ελληνικό στρατό:

*** Γιατί** δεν νοιώθω έλληνας -μήτε οποιουδήποτε άλλου κράτους- υπήκοος. Δεν επέλεξα εγώ να γεννηθώ στον γεωγραφικό χώρο που λέγεται Ελλάδα. Απλώς έτυχε, και δεν νοιώθω καμμία απολύτως υποχρέωση γι' αυτό απέναντι στην "πατρίδα".

Αντίθετα νοιώθω μίσος και οργή για τα σύνορα που περιορίζουν την ελευθερία των ανθρώπων που έτυχε να γεννηθούν σ' αυτήν, και γιατί μιά μικρή κάστα ανθρώπων εκμεταλλεύεται και καταπιέζει τους κατοίκους της.

*** Γιατί** είτε μας αποκαλούν έλληνες, είτε τούρκους, είτε αλβανούς, ρώσους ή γάλλους, όλοι οι καταπιεσμένοι είμαστε "εθνικά" τυχαίοι. Που δεν μας χωρίζει τίποτα πέρα από τα συμφέροντα των αφεντάδων μας. Οι μοναδικοί μας εχθροί είναι αυτοί που καθορίζουν τις ζωές μας, κανένας άλλος. Αυτοί είναι που δημιουργούν και συντηρούν πολέμους για την επιβολή της εξουσίας τους και την αύξηση των κερδών τους. Αυτοί που σκοτώνονται στα μέτωπα και στις ασκήσεις είμαστε όλοι αυτοί που είμαστε καταγραμμένοι στα κατάστοιχά τους σαν έμψυχο υλικό.

Κια κάθε φορά που πολεμώντας τα συμφέροντά τους ερχόμαστε πιά κοντά μεταξύ μας, αποδεικνύουμε την αχρηστεία της ύπαρξής τους. Και κάθε φορά που αμφισβητείται έμπρακτα η κυριαρχία των πλούσιων και ισχυρών, αυτοί εφευρίσκον και νέες μεθόδους καταστολής, προσπαθώντας να πνίξουν τους αγώνες για ελευθερία.

*** Γιατί** η ύπαρξη στρατευμάτων κατοχής στην ελληνική κοινωνία, κάθε άλλο παρά προστατευτικό ρόλο μπορούν να έχουν γι' αυτή. Τη στιγμή μάλιστα που οι εχθροί του ανθρώπινου γένους βρίσκονται και εντός των συνόρων.

*** Γιατί** οι милитарιστικές λογικές που απ' τον στρατό διαχέονται στην κοινωνία έχουν να κάνουν με την ψευδή προβολή της ανωτερότητας του "έθνους", με τον εθνικισμό. Υποβληθώντας έτσι τον εκφασισμό και την στρατιωτικοποίηση της κοινωνίας, προτρέποντάς την ταυτόχρονα στην υιοθέτηση σωβινιστικών και ρατσιστικών λογικών.

*** Γιατί** δεν νοιώθω καμμία απολύτως ανωτερότητα εξαιτίας του φύλου μου. Είναι άλλωστε γνωστό πως οι μοναδικές διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι βιολογικές. Ο στρατός είναι σχολείο που στοχεύει και στη διάπλαση

Ανδρών. Ανδρών σε ετοιμότητα ν' αποδείξουν τη μαγκιά και το αντρίλίκι τους ανα πάσα στιγμή. Αντρών που καθοδηγούνται στο να μεταχειρίζονται τις γυναίκες σαν κατώτερα όντα και σαν αντικείμενα ηδονής. Αντρών που το μοναδικό τους επιχείρημα σ' οποιοδήποτε αδιέξοδο είναι η μυϊκή τους δύναμη και αυτοσκοπός τους η επιβολή.

*** Γιατί** ο στρατός είναι ο τελευταίος και σκληρότερος ταυτόχρονα σταθμός των νέων πριν την πλήρη κοινωνικοποίησή (υποταγή) τους στον αστικό πολιτισμό της ανισότητας και της καταπίεσης. Σαν θεσμός, ένας από τους κυριότερους σκοπούς του είναι η κάμψη και των τελευταίων αντιστάσεων εκείνων των ανθρώπων που εξακολουθούν να αρνούνται την υποταγή, υπερασπίζοντας ταυτόχρονα την αξιοπρέπιά τους. Ότι μπορεί να έχουν αφήσει όρθιο μέσα μας η οικογένεια, η θρησκεία, το σχολείο, η δουλειά και οι λοιποί θεσμοί, ο στρατιωτικός μηχανισμός επιδιώκει να το καταστειλει βίαια, μιά για πάντα.

ντα.

*** Γιατί** ο ελληνικός στρατός, όπως και όλοι οι στρατοί, έχει σαφή πολιτική θέση και στα κοινωνικά δρώμενα. Δεν είναι τυχαίο γεγονός το ότι έχει χρησιμοποιηθεί καταλυτικά στην εγκαθίδρυση δικτατοριών. Όπως δεν χρησιμοποιήθηκε τυχαία στην καταστολή κινημάτων αντίστασης (π.χ. εμφύλιος, χούντα '67).

Δεν είναι επίσης τυχαίο πως το κράτος χρησιμοποιεί τον στρατό για να εμποδίσει την παροχή ασύλου σε κατατρεγμένους (δολοφονίες προσφύγων στα σύνορα). Ούτε τυχαία ο στρατός χρησιμοποιείται σαν απεργοσπαστικός μηχανισμός.

άρνηση στράτευσης

άρνηση στράτευσης

της επάρχεις τους. Και κάθε φορά που αμφισβητείται εμπράκτα η κυριαρχία των πλουσίων και ισχυρών, αυτοί εφευρίσκον και νέες μεθόδους καταστολής, προσπαθώντας να πνίξουν τους αγώνες για ελευθερία.

* **Γιατί** η ύπαρξη στρατευμάτων κατοχής στην ελληνική κοινωνία, κάθε άλλο παρά προστατευτικό ρόλο μπορούν να έχουν γι' αυτή. Τη στιγμή μάλιστα που οι εχθροί του ανθρώπινου γένους βρίσκονται και εντός των συνόρων.

* **Γιατί** οι милитарιστικές λογικές που απ' τον στρατό διαχέονται στην κοινωνία έχουν να κάνουν με την ψευδή προβολή της ανωτερότητας του "έθνους", με τον εθνικισμό. Υποβοηθώντας έτσι τον εκφασισμό και την στρατιωτικοποίηση της κοινωνίας, προτρέποντάς την ταυτόχρονα στην υιοθέτηση σωβινιστικών και ρατσιστικών λογικών.

* **Γιατί** δεν νοιώθω καμμία απολύτως ανωτερότητα εξαιτίας του φύλου μου. Είναι άλλωστε γνωστό πως οι μοναδικές διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι βιολογικές. Ο στρατός είναι σχολείο που στοχεύει και στη διάπλαση Ανδρών. Ανδρών σε ετοιμότητα ν' αποδείξουν τη μαγκιά και το αντρίλίκι τους ανα πάσα στιγμή. Αντρών που καθοδηγούνται στο να μεταχειρίζονται τις γυναίκες σαν κατώτερα όντα και σαν αντικείμενα ηδονής. Αντρών που το μοναδικό τους επιχείρημα σ' οποιοδήποτε αδιέξοδο είναι η μύϊκή τους δύναμη και αυτοσκοπός τους η επιβολή.

* **Γιατί** ο στρατός είναι ο τελευταίος και σκληρότερος ταυτόχρονα σταθμός των νέων πριν την πλήρη κοινωνικοποίησή (υποταγή) τους στον αστικό πολιτισμό της ανισότητας και της καταπίεσης. Σαν θεσμός, ένας από τους κυριότερους σκοπούς του είναι η κάμψη και των τελευταίων αντιστάσεων εκείνων των ανθρώπων που εξακολουθούν να αρνούνται την υποταγή, υπερασπίζοντας ταυτόχρονα την αξιοπρέπειά τους. Ότι μπορεί να έχουν αφήσει όρθιο μέσα μας η οικογένεια, η θρησκεία, το σχολείο, η δουλειά και οι λοιποί θεσμοί, ο στρατιωτικός μηχανισμός επιδιώκει να το καταστείλει βίαια, μιά για πάντα.

* **Γιατί** ο ελληνικός στρατός, όπως και όλοι οι στρατοί, έχει σαφή πολιτική θέση και στα κοινωνικά δρώμενα. Δεν είναι τυχαίο γεγονός το ότι έχει χρησιμοποιηθεί καταλυτικά στην εγκαθίδρυση δικτατοριών. Όπως δεν χρησιμοποιήθηκε τυχαία στην καταστολή κινημάτων αντίστασης (π.χ. εμφύλιος, χούντα '67). Δεν είναι επίσης τυχαίο πως το κράτος χρησιμοποιεί τον στρατό για να εμποδίσει την παροχή ασύλου σε κατατρεγμένους (δολοφονίες προσφύγων στα σύνορα). Ούτε τυχαία ο στρατός χρησιμοποιείται σαν απεργοσπαστικός μηχανισμός (π.χ. απεργίες εργαζομένων στη καθαριότητα, ΕΑΣ)

* **Γιατί** ο στρατιωτικός μηχανισμός ήταν ανέκαθεν, και συνεχίζει να είναι, όργανο επιβολής εξουσίας των ισχυρών.

* **Γιατί** ακόμα και η στρατιωτική θητεία δεν είναι προσωπική υπόθεση του καθένα, αλλά κοινή υπόθεση όλων μας. Γιατί όλοι βιώνουμε τις συνέπειες που είτε απορρέουν, είτε σχετίζονται άμεσα μ' αυτή. Γιατί και η ολική άρνηση στράτευσης, όπως και κάθε άλλη επαναστατική πράξη, δεν μπορεί να μην εντάσσεται σ' ένα γενικότερο πλαίσιο αντικαθεστωτικής και αντιθεσμικής δράσης.

* **Γιατί** ταυτόχρονα με τη πράξη μου αυτή εκφράζεται έμπρακτα και η αλληλεγγύη μου στον ολικό αρνητή στράτευσης Τάκη Αντωνάτο, που το κράτος αυτές τις μέρες μεθοδεύει την δίωξη του. Καθώς επίσης και σε όλους όσους, ανά τον κόσμο, δίδονται για την εναντίωσή τους στον δολοφονικό αυτό μηχανισμό.

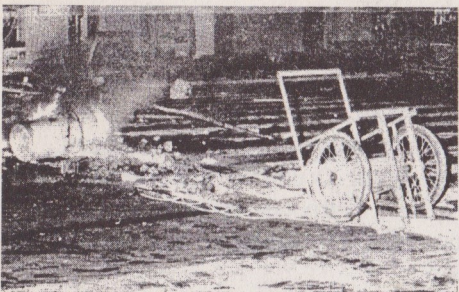
* **Γιατί** αρνούμαι να γίνω κρέας για οβίδες, στο βωμό των συμφερόντων της άρχουσας τάξης.

* **Γιατί** ο μόνος πόλεμος στον οποίο θα συμμετέχω θα είναι ο ταξικός.

**ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΥΤΟΠΙΑ Ν' ΑΓΩΝΙΖΟΜΑΣΤΕ
ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΥΣ ΚΑΤΑΠΑΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ ΜΑΣ
ΟΥΤΟΠΙΑ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΠΙΣΤΕΥΟΥΜΕ ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΜΕ ΕΤΣΙ.**

Γ. Μ.
ΑΘΗΝΑ 28 / 3 / 94

**Αν και ο σύντροφος υπογράφει την δήλωσή με ολόκληρο το όνομά του, επιλέξαμε να βάλουμε εδώ μόνο τα αρχικά του για λόγους προστασίας του, καθώς δεν ξέρουμε σε "τί χέρια" μπορεί να βρεθεί αυτό το έντυπο.*

βία ήταν εντελώς απρόβλεπτη, τόσο από τους οργανωτές όσο και από τον κόσμο της πορείας. Κάποιοι ελπίζουν στην "πολιτική". Μάταια: στις 10 το βράδυ ο αντιπολιτευόμενος Παπανδρέου κατηγορεί την κυβέρνηση πως δεν εφάρμοσε σωστό σχέδιο στην αντιμετώπιση των προβοκατόρων, με αποτέλεσμα να κτυπηθούν και αθώοι πολίτες. Τα ίδια δηλώνουν και τα υπόλοιπα κόμματα: είναι φανερό (αλλά πληρωμένο πολύ ακριβά) πως το κράτος των κομμάτων είναι συμπαγές απέναντι στους προβοκάτορες, και έχει φρυσιτικά τον λόγο του...

Η ΔΗΛΩΣΗ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Ανέ κέας τή νύχτα ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ έκανε την ακόλουθη δήλωση:

«Τα ελληνικά νύχτα μαζί με τον λαό της Αθήνας, σε μια μεγαλειώδη, πρωτοφανή σε όγκο, αγωνιστικότητα και παλμό πορεία, τίμησε - στην έβδομη επέτειο της εξέγερσης του Πολυτεχνείου - τους ηρωικούς του νεκρούς.

»Εκατοντάδες χιλιάδες λαού - πειθαρχημένοι και με απόλυτη τάση - για τέσσερις ολόκληρες ώρες διαδήλωσαν την πίστη τους στη δημοκρατία και την εθνική ανεξαρτησία.

»Δυστυχώς, μετά το τέλος της μεγάλης εθνικής πορείας του λαού της Αθήνας, μικρές ομάδες ανευθύνων...

ντρωση στο πολυτεχνείο, την άλλη μέρα το πρωί. Όμως η αβεβαιότητα και η ηττοπάθεια κυριαρχούν.

Το πρωί της 17/11 βρίσκει το Πολυτεχνείο μισοάδειο. Μιά πρωινή ανακοίνωση της κυβέρνησης που θεωρεί "ηθικούς αυτουργούς των επεισοδίων" μερικές οργανώσεις της άκρας αριστεράς, και μία φήμη πως θα τεθούν εκτός νόμου, κάνει τους περισσότερους από τους οργανωτές της πορείας στη πρεσβεία να εξαφανιστούν από προσώπου γής!! Σιγά σιγά η ΚΝΕ αποκτάει τον έλεγχο των χώρων του πολυτεχνείου, πετάει έξω όσους (ελάχιστους) προβοκάτορες έχουν μείνει μέσα, και κλειδαμπάρωνει τις πόρτες. Απ' έξω, αντίθετα, έχει αρχίσει να συγκεντρώνεται κόσμος. Μιάς και τα κρατικά ΜΜΕ δεν έχουν αναφέρει στις νυχτερινές ειδήσεις κουβέντα για νεκρούς, πολλοί μαθαίνουν τα γεγονότα από τις πρωινές εφημερίδες, και από ελάχιστες εφημερίδες τοίχου και προκηρύξεις που έχει προλάβει να μοιράσει η ΟΠΑ και άλλες μικρές ομάδες. Προς το μεσημέρι ο κόσμος είναι αρκετός και αγανακτισμένος, περιμένοντας κάποιο κάλεσμα. Υπάρχει μια φήμη για συγκέντρωση στις 5 το απόγευμα, αλλά καμμία οργάνωση δεν εμφανίζεται.

Νωρίς το απόγευμα έχουν μαζευνεί μερικές δεκάδες αναρχικοί και αυτόνομοι. Αποφασίζουν να κάνουν μία προσπάθεια ανακατάληψης του Πολυτεχνείου από τα ΚΝΑΤ. Γι-

μουλίνας. Επιτίθενται στους προβοκάτορες, τους απωθούν, και παίρνουν τον έλεγχο του δρόμου.

Την ίδια περίπου ώρα η πλειοψηφία των αναρχικών συζητάει στο Χημείο. Και εκεί επικρατεί χάος και σύγχυση. Πραγματοποιείται τελικά, αργότερα, πορεία χιλίων ατόμων στην πανεπιστημίου, που καταλήγει έξω από το πολυτεχνείο για μία αντιπαράθεση συνθημάτων με τους πολυάριθμους κνίτες...

Από την μεριά των "κονωνικών υποκειμένων" η νύχτα της 16ης Νοέμβρη του '80 καταγράφηκε (αν καταγράφηκε) σαν ένα, ακόμα, από τα εγγλήματα του κράτους της δεξιάς. Αλλά μιάς και καμμία από τις καθεστωτικές "αριστερές" πολιτικές δυνάμεις δεν υιοθέτησε τους νεκρούς προβοκάτορες (πως αλλιώς θα μπορούσε να γίνει;) η Κανελλοπούλου και ο Κουμής έμειναν στα αζήτητα της ιστορίας - το ίδιο όπως και ολόκληρη η "πορεία στην πρεσβεία". Φαίνεται πως κάθε στροφή και κάθε καμπή του κοινωνικού ανταγωνισμού - μιά τέτοια ήταν το '80 - δεν προσφέρεται για κανενός είδους μνήμη. Ακόμα και αν είναι βουτηγμένη στο αίμα.

κυριότερα περιεχόμενα προηγουμένων εκδόσεων:

- 1* (12/91): οι προβληματικοί, αποβιομηχανία; σύντομος οδηγός περιπλάνησης στην εκπαιδευτική κρίση.
- 2* (5/92): τογιοτισμός, από τον "ξένο" στον εργάτη, περι γενετικής τεχνολογίας.
- 3* (7/92): ωραίες μέρες για βαλκανόφιλο, σχετικά με την απανταχού οργάνωση της δημοκρατίας τους, κανένα έλεος για τους απεργούς που είναι τελικά ο αφισκοκλήτης εργάτης; (μέρος α).
- 4* (9/92): για την ΕΑΣ (αντικρατικές ρυθμίσεις στη βιτρίνα της δημοκρατίας τους), η δεκάτια του '80.
- 5* (12/92): ενάντια στο στρατό, σημειώσεις από την Ιταλία, τα ανά στη μούρη του φιδιού.
- 6* (3/93): συνολική τοποθέτηση του ταξικού ανταγωνισμού στη μητρόπολη - η δεκάτια του '80.
- 7-8* (11/93): αντιρατσιστική διαδήλωση στο κρεκουί, τογιοτισμός (το κεφάλαιο μετά τον φόρτο - κράτος μετά τον Οργουελ), από τους "προβοκάτορες" στους "γνώστους-ανγνώστους" (νοέμβρης '73).
- 9* (2/94): αντιφασιστική επίθεση στα γραφεία των νεοφασί, η σεξουαλικότητα στα χρόνια του συνδρόμου (το aids χωρίς προφυλακτικό), 23 Ιούλη '75 - 25 Μάη '76, η ποίηση της σύγχυσης.
- 10* (4/94): έξι και ένας μονόλογοι σε γιογκασ(κ)λαβικό φόντο κόντρα στο έθνος.

βία ήταν εντελώς απρόβλεπτη, τόσο από τους οργανωτές όσο και από τον κόσμο της πορείας. Κάποιοι ελπίζουν στην "πολιτική". Μάταια: στις 10 το βράδυ ο αντιπολιτευόμενος Παπανδρέου κατηγορεί την κυβέρνηση πως δεν εφάρμοσε σωστό σχέδιο στην αντιμετώπιση των προβοκατόρων, με αποτέλεσμα να κτυπηθούν και αθώοι πολίτες. Τα ίδια δηλώνουν και τα υπόλοιπα κόμματα: είναι φανερό (αλλά πληρωμένο πολύ ακριβά) πως το κράτος των κομμάτων είναι συμπαγές απέναντι στους προβοκατόρες, και έχει φυσικά τον λόγο του...

Η ΔΗΛΩΣΗ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Αργά χθες τη νύχτα ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ έκανε την ακόλουθη δήλωση:
«Τα ελληνικά νύχτα μαζί με τον λαό της Αθήνας, σε μία μεγαλειώδη, πρωτοφανή σε όγκο, αγωνιστικότητα και παλμό πορεία, τίμησε - στην έδρα του πολιτεχνείου - τους ηρωικούς του νεκρούς».

«Εκατοντάδες χιλιάδες λαού - πείθαρκμένοι και με απόλυτη τάση - για τέσσερις ολόκληρες ώρες διαδήλωσαν την πίστη τους στη δημοκρατία και την εθνική ανεξαρτησία».

«Δυστυχώς, μετά το τέλος της μεγάλης εθνικής πορείας του λαού της Αθήνας, μικρές ομάδες ανευθυνών στοιχείων και προδοκτόρων, άγνωστης και ύποπτης προέλευσης, δημιουργήσαν θλιβερά έκτροπα, με προφανή σκοπό να αμαυώσουν και να δυσφημήσουν την μεγάλη λαϊκή επέτειο του Πολυτεχνείου».

«Εκφορζύουμε την αγανάκτησή μας και καταγγέλλουμε στον ελληνικό λαό τους υποκινητές και τα όργανα των θλιβερών γεγονότων».

«Καλούμε την κυβέρνηση να περιφρουρήσει τους δημοκρατικούς θεσμούς και εκφορζύουμε την πεποίθησή ότι η Δικαιοσύνη στη χώρα μας θα τιμωρήσει παραπεμπτικά και τους υποκινητές και τα όργανα των εκτρόπων».

Αντίθετα στο πολυτεχνείο δεν υπάρχουν λόγοι για μιά απάντηση αντίξια των γεγονότων. Αν και αργά τη νύχτα η αστυνομία χαλαρώνει την περικύκλωση και αρκετοί προστίθενται στους μέσα, όμως επικρατεί παγωμάρα. Οι αριστεριστές είναι μουνδιασμένοι, ή και πανικόβλητοι. Οι αναρχικοί που συμμετείχαν στην πορεία έχουν εξαφανιστεί... Η μόνη λογική και αποφασισμένη στάση είναι της ΟΠΑ, που προτείνει συγκέ-

Το πρωί της 17/11 βρίσκει το Πολυτεχνείο μισοάδειο. Μιά πρωινή ανακοίνωση της κυβέρνησης που θεωρεί "ηθικούς αυτουργούς των επεισοδίων" μεριζεί οργανώσεις της άκρας αριστεράς, και μιά φήμη πως θα τεθούν εκτός νόμου, κάνει τους περισσότερους από τους οργανωτές της πορείας στη πρεσβεία να εξαφανιστούν από προσώπου γής!! Σιγά σιγά η ΚΝΕ αποκτάει τον έλεγχο των χώρων του πολυτεχνείου, πετάει έξω όσους (ελάχιστους) προβοκατόρες έχουν μείνει μέσα, και κλειδαπαρώνει τις πόρτες. Απ' έξω, αντίθετα, έχει αρχίσει να συγκεντρώνεται κόσμος. Μιάς και τα κρατικά ΜΜΕ δεν έχουν αναφέρει στις νυχτερινές ειδήσεις κουβέντα για νεκρούς, πολλοί μαθαίνουν τα γεγονότα από τις πρωινές εφημερίδες, και από ελάχιστες εφημερίδες τοίχου και προκηρύξεις που έχει προλάβει να μοιράσει η ΟΠΑ και άλλες μικρές ομάδες. Προς το μεσημέρι ο κόσμος είναι αρκετός και αγανακτισμένος, περιμένοντας κάποιο κάλεσμα. Υπάρχει μια φήμη για συγκέντρωση στις 5 το απόγευμα, αλλά καμμία οργάνωση δεν εμφανίζεται.

Νωρίς το απόγευμα έχουν μαζευτεί μερικές δεκάδες αναρχικοί και αυτόνομοι. Αποφασίζουν να κάνουν μιά προσπάθεια ανακατάληψης του Πολυτεχνείου από τα ΚΝΑΤ. Γίνεται μιά επίθεση στην πύλη της στουρνάρα -και ενώ η πόρτα έχει σχεδόν καταρρεύσει, εμφανίζονται ενισχύσεις κνιτών και εσακιτών, με ρόπαλα και κράνη, από την μπο-

Την ίδια περίπου ώρα η πλειοψηφία των αναρχικών συζητάει στο Χημείο. Και εκεί επικρατεί χάος και σύγχυση. Πραγματοποιείται τελικά, αργότερα, πορεία χιλίων ατόμων στην πανεπιστημίου, που καταλήγει έξω από το πολυτεχνείο για μιά αντιπαράθεση συνθημάτων με τους πολυαριθμους κνίτες...

Από την μεριά των "κωνονικών υποκειμένων" η νύχτα της 16ης Νοέμβρη του '80 καταγράφηκε (αν καταγράφηκε) σαν ένα, ακόμα, από τα εγκλήματα του κράτους της δεξιάς. Αλλά μιάς και καμμία από τις καθεστωτικές "αριστερές" πολιτικές δυνάμεις δεν υιοθέτησε τους νεκρούς προβοκατόρες (πως αλλιώς θα μπορούσε να γίνει;) η Κανελλοπούλου και ο Κουμής έμειναν στα αζήτητα της ιστορίας -το ίδιο όπως και ολόκληρη η "πορεία στην πρεσβεία". Φαίνεται πως κάθε στροφή και κάθε καμπί του κοινωνικού ανταγωνισμού -μιά τέτοια ήταν το '80 - δεν προσφέρεται για κανενός είδους μνήμη. Ακόμα και αν είναι βουτηγμένη στο αίμα.

Κυριότερα περιεχόμενα προηγούμενων εκδόσεων:
1* (12/91): οι προβληματικοί, αποβιομηχάνιση; σύνορος οδηγός περιπλάνησης
2* (5/92): τογιοτισμός, απε-τον-ξέ-με στον εργάτη, περι γενετικής τεχνολογίας
3* (7/92): ωράτες-μέρες για βαλκανοφάρμα, σχετικά με την απουσία της ΡΤΥ στη
4* (9/92): για την ΕΑΣ (αντικρατικές ρυθμίσεις στη βελτίωση της δημοκρατίας τους)
5* (12/92): ενάντια στο στρατό, σημειώσεις από την Ιταλία, τα αγγα στη μούρη της
6* (3/93): συνολική τοποθέτηση του ταξικού ανταγωνισμού στη μητρόπολη
7-8* (11/93): αντιρατσιστική διαδήλωση στο κρεκούκι, τογιοτισμός (το κεφάλαιο
9* (2/94): αντιφασιστική επίθεση στα γραφεία των νεοεξ, η σεξουαλικότητα
10* (4/94): έξι και ένας μονόλογο σε γιουγκοσλαβικό φόντο κόντρα στο έθνος

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΕΝΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΣΤΑ ΟΡΥΧΙΑ

300 δρχ.
ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ:
ΟΚΤΩΒΡΗΣ '94

Όχι! Ότι έχουμε καμία τακτική όρεξη για δουλειά, για να μην έχουμε καμία τακτική όρεξη.

Το σαιμποτζ θέλοντας να αντιμετωπίσει το κακό στη ρίζα του αναλαμβάνει από αυτό το τεύχος μία φιλόδοξη προσπάθεια δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας. Δυστυχώς αυτές οι νέες θέσεις εργασίας εντάσσονται στο καπιταλιστικό πνεύμα της καπιταλιστικής κοινωνίας - αλλά είπαμε: η επανάσταση δεν είναι δουλειά (δεν θα μας δώσει να φάμε), είναι ευχαρίστηση.

Όπως ο καθένας μπορεί να καταλάβει, μία τέτοια προσπάθεια αποτελεί "έργο ζωής". Με την έννοια πως αν περιμένουμε να έρθει η περιβόητη "ανάκαμψη της οικονομίας" θα φοβήσουμε, αν όχι σωματικά σίγουρα ψυχολογικά. Εν πάσει περιπτώσει πρέπει να βοηθήσουμε τους εαυτούς μας και να μην τα περιμένουμε όλα από το κράτος

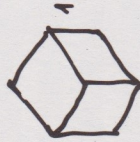
- αυτό δεν είναι το σύνθημα της εποχής;
Ε, το λοιπόν μπίζνες! Βουρ!!

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

ΛΙΘΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ/ ΣΤΡΙΑ

Καθώς στις μητροπόλεις το μπετόν έχει κυριεύσει τα πάντα, το να βρει κανείς πέτρες για να τις πετάξει εκεί που πρέπει εκφράζοντας τα ευγενέστερα των συναισθημάτων του είναι κάτι πολύ δύσκολο. Πόσες και πόσες εκδηλώσεις πάθους δεν έμειναν μισοτελειωμένες λόγω έλλειψης αυτού του πανάρχαιου υλικού; Πόσοι και πόσοι λιθολογισμοί δεν ξεκίνησαν καν επειδή δεν βρέθηκαν την κατάλληλη στιγμή στο κατάλληλο μέρος τα απαραίτητα; Και φυσικά το ξήλωμα των πεζοδρομίων είναι λύση ανάγκης: άλλα κομμάτια βγαίνουν πολύ μεγάλα και είναι δύσχρηστα, άλλα πολύ μικρά και είναι άχρηστα... **Θεωρούμε δεδομένο πως το επάγγελμα του λιθοκατασκευαστή/ στρίας είναι ένα επάγγελμα με μέλλον.**

Φυσικά, όπως όλες οι δουλειές, θέλει υπευθυνότητα, σοβαρότητα, καινοτόμο πνεύμα... Θέλει προϊόντα αξιόπιστα, με ψηλά στάνταρς. Από την μεριά μας, κάναμε μία μικρή "έρευνα αγοράς", και καταλήξαμε σε μερικές πρότυπες προτάσεις. Τις δημοσιοποιούμε, πιστεύοντας πως το ανήσυχο και δημιουργικό πνεύμα των σημερινών νέων (ή τουλάχιστον εκείνων που θα ήθελαν να ξεκινήσουν μία καριέρα λιθοκατασκευής) θα δώσει πολύ περισσότερες...

1. Απλή κυβική πέτρα (κυβόλιθος). Η πιο φτηνή και απλή κατασκευή: από μπετόν, σε καλούπι. Αποθηκεύεται εύκολα, χωρίς σπατάλη χώρου. Μπορεί να κατασκευάζεται σε διάφορα μεγέθη, ανάλογα με τη δύναμη εκσφενδονισμού, το στόχο, κλπ.

2. Κυβόλιθος με κρίκο (όχι, δεν είναι για μπρελόκ). Εύκολη κατασκευή, σχετικά δυσκολότερη αποθήκευση, αλλά έχει ένα επιπλέον προσόν: περνώντας ένα σκοινί από τον κρίκο, δημιουργείται κάτι ανάλογο της παλαιστινιακής σφεντόνας, επιτρέποντας πολύ μακρύτερες βολές.

3. Κυβόλιθος με "πίσισμο". Για πιο καλό κράτημα, και πιο εύστοχες βολές.

4. Εμπνηστικός κυβόλιθος: με εσωτερική κοιλότητα που γεμίζεται με εύφλεκτο υλικό. Η τρύπα κλείνει με φτυλί. Μόλις ο κυβόλιθος σπάσει (και θα σπάσει εύκολα γιατί είναι τζούφιος) χύνεται η γέμιση και ανάβει. Πρόκειται για έναν πρωτοποριακό τύπο πέτρας, ιδιαίτερα χρήσιμο σε όσους δεν προλαβαίνουν να πετάξουν σωστά πρώτα μια (παραδοσιακή) πέτρα και ύστερα ένα (παραδοσιακό) μπουκαλί. "Δύο σε ένα" όπως θα έλεγε κάποιος διαφημιστής.

5. Πέτρα "μπούμερανγκ". Έχει ενσωματωμένο λάστιχο υψηλής αντοχής, του οποίου η ελεύθερη άκρη περνάει στον καρπό. Ο τύπος αυτός ενδέχεται να λιθοβολισμούς μικρών αποστάσεων. Φυσικά χρειάζεται εκπαίδευση στην χρήση, και ιδιαίτερη προσοχή στις "επιστροφές". Ενα λάθος θα απαλλάξει τον εχθρό σας από το να μαζεύει και να ρίχνει πίσω τις (άλλες) πέτρες.

6. Κυβόλιθος από σκληρό καουτσούκ. Για φιλόδοξους και σπορτίφ λιθοβολητές. Το

**Δημόσια δήλωση άε
στράτευσης** *σελ. 2*
Σώματος αρσενικού

μπούντες. Επιτίθενται στους προβοκάτορες, τους ατιθών, και παίρνουν τον έλεγχο του δρόμου.

Την ίδια περίπου ώρα η τετασμένη των ανθεγείων συζητάει στο Χιμέντο. Και εκεί επιταχύνει χόος και σύγχυση. Πραγματικότητα τελικά, αργότερα, πορεία γλιτών από- μων στην πανεπιστημίου, που καταλήγει έξω από το πολυτεχνείο για μία αντιπαράθεση συνθημάτων με τους πολυάριθμους χύτες...

Από την μεριά των "νομιμακών υποκειμένων" η νύχτα της 10ης Νοέμβρη του '80 καταγράφτηκε (αν καταγράφτηκε) σαν ένα, αζόρια, από τα ενγλήματα του χάους της δεξιάς. Αλλά μιά και καμμία από τις καθεστωτικές "αυτοτελείς" πολιτικές δυνάμεις δεν υποθέτησε τους νεορούς προβοκάτορες (πως αλλούως θα μπορούσε να γίνει); η Κα- νελόπουλου και ο Κοιμήσι έμειναν στα αζή- τητα της ιστορίας -το ίδιο όπως και ολόκλη- ρη η "πορεία στην περσεϊά". Φαίνεται πως κάθε στροφή και κάθε καιμή του κοινωνι- κού ανταγωνισμού -μία τέτοια ήταν το '80- δεν προσφέρεται για κανενός είδους μνήμη. Αζόρια και αν είναι βουτηγμένη στο αίμα.

κυριότερα περιεχόμενα προηγούμενων εκδόσεων:

- 1* (12/91): οι προβληματικοί, αποβιομηχανισή;, σύντομος οδηγός περιπλάνησης στην εκπαιδευτική κρίση.
- 2* (5/92): τογιοτισμός, απρ-τον "ξένο" στον εργάτη, περι γενετικής τεχνολογίας.
- 3* (7/92): ωραίες μέρες για βαλκανοσάρα, σχετικά με την απαργία της ΘΤΥ στη γερμανία, είναι τελικά ο αφισσκολητής εργάτης; (μέρος α).
- 4* (9/92): για την ΕΑΣ (αντικρατικές ρωγμές στη βιτρίνα της δημοκρατίας τους), κανένα έλεος για τους απεργοσπαστές, είναι τελικά ο αφισ- σκολητής εργάτης; (μέρος β).
- 5* (12/92): ενάντια στο στρατό, σημειώσεις από την Ιταλία, τα αυγά στη μούρη του φιδιού.
- 6* (3/93): συνοπτική τοποθέτηση του ταξικού ανταγωνισμού στη μητρόπολη - η δεκαετία του '80.
- 7-8*(11/93): αντιρατσιστική διαδήλωση στο κριεκούκι, τογιοτισμός (το κεφάλαιο μετά τον Φορντ το κράτος μετά τον Οργουελ), από τους "προβοκάτορες" στους γνωστούς-αγνώστους (νοέμβρης '73).
- 9* (2/94): αντιφασιστική επίθεση στα γραφεία των νεοαζή, η σεξουαλικότητα στα χρόνια του συνδρόμου (το aids χωρίς προφυλακτικό), 23 Ιούλη '75 - 25 Μάη '76, η ποίηση της σύγχισης.
- 10* (4/94): έξι και ένας μονόλογοι σε γιουγκοσ(κ)λαβικό φόντο κόντρα στο έθνος.

ΣΑΜΠΟΤΑΖ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΤΗ

της εργασιακής πε-
υποκείμενο" που κα
κόσμου, είτε σαν "η
υπάρχουν σχέσεις,
διαλεκτική απέναν
προσωρινότητα και
κατ' αρχήν σαν μορα
τία του '70. Τα αφεν
λογαριασμό τους, μ
γιασιακής πειθαρχία
ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ: η ιο

μάλιστα έχει κλείσει. Α
πράγματι πυκνικό, ανη
μιά ελάχιστη μει
σει στον λαιμό της
πλειοψηφίας των επιβε
τών αυτού του πλανήτη
προλετάριοι θα πρέπει
ρον" τη μνήμη που το
τητη, σαν άρνηση των
προσταγών αλλα και τ
"εαυτού", διαλέγοντας
το πεδίο των μισοτελει
στάσεων τους... σελ 3, 8,
ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΡΟΒΟΚ
ΣΤΟΥΣ ΓΝΩΣΤΟΥΣ -
ΣΤΟΥΣ: 16/11/80, η
και η πτώση δέκα χύ
προβοκατόρων... σελ

Δημόσια δήλωση άρρ
στγάτευσης σελ 1

Σώματος αρσενικού

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
ΕΝΟΣ ΣΥΝΑΙΣΚΑΤΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ
ΣΤΑ ΟΡΥΧΕΙΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

ΔΙΠΛΟ ΤΕΥΧΟΣ 11-12
ΙΟΥΝΗΣ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΗΣ '94

300 δρχ.
ΕΠΙΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ:
ΟΚΤΩΒΡΙΗΣ '94